

Fuafuaga mo le Siitia o le Malupuipuia o Nuu ma Afioaga mai Suiga o le Tau

Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā – 'Upolu

Ta'iala o Galuega 2018

'Upu Tomua

E iā te a'u le ava tele e fa'ailoa atu ai Fuafuaga mo le Siitia o le Malupuipua o Nuu ma Afioaga mai Suiga o le Tau (Fuafuaga o le CIM) lea sā uluai fa'aigoaina o Fuafuaga mo le Vaaia Lelei o Aseta Tulata i le Sami. 'O le toe iloiloina o nei fuafuaga na suia ai le faatinoina talu le uluai seti o fuafuaga na tapenaina mo itumalo e 15 i le tausaga 2002 – 2003 i lalo o le polokalame na faatupeina e le Faletupe o le Lalolagi ma le 26 itumalo mulimuli na faamaeaina i le tausaga 2004-2007 i le polokalame a Samoa mo le Vaaia lelei o Aseta Tulata i le Samoa na faatupeina e le Faletupe o le Lalolagi.

O le taimi nei ua lautele atu le fa'ata'iatiaga o le polokalame ua iai nei ma ua aofia le atunuu atoa mai i tuasivi se'ia o'o i le ā'au (ridge to reef approach). Ua le gata i atinae tetele ae ua aofia nei totolu ma le siosiomaga ma punaoa faalenatura ae fapea foi ma alamanuia mo nuu ma afioaga aemaise a latou pulega lelei. O le Taiala o le CIM lea na afua mai ai fuafuaga o le CIM(CIM Plan) na toe teuteuina ia Aukuso 2015 'ina 'ia atagia ai le faataatiaga fou mo le faatinoina o lenei fuafuaga e le Malo ma ua iai le fuafuaga o le a faatinoina nei CIM I le vaitau e tai 10 tausaga ma toe iloilo nai lo le 5 tausaga na uluai fuafuaina ai.

O le Fuafuaga o le CIM 'ua avea nei ma faavae o galuega faatino mo Vaega autu tetele(Sectors) uma o le Malo e tali atu ai i Suiga o le Tau i se faiga faapolokalame a le Malo o Samoa e tapena ai le atunuu i auala e tali atu ai i Suiga o le Tau. Ma o galuega uma ua fuafuaina i totolu o CIM plan mo itumalo ma nuu taitasi ua faapea ona fesootai lea I le ausia o le Fuafuaga autasi a le Malo 2016/17 – 2019/20 faatasi ai ma fuafuaga a isi matagaluega a le Malo.

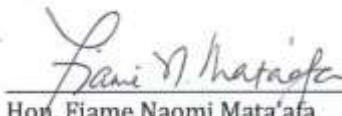
'Ou te fia fa'ailoa le sao tele o itumalo ma afioaga taitasi faapea pā'aga fesoasoani, Matagaluega a le Malo e aofia ai

Matāgaluega o Tinā ma Tama'ita'i, Nu'u ma Agafeso'ota'i
 Matāgaluega o Galuega, Fela'ua'iga ma Ātīna'e Tetele
 Matāgaluega o Puna'oa Fa'alēnātura ma le Sī'osi'omaga
 Matāgaluega o Fa'ato'aga ma Faigāfaiva
 Fa'alāpotopotoga o Mālosi'aga Tau Eletise
 Pūlega o Feoa'iga i le Lau'ele'ele
 Pūlega o le Suāvai o Sāmoa
 Matāgaluega o le Soifua Mālōlōina
 Matāgaluega o Tupe

Mātou te fa'afetaia fo'i le sao tele o pā'aga fa'avāomālō na fa'atupeina lenei galuega telee aofia ai Faletupe o le Lalolagi i lana Poloketi Faataitai mo le Siitia o le Malupuipua o afioaga mai Suiga o le Tau, le UNDP tauala mai le Adaptation Fund i le faatupeina o le galuega toe iloilo ma faafouina o nei fuafuaga o CIM Plans.

Oute tuuina atu nei Fuafuaga (CIM Plans) i paaga uma, i matagaluega, itumalo ma afioaga faapea paaga fesoasoani mo le faatinoina. Ua faamaonia o nei Fuafuaga (CIM Plans) o le a siitia ai le malupuipua o Samoa mai aafiaga o suiga o le tau

Faafetai,

Hon. Fiamē Naomi Mata'afa
Minister of Natural Resources and Environment

Sui 'auai i le Fuafuaga

O le Fuafuaga o le CIM o le Fa'apā'aga i le vā o le Mālō o Sāmoa ma nu'u 'olo'o i totonu o vāega Fuafuaina. E 'āmata le Fuafuaga mai le tuasivi seia pa'ia le sami/ā'au, e vaevaeinai vāega e 4; Ātīna'e Tetele; Si'osi'omaga ma Puna'oa Fa alenātura; Alamanua ma le lava o taumafa; ma Pūlega a Nu'u. E iai matafaioi a nei pā'aga i faafitauli i nei vaega tetele e 4 o le fuafuaga faatasi ai ma fofō e foia ai, ma o lenei fuafuaga ua tuufaatasia uma ai auaunaga'ma auala e siitia ai le saogalemu i le taimi nei ma le lumana'i.

O le Fuafuaga lenei e aofia ai le Itūmalō Fa'afaipule o Lefaga ma Faleaseela (e aofia ai afioaga o Matafaa, Faleaseela, Safaatoa, Tafagamanu, Savaia, Gagaifoolevao, Matautu ma Tanumalala). O sui o nu'u na auai i le tapenaina o Fuafuaga o le CIM i le fa'apā'aga ma le Mālō o Sāmoa.

Aso na Sainia ai: 22 Juni 2018

Nuu:

Sui e 5 o le Nuu

Matafaa

- Taulaga Faasipa
- Simaila Filia
- Taua Pati Suluape
- Pasina Tiai Suluape

Taulaga Faasipa
Simaila Filia
Taua Pati Suluape
Pasina Tiai Suluape

Faleaseela

- Toleafoa Ken Vaafusuaga Poutoa
- Vaelaa Molioo Toleafoa Poutoa
- Leuluai Sanele Mataia
- Lalaga Faamelea
- Alalaga Falaniko Petelo

Toleafoa Ken Vaafusuaga Poutoa
Vaelaa Molioo Toleafoa Poutoa
Leuluai Sanele Mataia
Lalaga Faamelea
Alalaga Falaniko Petelo

Safaatoa

- Finau Taape Trood
- Valasi Taua
- Masinalupe Tusipa
- Periti Vesi Otto
- Samasoni Alatasi Masina

The image shows five handwritten signatures in black ink on four horizontal lines. From top to bottom: 1. A signature starting with 'Finau' and ending with 'Trood'. 2. A signature starting with 'Valasi' and ending with a short dash. 3. A signature starting with 'Masinalupe' and ending with 'Tusipa'. 4. A signature starting with 'Periti' and ending with 'Otto'. 5. A signature starting with 'Samasoni' and ending with 'Alatasi Masina'.

Tafagamanu

- Sauaso Tuala
- Talalelei Tiitii
- Aliitasi Poata Popole
- Lua Voloti Kilifi

The image shows four handwritten signatures in black ink on four horizontal lines. From top to bottom: 1. A signature starting with 'Sauaso' and ending with 'Tuala'. 2. A signature starting with 'Talalelei' and ending with a short dash. 3. A signature starting with 'Aliitasi' and ending with 'Poata Popole'. 4. A signature starting with 'Lua' and ending with 'Voloti Kilifi'.

Savaia

- Tusani Reti
- Tenari Lupematasila
- Tusani Samotu
- Malama Tiitii
- Tusani Matavai Mauga

The image shows five handwritten signatures in black ink on five horizontal lines. From top to bottom: 1. A signature starting with 'Tusani' and ending with 'Reti'. 2. A signature starting with 'Tenari' and ending with a short dash. 3. A signature starting with 'Tusani' and ending with 'Samotu'. 4. A signature starting with 'Malama' and ending with 'Tiitii'. 5. A signature starting with 'Tusani' and ending with 'Matavai Mauga'.

Gagaifoolevao

- Iputau Letupu Felise
- Tafesilafai Malaesilia
- Faumuina Soonalole
- Vaofusi Sio
- Faumui Iiga Tanielu

The image shows five handwritten signatures in black ink on five horizontal lines. From top to bottom: 1. A signature starting with 'Iputau' and ending with 'Letupu Felise'. 2. A signature starting with 'Tafesilafai' and ending with 'Malaesilia'. 3. A signature starting with 'Faumuina' and ending with 'Soonalole'. 4. A signature starting with 'Vaofusi' and ending with a short dash. 5. A signature starting with 'Faumui' and ending with 'Iiga Tanielu'.

Matautu

- Saesese Lova
- Lemalu Sami
- Lemalu Ailima
- Ape Liuatiga

Aklenah
Maha
PL
Hili

Tanumalala

- Leota Matarena Seumanu
- Sioi Matagi
- Motuga Matagi
- Saena Miti Ngau Chun
- Faumuina Esera

Leota Matarena Seumanu
Sioi Matagi
Motuga Matagi
Saena Miti Ngau Chun
Faumuina Esera

'Ua fa'aaogāina e le Mālō o Sāmoa lenei Fuafuaga mo le Siitia o le Malupuipua o Nuu ma Afioaga mai suiga o le Tau mo le Itūmālō Fa'afaipule o Lefaga ma Faleaseela o se fuafuaga autu e faatinoina ai le Taiala mo le Siitia o le Malupuipua o Nuu ma Afioaga tapenaina i le 2002, toe iloiloina 2006 & 2015..

O le tapenaina o Fuafuaga o le CIM o loo taulamua ai le Matāgaluega o Puna'oa Fa'alēnātura ma le Si'osi'omaga fai ma sui o Matāgaluega a le Mālō ma Fa'alāpotopotoga e fa'amautū le auai o le Mālō o Sāmoa i le tapenaga o nei Fuafuaga ma le faaogaina e avea ma fuafuaga autu aua le faatinoina o le Taiala mo le Siitia o le Malupuipua o Nuu ma Afioaga uma mai Suiga o le Tau.

Ulu Bismarck Crawley

OFISA SILI, MNRE

'Upu Tomua

Sui 'auai i le Fuafuaga

Uiga o Upu

1. Fa'ailoaina o Fuafuaga o le CIM

*Manulautī o Fuafuaga Fa'ata'atitia
'Auga o Fuafuaga o le CIM
Fa'atūlagaga o le Fuafuaga*

2. Ta'iala o Fa'atinoga

*Fa'amoemoega o Ta'iala o Fa'atinoga
'Umi o le Fuafuaga
Fa'atupega o le Fuafuaga*

3. Fa'amatalaga o le Itūmālō o Lefaga ma Faleaseela

*Fōliga Va'aia ma Puna'oa Fa'alenātura
Tūlaga o Agafeso'ota'i ma le Tamāo'āiga
Maua'a o le Tau ma Lamatiaga*

4. Itumalo Lefaga ma Faleaseela

Fa'afanua o le Itumalo Lefaga ma Faleaseela

4.1 Matafaa

Fa'afanua o le Nu'u o Matafaa

4.2. Faleaseela

Fa'afanua o le Nu'u o Faleaseela

4.3 Safaatoa

Fa'afanua o le Nu'u o Safaatoa

4.4 Tafagamanu

Fa'afanua o le Nu'u o Tafagamanu

4.5 Savaia

Fa'afanua o le Nu'u o Savaia

4.6 Gagaifoolevao

Fa'afanua o le Nu'u o Gagaifoolevaoa

4.7 Matautu

Fa'afanua o le Nu'u o Matautu

4.8 Tanumalala

Fa'afanua o le Nu'u o Tanumalala

5. Fa'afanua o Itūmālō o Upolu

Uiga o 'Upu

Fa'afoga Fa'afuase'i	Tu'u atu i nu'u le tomai, fausaga ma alagā'oa 'ina 'ia mafai 'ona fa'amāsanī, tali atu ma vave toe fa'aleleia i taimi o fa'alavelave fa'afuase'i.
Lava Taumafa (Mea'ai)	E lava mea'ai pe 'ā maua 'uma e tagata i taimi 'uma, maua ma lava le tamāo'āiga, saogalēmū ma mālōlōina, ma fetaui ma o lātou mana'oga tau mea'ai 'ina 'ia ola manuia ma mālōlōina.
	<i>Maua o mea'ai:</i> Avanoa e maua ai e tagata ta'ito'atasi ālāmanuia talafeagai (fa'amanuiaga) e maua ai mea'ai e fetaui mo se 'āiga mālōlōina. O fa'auigaga o fa'amanuiaga e pei o se seti o mea mana'omia 'uma e mafai ai e se tagata 'ona fa'avae mana'oga e fua i tūlāfono, faiga fa'apologiki, tamāo'āiga ma agafeso'ota'i fa'avasegaina a le nu'u 'olo'o soifua ai (e aofia ai aiātatau fa'aleaganu'u e pei o le avanoa e maua ai ālāmanuia māsanī)
	<i>Iai mea'ai:</i> O le iai o mea'ai e lava ma lelei, 'ua tu'uina atu e fa'aaogā i 'āiga po o mea'ai 'auina mai fafo (e aofia ai ma mea'ai mai fesoasoani)
	<i>Fa'atūmauina:</i> Mo le fa'atūmauina o mea'ai, e tatau 'ona maua mea'ai e talafeagai i taimi 'uma mo se faitauga aofa'i o tagata, o se 'āiga po o tagata ta'ito'atasi. E lē tatau 'ona lē maua avanoa i mea'ai 'ona o se fa'afitāuli fa'afuase'i (ft. se fa'alētonu o le tamāo'āiga po o le tau) po o ta'amilosaga o ni mea tutupu (ft. lē lava mea'ai 'ona o mea'ai fua fuata). O le va'aiga la fa'alemāfaufau i le fa'atūmauina, o le iai ma le lava o mea'ai i ona vāega 'uma.
	<i>Fa'aaogaina:</i> Fa'aaogaina o mea'ai e 'auala atu i le lava o mea'ai taumafa, vai mamā, tūmamā ma le tausia o le soifua mālōlōina 'ina 'ia 'ausia le ola mālōlōina e tali atu i mea e mana'omia e le tino. E ta'u mai ai ma le tāua o isi mea fa'aaogā e le'o ni mea'ai 'ina 'ia lava mea'ai
Lamatia	O se 'auala e ono lamatia ai po o se tūlaga e ono fa'aleagaina ai.
Sone Lamatia	Nofoaga 'ua fa'ailogaina e ono lamatia pe ono a'afia ai 'ona o lamatiaga i se vaitaimi fa'atūlagaina mo su'esu'ega. E ono sone lamatia 'olo'o fa'atatau i ai le su'esu'ega lenei: ASCHs (nofoaga ma'ale'ale e lamatia ai le talafātai); CEHZs (sone lamatia e tafī'esea ai le talafātai); CFHZs (sone lamatia i lōloga o le talafātai) ma CLHZs (sone lamatia i 'ele'ele solo o le talafātai) CIHZ (sone lamatia e lōfia ai le talafātai) - Lōfia o le Talafātai 0 i le 15mASL - sone vave lōfia o le talafātai - Lōfia o le Talafātai 15 i le 20mASL - 5-mita lē mautinoa le pupuni e soso'o ma le sone vave lōfia (e māfua 'ona e le'o sa'o 'ātoatoa le LiDAR) - Lōfia o le Talafātai 20 i le 50mASL - sone lamatia fa'aopoopo mo le fa'amoemoe e fua/fuafuaga o le nofoaga o fausaga e puipui ai mai sunami i tala atu o le laina 0-20mASL. Fa'amolemole mātau lelei, o le lamatia i sunami e aofia ai le 0-20mASL, lona uiga o sone lamatia o sunami e tatau 'ona aofia ai ma le 0-15mASL ma le 15-

	20mASL polikone fa'apēnā fo'i ma le 20-50mASL polikone
- Lōfia o le Talafātai 50 i le 55mASL - 5-mita lē mautinoa le puipui o le sone lamatia o fa'atulagaga o le sunami (e māfua 'ona o le lē sa'o 'ātoatoa o LiDAR)	
<i>IFHZ</i> (sone lamatia vave pāpā i tāfega) i totonu o 'auvai tofē o vaitafe loloto i vanu	
- Tāofiofiga o pā o 'auvai - 5m puipui i so'o se pito o le 'auvai	
- Sone 'olo'o totō ai lā'au i 'auvai o vaitafe e fa'atonutonu ai le tafe solo o le vai - 20m puipui i so'o se pito o le 'auvai	
Ātīna'e Tetele	O ātīna'e tetele ma 'aula o feso'ota'iga, e lagolago ai le atunu'u, itūmālō po o le nu'u <i>Ātīna'e Tetele e Ola ai:</i> O ātīna'e tetele e aogā sa'o i le fa'assaoina o le nu'u e mafai ai 'ona tali atu ma toe fa'aleleia i taimi o fa'alavelave mātuiā. <i>Ātīna'e Tetele Tulagalua:</i> O ātīna'e tetele e aogā mo ātīna'e a le nu'u i aso uma.
Ta'iala o Fa'atinoga	O se fa'amatalaga e limata'ita'ia ai le fa'aaogāina o le lau'ele'ele ma puna'oa 'ina 'ia 'ausia 'autū ma'oti, fa'anaunauga ma faiga fa'avae, ma aumai ai se 'auivi e fa'atino ai galuega ma gaoioiga mana'omia.
Fa'afitāuli	O se popōlega ma'oti e fa'atatau i māfua'aga ma a'afiaga.
Fa'aaogāina o le Laufanua ma Puna'oa	O le fa'aaogāina o le laufanua ma puna'oa e le nu'u, mo agafeso'ota'i, tamāo'āiga po o isi fa'amanuiaga (ft. fa'aaogāina o le fanua e aofia ai vāega 'olo'o fa'aaogā e le nu'u po o meatotō, fa'aaogāina o puna'oa e aofia ai le 'eli ma la'uina o le oneone, 'eli ma la'u ma'a po o fāgötoga).
Ola	E fa'atatau i le ōлага o se tagata po o se vāega " 'ia fa'amautū mea mana'omia - mea'ai, vai, fale ma lavalava – o le ola".
Tulimata'i	O le fa'agāsologa o fua e tulimata'i suiga aogā po o a'afiaga o polokalame ma galuega ma fua āga'i i tapula'a, la'asaga ma taunu'uga na mate'ia 'ole'ā tutupu
Gafatia:	O le mafai 'ona fa'amāsani, tali atu ma vave 'ona toe fa'aleleia.
Gafatia o Nu'u:	O le mafai e le nu'u 'ona fa'amāsani, tali atu ma vave 'ona fa'aleleia mai a'afiaga mātuiā e lamatia ai.
Gafatia Fa'alenātura:	O le mafai e mea fa'alenātura 'ona fa'amāsani, tali atu ma vave 'ona toe fa'aleleia mai le fa'agāsologa fa'alenātura po o mea e lamatia ai.
A'afiaga	O le tūlaga e ono tupu ai se mea ma a'afia ai fa'anaunauga. E fua āga'i a'afiaga ma mea e ono tutupu. O le fa'auigaga o le Fuafuaga o Fa'afoga Feso'ota'i ma Nu'u o mea e ono tutupu i ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma puna'oa o mea e ola, o fa'ato'aga ma puna'oa o le talafātai (lava mea'ai) e ono lamatia ai fanua i gā'uta ma le talafātai ma ono fa'aleaga ai meatōtino, ola ma le laufanua 'ona o fa'agāsologa fa'alenātura.
Tagata e a'afia ai	O tagata ma fa'alāpotopotoga e ono a'afia ai pe 'ua a'afia fo'i, pe fa'apea 'ua a'afia ai ma lātou 'ona o se fa'ai'uga po o se gaoioiga. E ono fa'auiga fo'i 'ina 'ia aofia ai ma i latou e fia mālamalama ma fia 'auai.
Fuafuaga Fa'ata'atia	O le fa'atonuga po o se fa'asologa o gaoioiga e fai 'ina 'ia 'ausia se vāega patino.

Suigatā

O le tūlaga e o'o i ai se meatōtino fau e ono āfāina ma fa'aleagaina i a'afiaga o le talafātai ma lē faigōfie pe faigatā, taugatā pe taugōfie 'ona suia. E tutusa le fa'auigaga o le suigatā ma le mauagatā i le fa'aaogāina o le Fuafuaga o Fa'afoega Feso'ota'i ma Nu'u 'ona e tai uiga tutusa 'upu o le suigatā ma le mauagatā i fa'a'upuga fa'asāmoa.

Manulautī

O se va'aiga mamao e tini i ai se fa'anaunauga

1. Fa'ailoaina o le Fuafuaga o le CIM

O le Vaaiga Mamao

Ua saunia le Fuafuaga mo le Siitia o le Malupuipuia o Nuu ma Afioaga mai Suiga o le Tau (CIM) mo le Itūmālō o Vaa o Fonoti e fai ma vāega o Fa'atupega Fa'amāsanai a le Mālō o Sāmoa – *Polokalame e Si'itia ai le tulaga gafatia e Nu'u o Sāmoa ona tali atu i Suiga o le Tau*. O le Fuafuaga mo le Siitia o le malupuipuia o Nuu ma Afioaga mai Suiga o le Tau o se tasi lea o māfua'aga laualuga i le fa'atinoina o Fuafuaga Fa'ata'atitia, lea na taliaina āloa'ia e le Mālō o Sāmoa iā Fepuari 2001 ma toe fa'afou i le taimi nei i le 2015 e fai ma fa'atonuga o le Fuafuaga Fa'ata'atitia 'ina 'ia si'itia ai le maua'a o nu'u, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura e afua mai i le tuasivi seja pa'ia le ā'au i le gataifale. O le manulauti o le Fuafuaga Faataatia:

Tulaga Gafatia o Suiga o le Tau – Ōлага i le Nu'u, Ātīna'e Tetele, Si'osi'omaga ma Puna'oa
Fa'alenātura i
Suiga o le Tau ma Mala Fa'alenātura

E fa'aaogā e le Fuafuaga o le CIM le manulauti lea ma fa'ailoa mai fa'atinoga mo'omia mo nu'u ma le Mālō e fa'atino fa'apā'aga ai le Fuafuaga Fa'ata'atia. *O le maua'a o le fa'amāsanai, tali atu ma vave ona toe fa'aleleia 'ina 'ia fa'asoasoa tatau e le nu'u le tamaoaiga mai le si'osi'omaga ma agafeso'ota'i.* (Fuafuaga o le CIM, 2015).

O le 'Auga o le Fuafuaga o le Fa'afaoega Feso'ota'i ma Nu'u (CIM)

O le 'auga o Fuafuaga o le CIM o le fesoasoani i nu'u ma le mālō 'ia si'itia le tulaga e ala i le fa'ailoa o gaioiga fa'atino ma fofō 'ua iloa e aupito lelei e tali atu ai i fa'afitāuli 'ua fa'ailogaina. E lē o fofō 'uma e mafai 'ona fa'agaoioi vave i le taimi nei, 'ae o le fuafuaga e fa'amautinoa ai fa'afitauali ma filifiliga 'ua fa'ailoaina mo le fa'aleleia o ōлага o le nu'u, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma alagā'oa mo se vaitaimi 'umi.

O le Fuafuaga o le CIM 'ole'ā:

1. Fa'aleleia ai le mālamalama o le nu'u i a'afiaga lamatia mai le tuasivi i le ā'au;
2. Mafai ai e le nu'u fa'apea ma i lātou 'olo'o maua mai ai le 'au'aunaga 'ona fa'atino, fa'atupe ma maua mai fesoasoani fa'apitoa i vāega uma fa'atatau i le tau, e fa'aitiitia a'afiaga e lamatia ai le laufanua ma le talafātai o nu'u.
3. Mafai ai e le nu'u ma i lātou 'olo'o faia 'au'aunaga mo le mālō e ala i 'au'aunaga tau ātīna'e tetele, ōлага, si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura 'ona fa'amāsanai, tali atu ma toe fa'aleleia mai afā.

Fa'atūlagaga o le Fuafuaga

E lua vāega o Fuafuaga o le CIM e tofu ma le fa'amoemoe e patino i ai.

- *Tapenaina o le Fuafuaga*, 'o lo'o fa'amatala mai ai le fa'agāsologa o le iloiloina o Fuafuaga faatasi ma sui auai o Nu'u, o le Mālō ma isi sui 'olo'o iai o latou faamoe e le vāega o Fuafuaina.
- *Ta'iala o Galuega*, o loo fa'amatala ai Fuafuaga ma galuega ua fautuaina na afua mai i galuega sa faatino, Ua faailoa ai foi ma paaga/matagaluega e faatinoina ia galuega fuafuaina. O loo faapea foi ona faafetaia fa'apitoa i totonu o lenei Taiala o Galuega sui uma na 'auai i le tapenaina o nei Taiala o Galuega.

2. Ta'iala o Galuega

Fa'amoemoega o le Ta'iala o Galuega

'Olo'o fa'aihoa mai i Ta'iala o Galuega fofō e si'itia ai le tulaga gafatiae nu'u i le vāega Fuafuaina ma 'aula e fa'atino ai ia fofō. 'Olo'o fa'avasega fofō mo vāega 'ese'ese fa'atatau i auala le ôlaga o tagata, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura, ma e i le feololo i le maualalo le maua'a o ia fofō. 'Olo'o fa'amauina fo'i pe 'ā iai se fofō e maua ai fa'amanuiaga a isi vāega o le ôlaga o tagata, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura, i lalo o "Isi Fa'amanuiaga". O le matāfaioi fai fa'atasi a nu'u ma le mālō fa'atinoga nei. O le matāfaioi a le mālō le tu'uina mai "Fa'alaua'itele" i le atunu'u ma itūmālō, ātīna'e tetele ma 'oloa mo tagata lautele, ma fa'amanuiaga e maua mai 'au'aunaga tau le si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura, 'ae o le matāfaioi a nu'u le silasila i le lōtoifale e fa'atautaia ai ātīna'e tetele ma ôlaga masani e feso'ota'i ma fa'atinoga nei. 'Olo'o fa'aihoa mai fo'i vāega ma a latou matāfaioi mo le fa'atinoina o gaoioiga mana'omia. E tatau 'ona iloilo fa'atasi fofō mo le Itūmālō ma le Nu'u i le tūlaga e feso'ota'i ai matālupu i le ôlaga o tagata, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma puna'oa fa'alenātura. O le matāfaioi lea a pā'aga 'uma e lua, o le ō mai fa'atasi e fa'afoe atina'e feso'ota'i ma nu'u.

O le matāfaioi masani lava a Ali'i ma Faipule ma 'Āiga i totonu o le nu'u, o le fa'atino o fofō e feso'ota'i i le ôlaga, ātīna'e tetele, si'osi'omaga ma le puna'oa fa'alenātura. E ono maua mai le Mālō fautuaga ma alagā'oa e fesoasoani ai i le nu'u i le fa'atinoina o ia fofō. O le tele o ia fofō e fa'amanuiaina ai fo'i nu'u ma itūmālō mai ātīna'e tetele ma puna'oa, ma 'oloa o le si'osi'omaga e fa'asoasoia i nu'u. E tatau 'ona silasila i ia fofō o se galuega feso'ota'i fa'atasi e fa'amālosia ai le maua'a o nu'u i ona vāega 'uma.

'Umi o le Fuafuaga

E ta'isefulu tausaga ma *toe iloilo* Fuafuaga o le CIM 'ae ta'ilima (5) tausaga ma *tulimata'i* pea fofō fa'atinoina i le vaitaimi lea o le Fuafuaga 'ina 'ia mautino 'olo'o lelei 'ona fa'atino fofō mana'omia ma si'itia fo'i le maua'a o galuega e fa'aleleia. E fa'afeso'ota'i le 5 tausaga o tulimata'i le Fuafuaga o le CIM fou ma le 5 tausaga ma *toe iloilo fuafuaga ma polokalame 'autū aoao* mo Sāmoa: *Ta'iala mo le Ātina'e o Sāmoa* (SDS). 'Olo'o fa'amauina i Fuafuaga o le CIM fou le iai o nisi o fofō e silia ma le 5 tausaga o fa'atino, a o isi e o'o lava i le 10 tausaga o fa'atino 'ona o le lavelave o fa'agāsologa o fuafuaga, fa'atupega ma le fa'apolokalameina o pāketi mana'omia e fa'atino ai ia fofō.

O fa'atinoga au'ili'ili o se fofō e fua i ai mea mana'omia e tulimata'i ma Fa'aiho 'Autū o Galuega Fa'atino.

Fa'atupeina o le Fuafuaga

O fa'atinoga o fofō pito lelei o le taumafaiga fai fa'atasi a sui 'uma mai fa'alāpotopotoga fa'apitoa, o pā'aga fesoasoani i le fa'atupega **ma** sui lava mai itūmālō ma nu'u. E 'ese'ese auala e fa'asolosolo atu ai le fa'atupega o nisi o galuega e āmana'ia ai le Mālō o Sāmoa ma 'aula fa'apolokalame e tali atu ai i a'afiaga o le suiga o le tau i ana ātīna'e alualu i luma. 'Olo'o taumafai i le mea e gata ai e fa'amuamua galuega mana'omia e fau ai le maua'a o Sāmoa ma ona nu'u e ui 'olo'o iai fo'i isi galuega e le'o mafai 'ona fa'atupe e le Mālō i le taimi lava lea. 'Ole'ā fa'atino fofō pito i lelei i se fuafuaga fa'ata'atia e fa'asolosolo mai tupe maua, **pe 'ā** fa'apea o se galuega fa'amuamua a le CCA, e fau ai le maua'a o nu'u ma Sāmoa i lona aotelega. O aiaiga nei e fua i ai le fa'amuamua o fofō pito i lelei a le CCA mo le fa'atupeina:

- 'olo'o solo lelei le ātīna'e mana'omia e tusa ai ma fa'anaunauga o Fuafuaga Fa'ata'atia a le CIM;
- 'olo'o ma'oti le ātīna'e lea i fautuaga o Fuafuaga a le CIM
- aofa'i o tagata 'ole'ā fa'amanuiaina mai le ātīna'e lea, e pei o le aofa'i o tagata e manuia ai
- e 'umi le ola o le ātīna'e e fesoasoani ai i le nu'u
- itiiti pe lēai se a'afiaga tele i le si'osi'omaga
- 'ole'ā si'itia le maua'a mai le ātīna'e
- e vave 'ausia le toe fa'aleleia o le ātīna'e
- 'ole'ā fa'aititia a'afiaga mai le ātīna'e

- 'olo'o fa'amuamua fo'i i isi Fuafuaga a Vāega po o Fuafuaga Fa'ata'atia Aoao

Na fa'atupe e le Faletupe a le Lalolagi le Polokalame Fa'ata'ita'i mo le Maua'a o le Tau e Fa'aleleia le Maua'a o le Tau mo Puna'oa o le Talafātai ma Nu'u (PPCR ECR) ma tapena ai pepa 'autū e lua (2):

- *Fuafuaga e Fesootai ai Nu'u (CEP)* – o ta'iala 'olo'o i le CEP o se meafaigaluega pito i lelei e fa'ato'atele ai tagata mālamalama. E mafai 'ona fa'aaogā e le CSO ma nu'u e fesoasoani ai iā i lātou lava pe 'ā talosaga mo fa'atupega lāiti mo ātīna'e e ō fa'atasi ma isi faiga 'olo'o fa'atupe ai ātīna'e lāiti e pei o le CSSP ma le UNDP-GEF SGP.
- *Soā Polokalame i Itūmālō (DSP)* – o ta'iala 'olo'o i le DSP e fa'asino tonu i itūmālō ta'itasi po o polokalame tu'ufa'atasi a itūmālō e manuia ai se aofa'iga to'atele.

A mātauina 'aula fa'apolokalame a Sāmoa i le CC ma le CCA, o pepa 'autū ia e fa'ata'imua i ta'iala a pā'aga ātīna'e, o sui fa'atino ma isi 'olo'o a'afia e va'ai i 'aula pito i lelei e fa'atōtoga ma lagolago ai polokalame fa'amāsanī i suiga o le tau e fa'atalanoa ma nu'u ma itūmālō. O nu'u ma itūmālō 'olo'o fa'aaogāina polokalame ia a le CCA 'olo'o lātou 'ausia le tele o fa'ailo 'autū i vāega 'ese'ese o Fuafuaga i Vāega, ma 'ausia fo'i ma fa'ailo 'autū a le atunu'u 'olo'o i totonu o le *Ta'iala mo le Ātīna'e o Sāmoa* (SDS).

3. Fa'amatalaga o le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā

3.1 Fōliga Va'aia ma Puna'oa Fa'alenātura

O Lefaga ma Faleāse'elā e i le itū saute sisifo o Upolu, i le vā o itūmālō o Falelatai ma Safata. O le vāega laugatasi o le talafātai o Lefaga ma Faleāse'elā e tele ā'au 'amu, togātogo, nofoaga lalovaia ma vāega e tele fale e iai, e latalata i le 'aula 'autū o le talafātai. O uta atu, e fa'asolosolo mālie le a'e atu o laufanua i ni tuasivi lautetele e vā i vanu loloto, ma e feoloolo le loloto o le palapala. O le fa'asolo atu pea i uta, ua tele i tuasivi lautetele e āga'i mālie pea i luga ma ni vanu lāiti e vā ai, a ua leai ni vanu tāfatō. O palapala o nofoaga maualuluga atu e fa'amatalaina e susū i le gāsologa o le tausaga ma e lē iloga se taimi ma'oti o le tausaga e mātūtū ai. E fesuia'i le tele o tīmuga i le tausaga ma talu ai e i le talafātai saute sisifo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā, e maualuga atu tīmuga i lō le fua fa'atatau o tīmuga i le tausaga mo le atunu'u ātoa (Dews, 2017).

O le vāega i le pito i sisifo o le itūmālō e tofē le talafātai ma e lē tele se laufanua laugatasi. Peita'i o le itū i sasa'e, e o'o atu i le 3 km le lautele o laufanua laugatasi e āga'i mālie atu i le sami mai mauga tāfatō i uta. E iai se vaitafe telē ma ona magāvai e tafe atu i vāega aupito malifa o le itūmālō i Faleāse'elā, ona feso'ota'i ai lea i se vaitafe e tasi i le taulalata atu i le talafātai, ma ta'amilomilo atu ai āga'i i le sami (Dews, 2017).

O nu'u o Lefaga ma Faleāse'elā e aofia ai Matafa'a, Safa'atoa, Tafagamanu, Sāvaia, Faleāse'elā, Gagaifoilevao, Matāutu ma Tanumalala. E tele vāega o nei nu'u e i le talafātai ma e vā ma isi nu'u i ni tolotolo maualalalo. E 'ese'ese tūlaga fa'alētonu 'olo'o iai 'Auala Feso'ota'i i Sāfa'atoa, Matāutu, Gagaifoilevao, Sāvaia ma Tafagamanu. E fa'alētonu ma e iai isi ua matuā fa'alētonu lava. E mana'omia le fa'aleleia o ia 'aula uma e 5, talu ai ua mātauina ua āfāina fausaga, tetelē pū ma 'omo'omo ma ua fa'aleagaina 'autafa.

O le itū sisifo o le itūmālō e iai le Tolotolo o Mulitapuili ua 'avea o se punimatagi ua maua ai ni togātogo 'autū se lua i vāega e tafe atu ai vaitafe o Matafa'a ma Faleāse'elā i le talafātai. E iai fo'i isi vāega o togātogo fa'asolosolo i le talafātai ma 'olo'o i lalo o le puipuiga a le itūmālō. O le talafātai o le pito i sasa'e e tele i matāfaga oneone e i le vā o ni tolotolo papa. A o le itū i sisifo o Sāvaia, e tele i papa ma e tau leai ni matāfaga oneone. E 'ese'ese le lautele o le aloalo i nu'u o le itūmālō, mai le 1km i le Vaifagaloa o Lefaga, i le 300m i Matāutu. O le tuā'oi i sisifo o le Itūmālō, āga'i atu i le Tolotolo o Mulitapuili, e leai se ā'au ma e a'afiagōfie lea vāega i le solo o le 'ele'ele.

E tele ni 'ele'ele tanu, 'aemaise i le āga'i atu i sisifo i Matafa'a e tau leai ni ona laufanua māfolafola. E iai ni 'ele'ele tanu lāiti i Sāvaia, Tafagamanu ma Faleāse'elā. O le itūmālō lenei e iai se tasi o fa'asao o le gātaifale aupito leva ma e i le nu'u o Sāvaia (1997), e fa'apitoa i le fa'asao o fāisua (Reti, 2017).

O fa'atinoga tau fa'ato'aga i vāega maualuluga o le itūmālō e tele i togāniu ma ma'umaga o talo. E i itūala uma e lua o le 'Auala 'Autū o le Talafātai i Saute nei fa'ato'aga. E ui ina tele itū'āiga lā'au totō 'ese'ese i le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā, e lē talafeagai le itū'āiga palapala o le itūmālō mo lā'au totō uma. E pito i lelei le palapala mo talo, fa'i ma le 'ulu, 'ae maualalo fua o fa'ato'aga o niu ma koko. O le āga'i tele atu i uta i nofoaga e malifa, e iai 'ele'ele ua a'afia ona o ma'umaga 'olo'o iai. O nofoaga maualuluga o Faleāse'elā ua 'atofa o se nofoaga 'apovai. Peita'i, 'olo'o tāina pea le vaomatua e tagata o nu'u 'olo'o lata ane i ai. O lenei nofoaga 'apovai 'olo'o maua ai le vai mo le itūmālō 'ātoa ma e mana'omia le galulue fa'atasi ina ia fa'amautinoa le puipuiga i le āga'i atu i le lumana'i (Reti, 2017).

O le fa'aaogāga o 'ele'ele i le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā e aofia ai fa'ato'aga e totō fa'afefilo lā'au, vaomatua, ma'umaga ma nofoaga na'o mutia. E aupito tele ma'umaga 27% (1022 heta) ma le isi 72.5% (2826 heta) o vaomatua, vaomatua lonalua ma lā'au o fa'ato'aga e totō fa'afefilo. O 'ele'ele 'olo'o totoe 'olo'o tele ai lā'au 'olo'o ola sa'oloto e lē teuina (Dews, 2017).

O itū'āiga lā'au fa'aulufale mai e ta'atele i le itūmālō e aofia ai le tamaligiuliuli (*Albizziachinensis*); fue lautetele (*Merremia peltata*); fa'apasi (*Spathodiacampanulata*); vaomigi (*Hiptiscapitata*); vaolapiti (*Solanommammosum*); vaopinati (*Sennatoria*); lusina (*Leucaenaleucocephala*); vaopovi (*Pennisetumpurpureum*); vilitaliga (*Clerodendrum quadriloculare*); puluvao (*Funtumia elastic*) ma le Losa Honolulu. Ua līpoti mai fo'i e le itūmālō le fa'ateleina o le alamea ma isi itū'āiga limu e le'i va'aia muamua i o latou gātaifale.

3.2 Tūlaga o Agafeso'ota'i ma le Tamāo'āiga

E 4,214 le faitaua'ofa'i o tagata o le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā. O Faleāse'elā e 1,051; e 514 tama'ita'i 'ae 537 ali'i, Tafagamanu e 350, Gagaifoilevao e 5853, Matafa'a e 1814, Matāutu e 9,725, Sāfa'ato'a e 576, Sāvaia e 340 ma Tanumalala e 159

E ta'ape ātīna'e a le itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā i lona talafātai ma uta atu. Ua fa'aleleia 'āuala ma faiga mo le fetāfea'iga o vai peita'i, e mana'omia le tausiga fa'aauau ma galuega o le toe fa'aleleia. Ua o'o atu le suāvai fa'asoa a le SWA i Safata ma Tanumalala, a 'olo'o iai pea nai 'āiga i Lefaga e leai se suāvai fa'asoa. E iai fa'atānoa i nu'u o le itūmālō; o le fa'atānoa e iloa e le to'atele o le fa'atānoa i Faleāse'elā ma se fa'atānoa la'iiti ifo i Sāfa'ato'a. Talu ai le mamao 'ese o Tanumalala mai le fa'atānoa a le SWA i Faleāse'elā, 'olo'o pagātia pea 'āiga i lea vāega ma e iai taimi e o'o atu i le 3 māsina e leai se vai fa'asoa. Ua fa'atino galuega fa'aleleia o 'āuala uma, vaganā 'āuala o Faleāse'elā ma Sāfa'ato'a. E matuā tāua nei ātīna'e tetele mo le itūmālō ina ia mafai ona o'o atu tagata i 'au'aunaga mana'omia e pei o le falema'i, malae va'alele, uafu ma isi 'au'aunaga 'olo'o maua i itūmālō tuā'oi.

O fa'atinoga e maua ai tupe a 'āiga o nu'u e tele lava i galuega sa māsani ai i tausaga ua tuana'i. O le tele o 'āiga e fa'alagolago i galuega i fa'ato'aga, lā'au e totō fa'afefiloi, lafu povi, isi manu ma faigāfaiva. O fuainūmera fa'amauina (2011) na fa'aali mai ai o le aofa'i o tagata Lefaga ma Faleāse'elā e 15 tausaga le matua ma luga atu e iai tomai o faigāfaiva e 433-681 (o le vāega aupito maualalo o fuainūmera fa'amauina a Sāmoa i le 2011) (Reti, 2017). E iai se pisinisi tau tūrisi e fa'atāua ai le si'osi'omaga fa'alenātura i Faleāse'elā e ofoina atu fa'atinoga 'ese'ese e pei o mātamataga i le si'osi'omaga, āsiasiga i nofoaga e iai āfu, malaga i va'aalo ma le talimālō i tagata āsiasi ane mo fa'atinoga tau aganu'u ma fe'ausiga. E lē iitihi ifo i le 30 le 'autalavou e leai ni galuega 'olo'o fa'afaigaluegaina i nei pisinisi lāiti. Sa iai fa'asao o fāisua i le itūmālō na 'āmataina i le fa'asolo mai i le 1997 – 2013. Peita'i, toe o Sāvaia le nu'u 'olo'o mautū ma 'olo'o fa'aauau pea lana fa'asao o fāisua. O nei fa'asao e maua ai le puipuiga mo mea e ola i le sami, o se tasi fo'i lea ālātupe mo le nu'u.

O se fa'atatauga o iai o Lefaga ma Faleāse'elā e tusa e 6 ātīna'e tau tūrisi, 5 falesā, 4 ā'oga tūlagalua, 2 fale komiti, 107 'au'āiga ma ni māketi lāiti ma fale'oloa o 'oloa fa'atau ta'itasi. O le falema'i aupito lata ane e i Leulumoega. O le tele o nei ātīna'e 'olo'o i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia, o sone lamatia i le pāpā o tāfega o vaitafe, sone lamatia i le taf'i'esea o le talafātai ma le sone lamatia i lōloga o le talafātai. E to'atele tagata o le itūmālō ma tūrisi e fiafia e tā'e'ele i le vai o le Liua le Vai o Sina. E iai fo'i nofoaga i le itūmālō e fiafia tele tūrisi e āsiasi atu i ai; Matareva ma le Return to Paradise. Ua fa'ailoa fo'i Lefaga ma Faleāse'elā i le ata fa'asolo lauiloa o le Survivor talu ai le tele o vāega na pu'eina i ona matāfaga ma le talafātai.

Vaganā ai Faleāse'elā ma Tanumalala, ua iai tūlāfono a nu'u uma o le itūmālō ma 'olo'o olaola le fa'atinoga o polokalame a le itūmālō o puipuiga ma le fa'asao o le si'osi'omaga.

3.3 Suiga o le Tau ma le Maua'a

Ua aogā tele le fa'aaogāina o fa'amaumauga o fa'afanua LiDar, fa'amaumauga ma i'uga o su'esu'ega tau suāvai ma le fausaga o le 'ele'ele mo lenei itūmālō, ua fesoasoani e fa'amautinoa sone lamatia o uta ma le talafātai ma vāega o Lefaga ma Faleāse'elā e maualuga le tūlaga āfāina. O lamatiaga muamua mo ni vāega o Lefaga ma Faleāse'elā o le a'afia lea i lōloga o le talafātai, tafia o le talafātai, ma lamatiaga o tāfega ma vaitafe pāpā i taimi o tīmuga mamafa.

E 7,990 heta 'ele'ele o le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā. Tusa o le 69 heta o ia 'ele'ele e i totonu o le sone lamatia i sunami. E 2,336 heta 'olo'o aofia i le sone e totō ai lā'au i 'auvai o vaitafe e fa'atonutonu ai le tafe solo o le vai, ma totoe ai le 5,585 heta i le sone "saogalēmū". O lona uiga, tusa o le 70% o le itūmālō e saogalēmū mai lōloga o le talafātai ma lamatiaga o tāfega ma vaitafe pāpā i taimi o tīmuga mamafa.

Talu ai le 'ese'ese o le ta'atiaga ma le maualuluga o laufanua, itū'āiga palapala, tūlaga o le malu mai matagi māsani ma suiga o laufanua o le itūmālō ona o ātīna'e, e faigatā ona fai se va'aiga sa'o āgā'i i le lumana'i, o a'afiaga o se fa'atinoga mo le tausiga o 'āiga, ona o ni suiga o le tau (Dews, 2017). E iai nofoaga vailaloa e mana'omia le toe totōina o lā'au ona ua leai se puipuiga talu ona tāina le vaomatua i talafātai ma ua a'afia ai le 'ele'ele i le fati mai o galu (Tokalauvere, 2017). E lagolagoina le maua'a i le matuā totō o lā'au i fa'ato'aga ma ātīna'e o lafu manu, a ia lē

āfāina ai so'otaga a mea 'olo'o ola i le si'osi'omaga ma fa'amaniuga 'olo'o maua mai ai. E fa'alagolago le tausiga o 'āiga ma le lava mea'ai i fa'ato'aga ma togālā'au lāiti a 'au'āiga, fa'apea faigāfaiva (Reti, 2017).

Mo le maua o ni fa'ato'aga e maua'a, e mana'omia e nu'u ma afio'aga le suāvai mamā, le fa'asaoina o le tamāo'āiga o le 'ele'ele, maua itū'āiga lā'au lelei mo fa'ato'aga, itū'āiga lā'au 'ese'ese e totō, ātīna'e o lafu manu 'ese'ese, fa'apea māketi e mafai ona fa'atauina atu i ai fua o fa'ato'aga. O le maua o lā'au totō e mafai ona seleseleina i taimi 'ese'ese o le tausaga, 'ole'ā fesoasoani lea i le mafai ona fai fetu'una'iga i togālā'au a 'āiga, pe 'ā mafai ona fa'aopoopo i ai ni itū'āiga lā'au totō fou. E mana'omia le fai o fuafuaga mo ni nai tausaga mo fa'ato'aga lāiti fa'apisinisi, e aofia ai le fa'afoga o le suāvai, fa'asaoina o le tamāo'āiga o le 'ele'ele, totōina o itū'āiga o lā'au e 'anagatā ma le fa'amautūina o māketi e fa'atau atu i ai fua o fa'a'ele'eleaga. E matuā tāua le sao o le fa'asaoina o vaomatua i nofoaga maualuluga i le tali atu i suiga o le tau. E iai le sao tu'usa'o o mea e ola i nofoaga maualuluga i le ola i laufanua maualalalo ifo. E mafai ona fa'atūmau fa'amaniuga 'olo'o maua mai i ola 'ese'ese 'olo'o i nofoaga maualuluga e ala i le fa'afoga lelei o vaomatua e aofia ai le toe totōina o lā'au.

O laina telefoni ma le 'eletise mo nu'u e ui i tafatafa o le itū i le sami o le 'Auala o Falelatai-Lefaga, 'aula feso'ota'i i le talafātai ma vā o fale o 'āiga. O nei laina uma 'olo'o i totonu o le CFHZ ma le CEHZ, vaganā ai laina mālolosi o le 'eletise 'olo'o tele ina ui i tafatafa o le 'Auala 'Autū o le Talafātai i Saute. E maualuga le tūlaga lamatia o laina 'olo'o ta'i i pou ona o matagi mālolosi ma o le 'eliina o laina i le 'ele'ele e ono si'itia ai le maua'a o nei nu'u ma afio'aga. E tasi se vai i le talafātai 'olo'o fa'alagolago i ai le nu'u o Matafa'a. O le to'atele o le nu'u e nonofo i le vāega lea, e ui ina a'afiagōfie le vai i lōloga. E faifapea le fa'aleagaina o le suāvai ona o le tafe i ai o vai mai pā povī lata ane. O fa'atinoga lē lelei mo le si'osi'omaga (fa'aaogāina o vailā'au 'o'ona i fa'ato'aga ma faigāfaiva) ua fa'aopoopo i le fa'atāma'ia o mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga. Ua fa'ateteleina nei tūlaga ona o fesuisuia'iga o suiga o le tau. O le fa'ateleina o tīmuga ma lāmala mata'utia ua i'u i le fa'aleagaina o le tūlaga lelei o le suāvai. O le lē maua o se vai mamā i le nu'u ua tūla'i mai ai fa'afitāuli tau soifua mālōlōina, fa'aitiitia mea e ola i vaitafe, fa'aitiitia fua o fa'ato'aga ma lafu manu, fa'aleagaina laufanua ma le palapala.

E iai ni ālāpaipa tetele mo le fetāfea'iga o le vai i lalo o le 'Auala o Falelatai-Lefaga ma isi nofoaga i uta. Peita'i, e iai ālāpaipa tetele ua poloka ma e mana'omia le tausiga lelei. O le tele o ālāpaipa tetele 'olo'o i totonu o sone IFHZ, CEHZ ma le CFHZ, ma e mana'omia le tausiga fa'aauau ina ia tafe lelei atu le vai i le sami ma fa'aitiitia ai lōloga. O nofoaga 'olo'o iai ālāpaipa tetele i lalo o le 'aula ma le tūlaga o lo latou tausiga e maualuga ai le tūlaga lamatia ma le a'afiagōfie o le 'aula i le talafātai. O le fa'aleleia o faiga mo le fetāfea'iga o vai 'ole'ā fesoasoani e fa'aitiitia a'afiaga o lōloga i uta i le tele o nofoaga. Peita'i, e mana'omia le galulue fa'atasi o le itūmālō ma nu'u i a latou matāfaioi, ma fa'asāina ātīna'e mai le sopo atu i sone puipuia o 'auvai o vaitafe, le fa'aitiitia o fa'atinoga tau fa'ato'aga ma isi ātīna'e i vaomatua o nofoaga maualuluga, ma le lāfoa'iina fa'asolitūlāfono o otaota i ala o vai.

4. Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā

Fofo Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fofo Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
<p>'Auala o le Talafātai o Ā'ana Sisifo, Fagalei Pass ('aula feso'ota'i Lefaga-Falelatai): Fa'aleleia faiga o le fetāfea'iga o vai i vāega e mauluga le tūlaga lamatia o le 'Auala o le Talafātai o Ā'ana Sisifo, Fagalei Pass¹ ('aula feso'ota'i o Lefaga-Falelatai), 'aula feso'ota'i (nofoaga 'apovai maulalalo, latalata i vaitafe ma ālia)</p>	<p>Su'esu'e ma toe fa'aleleia ālāvai tetele i lalo o le 'aula 'autū, 'aemaise i fetaula'iga ma 'aula feso'ota'i 'olo'o i totonu o sone lamatia 'olo'o fa'ateteleina ai lōloga i uta ma le pāpā o vaitafe i tūmuga mamafa (IFHZ, CEHZ, CFHZ,) ma ia tusa ālāpaipa tetele i lalo o le 'aula ma fautuaga a le <i>Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie</i></p> <p>Fa'atino le tapula'a fa'atūlagaina aoao mo ālāpaipa tetele i lalo o le 'aula ma ālāvai e fa'afaigōfie ai le fetāfea'i o le vai pe 'ā tatafe mālosi le vai, e fa'aitiitia ai le lolovaia</p> <p>Fa'atino āsiasiga māsan i ālāvai ma fa'aleleia pe 'ā mana' omia</p> <p>Matāfaioi: LTA/MWTI/MNRE/MWCSD/Nu'u</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona tali atu ma toe fa'aleleia pe 'ā tutupu fa'alavelave ma mala fa'alenātura</p> <p>Ūna'ia 'āiga 'olo'o nonofo i le talafātai e āga'i e nonofo i uta</p> <p>Fa'atūmau le mafai ona maua pea 'aula mo le ola lelei mo Upolu 'ātoa</p> <p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu i le toe fa'aleleia o meatōtino a le atunu'u ma 'āiga ta'ito'atasi e āfaina i fa'alavelave mātuiā</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai a le tagata su'esu'e i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga</p> <p>Fa'aaogā fa'amatalaga 'olo'o iai nei e ta'iala, 'ae lē fa'apito i:</p> <p><i>"Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie (2017)"; "Iloiloga Aoao o Tapula'a o 'Auala i Sāmoa (2016)"; "Tūlāfono a Sāmoa o Fa'atinoga tau Si'osi'omaga (2007)"</i></p> <p>Ātīna'e se Fuafuaga tu'ufa'atasi o Ta'iala mo Nofoaga e Pu'eina ai le Suāvai ma le Fa'afoga o Lōloga mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p> <p>Fa'atino se Au'il'iiliga o Tau o Fa'amanuiaga e fua i ai isi filifiliga mo fa'atupega</p> <p>Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele mo le itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p>	<p>CIM Strategy 2015</p> <p>NISP 2011 KESO 5</p> <p>TSP 2014-2019 Goal 2 KO 1</p> <p>Community Sector Plan</p>

¹Ua fa'ailoaina i le lipoti a le LTA o le *Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie* le vāega lenei e mauluga le tūlaga lamatia i 'ele'ele solo

<p>Toe si'itia le 'aula "autū" o le talafātai mai Faleāse'elā e o'o i Sāvaia²</p>	<p>Fa'aauau su'esu'ega o le mafai ona si'i 'ese i uta le 'aula o le talafātai Soālaupule e le itūmālō, nu'u ma 'āiga matā'upu tau 'ele'ele Matāfaioi: Itūmālō /LTA/MWTF /MNRE /Nu'u</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave fa'alenātura Fa'atūmau le mafai ona maua pe'a'aula mo le ola lelei mo Lefaga & Faleāse'elā Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai a le tagata su'esu'e i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele mo le itūmālō o Lefaga & Faleāse'elā Fa'ailoaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	<p>CIM Strategy 2015 TSP 2014-2019 Goal 2 KO 1 Vulnerability Assessment of the Samoa Road Network (2016) and Road Network Adaptation Strategy, LTA</p>
<p>Manā'omia le tausiga lelei ma le si'itia o le tūlaga lelei o 'aula feso'ota'i/gālue talu ai le a'afia tele ma fa'atetele ai lōloga ma ia ūna'ia le si'itia 'ese o fale mai sone e maualuga le tūlaga lamatia</p>	<p>Fa'atino faifaipea le tausiga o le 'aula ma 'autu i tafāala ma 'ave'ese ni otaota o fa'alavelave i le tafe lelei o le vai i tāfega 'Eli ni 'autu i tafāala mo le fetāfea'iga o le vai i vāega o le 'aula e manā'omia ai Matāfaioi: LTA/MWTF /MNRE/ Itūmālō/</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula Fa'aitiitia tupe fa'aalu i le toe fa'aleleia o meatōtino a le atunu'u ma</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai a le tagata su'esu'e i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afogea o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga Fa'ailoaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma</p>	<p>National Disaster Management Plan 2017-2021 TSP 2014-2019 Goal 2 KO 1</p>

²Ua fa'ailoaina i le lipoti a le LTA o le Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie le vāega lenei e feoloolo le lamatiaga o le talafātai. Ua fautuaina i le lipoti le ta'i sefulu tausaga ma toe folia.

		'āiga ta'ito'atasi e āfaina i fa'alavelave mātuiā	fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele mo le itūmālō o Lefaga & Faleāse'elā	
Fale o nu'u, falesā, Ā'oga ma meatōtino a le mālō 'olo'o i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia	<p>Si'i i fafo atu o sone e maualuga le tūlaga lamatia fale/ātīna'e tetele pe 'āfai ua mana'omia le suia po o le toe fausia</p> <p>Ātīna'e fuafuaga e pūlea ai le fa'aaogāga o lau'ele'ele ma ātīna'e e fa'atapula'a ai ātīna'e i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia e pei o le CEHZ ma le CFHZ</p> <p>Fa'atino polokalame fa'apitoa e ūna'i ai le iloa i fa'atinoga o le fausaga o fale e maua'a i lōloga ma fuafuaga mo 'āiga e nonofo i sone e maualuga le tūlaga lamatia ma nofoaga lata ane</p> <p>Ia talafeagai le fuafuaga ma mamanu o ātīna'e tetele ia aofia ai fuafuaga mo sone lamatia vave; mo se fa'ata'ita'iga, fa'amaualuga fola o fale i nofoaga e a'afiagōfie i lōloga</p> <p>Fa'atapula'a le fauga o fale ma ātīna'e a 'āiga ma nu'u i vāega e tafe atu ai vai ma fa'ateteleina ai lōloga i uta ma lōlōga i tāfega o vaitafe pāpā</p> <p>Matāfaioi: Nu'u / 'Āiga /MWTFI/ MNRE/ MWCSD</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu ona o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p> <p>Si'itia le iloa i tūlaga tau inisiua</p>	<p>Ta'iala le Tūlāfono o le PUMA 2004 i āiaiga o fuafuaga</p> <p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale 2017</p> <p>Ūna'i 'inisiua o 'āseta ma mea tāua e teu fa'aagāga 'olo'o i totonu o sone lamatia</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e ātīna'e ai faiga fa'avae ma fa'ai'uga o nofoaga e si'i i ai meatōtino</p> <p>Fa'ailoaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	CIM Strategy 2015 National Building Code

'Auala o puipuiga o āsaga ma 'aula laupapa mai lōloga: sui le 'ogāsimā o le āsaga i Faleāse'elā	<p>Fa'aleleia ala o vai</p> <p>Fa'aleleia āsaga uma</p> <p>Fa'aleleia pe fa'afou pā 'olo'o puipui ai 'auvai o vaitafe i gā'uta o Faleāse'elā</p> <p>Fa'amautinoa e tausi lelei ala o vai ma 'ave'ese i taimi fa'atūlagaina 'ogālā'au ma mea e poloka ai le tafe o vaitafe i uta</p> <p>Fau ni pā e fa'aitiitia ai lōloga pe 'ā pā vaitafe i mulivai o vaitafe ma ālia i le talafātai</p> <p>Fau fa'aiilo e lapata'ia ai tagata sāvavali ma 'aveta'avale i pito o le 'aula ma le loloto o le vai i väega uma o 'aula e sopo'ia ai vai</p> <p>Galulue fa'atasi le Mālō ma le Nu'u i fa'agāsologa mana'omia mo le puipuiga o 'auvai o vaitafe ma le talafātai mai ātīna'e ma le 'tāina o lā'au</p> <p>Matāfaioi: MWI/LTA/MNRE/ Itūmālō/ Nu'u</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu ona o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga e mafai ona o'o i ai mai lōloga i uta</p> <p>Fa'aitiitia lōloga i nofoaga e iai fale ma isi ātīna'e</p> <p>Fa'atūmau le mafai ona maua pe a'aula mo le ola lelei mo Upolu 'ātoa</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p>	<p>Fa'atino se su'esu'ega 'āto'atoa o le fa'afoga o nofoaga 'apovai, iloiloga o ālāvai ma le fetafea'iga o vai ma se su'esu'ega fa'a'inisinia o le fausaga o le 'ele'ele ma papa, ma fa'aaogā fautuaga o su'esu'ega e fa'avae ai nofoaga ma fausaga</p> <p>Fa'atino le Fuafuaga tu'ufa'atasi o Ta'iala mo Nofoaga e Pu'eina ai le Suāvai ma le Fa'afoga o Lōloga mo le Itūmālō Lefaga ma Faleāse'elā ua tu'ufa'atasi ma Fa'afanua o sone lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Aofia i tupe fa'atatauina o le polokalame le tau o su'esu'ega o le tau o fa'amanuiaga (CBA), fuafuaga ma le fausaga.</p> <p>Fa'aiiloaina o le IFHZ o se sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	<p>CIM Strategy 2015 TSP 2014-2019 Goal 2 KO 1 Vulnerability Assessment of the Samoa Road Network (2016) and Road Network Adaptation Strategy, LTA</p>
---	--	---	--	--

Fa'aleleia ma si'itia le tūlaga o 'aula feso'ota'i/gālue, e fesoasoani i le si'itia 'ese o fale mai sone lamatia ma mafai ona 'avea o ni alasola	<p>'Eli ni 'autu i tafāala mo le fetāfea'iga o le vai i vāega o le 'aula e mana'omia ai</p> <p>Fa'atino faifaipea le tausiga o le 'aula ma 'autu i tafāala ma 'ave'ese ni otaota o fa'alavelave i le tafe lelei o le vai i tāfega</p> <p>Fa'atūlāfono e nu'u ātīna'e lata ane pe i 'autafa o 'aula feso'ota'i uma</p> <p>Fa'amālosia puipuiga tau si'osi'omaga i nofoaga o fuafua e tanu. Fa'afoe e le Mālō ma le itūmālō fa'agāsologa e ala i le mana'omia o tagata o nu'u ia maua pēmita ma fa'atagaga talafeagai</p> <p>Matāfaioi a le: LTA/ MWTI/ MNRE/ Nu'u/'Āiga</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p> <p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino ua fa'aleagaina</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Fa'ailoonaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele mo le itūmālō o Lefaga & Faleāse'elā</p>	<p>National Disaster Management Plan 2017-2021</p> <p>TSP 2014-2019 Goal 2 KO 1</p>
Fa'aleleia feso'ota'iga o vai fa'asoa ma ia lelei le vai	<p>Toso le vai fa'asoa i 'āiga 'olo'o nonofo i uta ma lē maua se suāvai</p> <p>Fai se faiga e tali ai vaitimu, o se vaifofō mo se taimi lē tūmau, mo 'āiga a'afiagōfie</p> <p>Lagolago e le Itūmālō taumafaiga a le SWA e sā'ilī'ilī ai vaivili i le itūmālō</p>	<p>Si'itia le mafai ona fa'amāsan i taimi o lāmala</p> <p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia le soifua mālōlōina ma le</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō /Nu'u ia aofia ai le fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma vaivili</p> <p>Fa'atino le fuafuaga mo le 10 tausaga o tupe fa'aagāga a le SWA (2016) e fa'aleleia ai feso'ota'iga o vai fa'asoa e fesoasoani ai i 'āiga uma e lē maua le vai i uta</p>	<p>CIM Strategy 2015</p> <p>Water and Sanitation Sector Plan</p> <p>SWA 10 Year Investment Plan (2016)</p> <p>Community Engagement Plan</p>

	Lagolago e le Itūmālō ma nu'u taumafaiga a le SWA e puipui ma fa'asao nofoaga o vaivili, vai pu'e ma 'apovai Matāfaioi: SWA/ MWCSD/ MNRE / Itūmālō/ Nu'u/ CSSP	tūmamā Fa'aitiitia le palapalā o vai fa'aso Fa'aitiitia a'afiaga ona o lōloga i uta	Aofia i tupe fa'atatauina le fausaga o fuafuaga ma le tau o le fa'alauateleina atu o le suāvai fa'asoa ma faiga e tali ai vaitimu Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma i'uga o su'esu'ega i le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga	
Fa'asoasoaina o le 'eletise	O le āga'i atu i le lumana'i, tanu i le 'ele'ele laina 'eletise Fa'apipi'i ma ta'i laina 'eletise i 'āiga e nonofo i uta Si'i laina 'eletise i se nofoaga e maua'a atu pe 'ā o'o ina mana'omia le toe sui Fa'apipi'i mōlī 'aula i vāega 'olo'o mana'omia mo le saogalēmū o tagata o nu'u Fa'apipi'i ma feso'ota'i atu i le mālosi'aga e maua mai le lā pe 'ā maua Fa'atapula'a le fausia o fale o 'āiga ma ātīna'e e latalata i pou 'eletise Matāfaioi a le: EPC/ MWI/ Nu'u/ Āiga	Fa'atūmau le mauaina o le 'eletise i taimi uma e aofia ai taimi o fa'alavelave fa'alenātura 'Alofia ni fa'alavelave e tutupu mai i poumōlī pā'u'ū	Tulimata'i feso'ota'iga i le fa'asoaina o le 'eletise ina ia 'alofia le mālosi tele o le 'eletise e tau'ave e uea ma pepē ai laina	EPC Strategic Plan
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofa Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'asao o Nofoaga vailaloa/Togāto go i Faleāse'elā, Matafa'a, Sāfa'ato'a, Matāutu, Sāvaia	Fa'atino se su'esu'ega o le fetāfea'iga o le tai e mana'omia mo se si'osi'omaga fa'alenātura e ola lelei ai togātogo Fa'atapula'a le 'ave'eseina o lā'au ma le faiga o	Puipuia ma fa'aopoopoina itū'āiga lā'au sa māsani ona ola i laufanua Fa'atūmauina le maua pea o	Tu'uina atu e le MNRE DEC fesoasoani tau tomai fa'apitoa ma le lagolago i le ātīna'ega o se Fuafuaga mo le Fa'afoga o Laufanua Vailaloa mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā	Draft NESP 2017-2021 Community Engagement Plan

	<p>ātīna'e lata ane i laufanua vailaloa</p> <p>Fa'aauau le totōina o itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i le talafātai ina ia fa'aitiitia le tafia ma le solo o le 'ele'ele. E mana'omia le lē i lalo ifo o le 200m o lā'au, ina ia aogā o se 'aulala lelei e tāofia ai galu</p> <p>Tu'u i pā manu a 'āiga 'olo'o ta'aloa e su'e mea'ai i laufanua vailaloa</p> <p>Matāfaioi : MNRE / Nu'u /CSSP/ UNDP-GEF SGP/ MWI</p>	<p>fa'amanuiaga mai so'otaga a mea e ola ma a latou feso'ota'iga ma le si'osi'omaga</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o le suāvai fa'asoā</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga ona o lōloga i uta</p>	<p>Fa'aihoa mana'oga mo le fa'atupega/tupe fa'atatauina ma le polokalame o fa'atinoga ina ia fa'aauauina le puipuiga o nofoaga o togātogo/ laufanua vailaloa o le itūmālō</p>	
Vaomatua o le Itūmālō i Nofoaga Maualuluga	<p>Fa'aauau le polokalame a le Vāega o Vaomatua i le totōina o itū'āiga o lā'au sa māsanī ona ola i vaomatua i nofoaga maualuluga</p> <p>Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma le totōina fa'afefiloi o lā'au e aofia ai fuālā'au 'aina suamalie, mo le fa'amautūina o mea e ola 'ese'ese 'olo'o i le si'osi'omaga, puipuia o le 'ele'ele ma fa'aitiitia ai le a'afiagōfie o lā'au totō i manu fa'alāfuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoega o Meaola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino fa'ata'ita'iga o Fa'afoega Fa'aauau o le 'Ele'ele (SLM)</p> <p>Matāfaioi: MNRE-WRD & Vāega o Vaomatua/ Itūmālō /Nu'u/CSSP</p>	<p>Puipuia ma fa'aopoopoina itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i laufanua</p> <p>Fa'aitiitia lamatiaga mai 'ele'ele solo ma le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai lōloga i uta</p>	<p>Galulue fa'atasi le Vāega o le Vaomatua a le MNRE, DEC ma le MAF e tu'uina atu lā'au totō e maua'a i le tau</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoega o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itū'āiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliga o itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le si'osi'omaga o nu'u</p>	<p>Community Engagement Plan</p> <p>Two Million Tree Planting Strategy 2015-2020</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>
Puipuiga o nofoaga 'apovai	Ūna'i ma lagolago le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le	Fa'aitiitia lamatiaga mai 'ele'ele solo ma	Ātīna'e se Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma	<p>Water Sector Plan</p> <p>Community Engagement Plan</p>

	<p>vaomatua ma isi faiga e totōina fa'afefiloi ai lā'au, 'aemaise lava i nofoaga 'apovai ma nofoaga ma'a'ale'ale ma a'afiaagōfie i le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'atapula'a le tāina o le vaomatua ma ātīna'e tau fa'ato'aga lata ane i nofoaga 'apovai, fa'atānoa ma vaivili a le SWA 'olo'o i le itūmālō</p> <p>Fa'amālosia le Fa'afoega o le Sone 'olo'o totō ai lā'au i 'auvai o vaitafe e fa'atonutonu ai le tafe solo o le vai ma le Pūlega o le sopo atu o ātīna'e i 'auvai o vaitafe, ma fa'atonutonu ātīna'e i laufanua maualuluga</p> <p>Toe totō itū'āiga lā'au māsanī e pei o le tava ma le poumuli i nofoaga 'apovai</p> <p>Matāfaioi: MNRE/ SWA/Itūmālō/Nu'u/ CSSP/GEF-SGP</p>	<p>le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aleleia le maua'a o nofoaga 'apovai</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o vai fa'asoā</p>	<p>Fuafuaga mo le Fa'afoega o Lōloga mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō/Nu'u ia aofia ai fa'asalaga mo le tāina fa'asolitūlāfono o le vaomatua ma ātīna'e i nofoaga 'apovai i laufanua maualuluga</p>	Restoration Operational Plan 2016-2020
'Eliina o le oneone (fa'apisinisi) ma le la'uina o le oneone (e 'āiga): vaitafe ma 'auvai o vaitafe	<p>Fa'ailoa isi nofoaga e mafai ona maua fa'aauau ai le oneone mo le fa'aaogāina e 'āiga</p> <p>Fai se su'esu'ega o a'afiaga o le 'eliina o le oneone</p> <p>Soālaupule nu'u i se faiga fa'avae ma le fa'atūlāfonoina o le 'eliina o le oneone</p> <p>Galulue fa'atasi le Mālō ma nu'u i nofoaga ua fa'ailoa e mafai ona 'eli ai le oneone/ma'a</p> <p>Fa'atupu le iloa ma le lagolagoina o fa'atinoga e</p>	<p>Fa'aitiitia a'afiaga e mafai ona o'o i ai ona o le tafia o le talafātai ma lōloga</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'auala</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le 'ele'ele i le talafātai</p> <p>Fa'amanuiaga tau tamāo'āiga mo le nu'u mai fa'atinoga e mafai ona</p>	<p>Fa'aauau le fa'ailoa e le MNRE o nofoaga patino e lata i le matāfaga po o uta e mafai ona 'eliina ai le oneone/ma'a e fa'amalieina ai mana'oga, 'ae lē āfāina ai 'auvai o vaitafe</p> <p>Fa'atino su'esu'ega o nofoaga ua fa'ailoa</p> <p>Fa'atino fa'atalanoaga ma nu'u e a'afia i fuafuaga mo le 'eliina o le oneone/ma'a</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō ia aofia ai le fa'afoega ma le māta'itūina o le 'eliina o le oneone/ma'a mai vaitafe mo mana'oga o</p>	Draft Soil Resource Management Bill

	mafai ai ona fa'aauau le maua pea o puna'oa o le 'ele'ele Matāfaioi: MNRE/Nu'u/'Āiga	fa'aauau o le 'eliina o le oneone	'āiga Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma o fa'atinoga o le Fuafuaga o le CIM	
'Auala o puipuiga mai lōloga (fofō e lagolagoina 'aula fa'atino i ātīna'e tetele)	Fa'atino le totōina o lā'au i 'auvai o vaitafe ma ala o vai Ūna'i le totōina o lā'au Sāmoa e lagolago i fuafuaga o galuega fa'a'inisinia mo le fa'atafe'eseina o le vai Ūna'i ma lagolago nu'u ma le itūmālō i le toe totōina o lā'au i laufanua 'apovai i nofoaga maualuluga ma fa'a'ogātotonu, e fa'aitiitia ai le fa'aleagaina o 'auvai o vaitafe 'aemaise i nofoaga a'afiagōfie i lōloga Matāfaioi: MNRE/ Nu'u	Fa'aitiitia le āfāina e mafai ona tūla'i mai ona o lōloga i uta Fa'aitiitia lōloga i nofoaga e iai fale ma isi ātīna'e Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula	Fa'atino le Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma le Fuafuaga mo le Fa'afoega o Lōloga mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā, fa'atasi ma Fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega o le fausaga o le 'ele'ele, e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga Fa'ailoa e le MNRE tuā'oi o sone lamatia i 'autafa o ala o vai, e fa'avae i lamatiaga mai lōlōga, e iloa ai vāega talafeagai i 'auvai o vaitafe mo le toe totōina o lā'au	Two Million Tree Strategy 2015-2020 Restoration Operational Plan 2016-2020
Puipuiga mana'omia o le talafātai mo vāega pito a'afiagōfie	Totō itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i le talafātai e fa'amālosia ai taligalu 'olo'o iai nei ma ia fa'aitiitia ai le tafia ma le solo o le 'ele'ele. O lā'au o le talie, fetau, toa, togātogo ua iloga le maua'a ma mālolosi i taimi o mala fa'alenātura ma suiga o le tau. E mana'omia le lē i lalo ifo o le 200m o lā'au totō, ina ia aogā o se 'aula lelei e tāofia ai galu Matāfaioi: MNRE/ MAF/Nu'u	O le puipuiga o le talafātai 'ole'ā lagolago ma fa'amālosia ai ātīna'e tetele 'olo'o iai, fa'apea ātīna'e fou Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave fa'alenātura Fa'atino se 'Auala e Fa'avae i Feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i	Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoega o 'ele'ele mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o ni nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e 'anagatā i le tau	NESP 2017-2021 Two Million Tree Planting Strategy 2015-2020 Restoration Operational Plan 2016-2020

		le si'osi'omaga		
Alamanuia ma le Lava o Taumafa	Fofo Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Lamatia fa'ato'aga, lā'au ma lā'au totō ona o suiga o le tau, lōloga i uta ma le lē talafeagai o le palapala mo lā'au totō	<p>Ūna'i ma fesoasoani i le totōina o lā'au fai'i'o (ufi, 'umala) e 'anagatā i afā, lāmala ma lōloga</p> <p>Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o lā'au o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma le totō fa'afeiloi o lā'au e aofia ai itū'āiga o fuālā'au 'aina suamalie e lagolago ai le mautū o mea e ola 'ese'ese o le si'osi'omaga, puipuia o le palapala ma fa'aitiitia le a'afiagōfie o lā'au totō i meaola fa'alāfuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoga o Mea e Ola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino Fa'afoga o le Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aauau (SLM)</p> <p>Fa'atino ni nofoaga e fa'ata'ita'i ai itū'āiga lā'au totō 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p> <p>Matāfaioi: MAF/ MNRE/Nu'u</p>	<p>Si'itia le mafai ona toe fa'aleleia ma si'itia ai le maua'a o nu'u</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma i'uga o su'esu'ega i le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o Fa'ato'aga ta'iala o fa'afoga aupito sili ona lelei mo le fa'afoga o le suāvai ina ia mafai ona fa'aitiitia le fa'aleagaina o le suāvai</p> <p>Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e 'anagatā i le tau</p> <p>Fa'atino e le MAF a'oa'oga, polokalame fa'atupu silafia i le totōina o lā'au totō 'ese'ese ia talafeagai ma a'afiaga fa'aauau ona o suiga o le tau, ma lagolagoina le 'aufaifa'ato'aga e ala i le tu'uina atu o lā'au ua fa'afaileleina, tomai fa'apitoa ma isi faiga ia mafai ai ona toe totō lā'au</p> <p>Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o se nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau ma tu'uina atu lā'au totō mo nu'u/'āiga e fa'ata'ita'i</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le</p>	<p>Agriculture Sector Plan 2016-2021</p> <p>Two Million Tree Strategy 2015-2020</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>

			Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itū'āiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliga o itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le si'osi'omaga o nu'u	
Pūlega	Fofo Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'amālosia le pūlega lelei o puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāga o 'ele'ele e ala i tūlāfono a nu'u	<p>Teuteu fa'afou ma/pe ātīna'e tūlāfono e fa'afoe ai le fa'aaogāga o puna'oa fa'alenātura ma pūlea a'afiaga mai le fa'aaogāga o le 'ele'ele; e pei o le tausiga o ālāval, lāfoa'iina o otaota, 'eliina o le oneone, manu ta'aloa ma le lē fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma lata ane i vaivili.</p> <p>Galulue fa'atasi ma Sui o Nu'u e māta'itū le fa'aaogāga ma a'afiaga o puna'oa fa'alenātura</p> <p>Fesoasoani ia faifaipea polokalame mo le si'itia o le iloa i nu'u</p> <p>Matāfaioi: MWCSD /Nu'u</p>	<p>Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga a vāega uma o le atunu'u</p> <p>Fa'amālosia le māta'itūina o Tūlāfono, Tūlāfono Fa'atonutonu, Ta'iala, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae uma a le Atunu'u</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona fa'amāsan, tali atu ma vave ona toe fa'aleleia nu'u i le āga'i atu i le lumana'i</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona tali atu ma fa'amālamalama fa'atinoga ma maua se si'osi'omaga e mafai ona ātīna'e ai nu'u ma afio'aga</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le itūmālō/nu'u e puipuia ai meatōtino a le itūmālō/nu'u ma le mālō, le si'osi'omaga, 'aula o le tausiga o 'āiga ma le lava o meā'ai, 'aemaise fa'atinoga e a'afia ai laufanua 'apovai ma le talafātai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma o le fa'atinoga o tūlāfono a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Village Fono Act (Amendment Bill 2016)</p> <p>Community Sector Plan</p> <p>Community Development Plan 2016-2021</p>

4.1 Matafa'a

Fofo Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fa'ai'uga Pito Lelei	Fa'amaniagā	Ta'iala fesoasoani i fa'atinoga	Fuafuaga a Vāega, Fuafuaga Fa'ata'atitia ma Faiga Fa'avae Talafeagai
Vāega o 'aula 'Autū: i sone e matuā maualuga le tūlaga lamatia³	<p>Fa'aauau le fa'aleleia, fa'alauteleina o 'aula, fa'alāpopo'a ālāpaipa e fa'aalu ai le vai i le sami, ma fa'aleleia faiga mo le fetāfea'iga o vai i nofoaga ua fa'ama'otiina ina ia fa'aleleia le fa'atonutonuina o le fetāfea'iga o vai ma fa'aitiitia ai le lolovaia o 'aula i vāega e matuā maualuga le tūlaga lamatia, e tusa ma fautuaga o le <i>Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie</i></p> <p>Fa'atino āsiasiga māsanī o ālāvai ma fa'aleleia pe 'ā mana'omia</p> <p>Fa'amālosia puipuiga tau si'osi'omaga i nofoaga o fuafua e tanu. Fa'afoe e le Mālō ma le itūmālō fa'agāsologa e ala i le mana'omia o tagata o nu'u ia maua pēmita ma fa'atagaga talafeagai</p> <p>Matāfaioi: LTA/ MWTFI/MNRE/ Itūmālō / Nu'u /Āiga</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>Fa'atūmau le mafai ona maua pea 'aula mo le ola lelei mo Upolu 'ātoa</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p> <p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino ua fa'aleagaina</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai filifiliga o nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Ilologa o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i ilologa ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele mo le itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p> <p>Fa'ailoaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	<p>CIM Strategy 2015</p> <p>TSP 2014-2019 Goal 2 KO 1</p>

³Matuā maualuga le tūlaga lamatia 'olo'o fa'atasi ai sone lamatia e 4 hazard. Vāega e maualuga le tūlaga lamatia, 'olo'o fa'atasi ai ni sone lamatia e 2 pe 3

<p>Fa'aleleia faiga mo le fetafea'iga o vai i nofoaga e maualuga le tūlaga lamatia 'olo'o fa'ateteleina ai lōloga i uta ma tāfega i tīmuga tetele e a'afia ai ātīna'e tetele, fale o nu'u ma isi meatōtino</p>	<p>Su'esu'e ma fa'aleleia ālāpaipa tetele i lalo o le 'aula ma ālāvai feso'ota'i o le 'Auala 'autū o le Talafātai Sasa'e', 'aemaise lava i feso'ota'iga ma isi 'aula i vāega 'olo'o aofia ai ni sone lamatia e sili atu i le tasi – ma ia tusa ma fautuaga o le <i>Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie</i></p> <p>Fai ni ālāpaipa fou ma fa'alautetele atu ālāpaipa 'olo'o iai nei i nofoaga vailaloa ina ia fa'aleleia le fetafea'iga o le tai ma le feoa'iga a i'a i nofoaga vailaloa</p> <p>Fa'atino le tapula'a fa'atūlagaina aao mo ālāpaipa tetele i lalo o le 'aula ma ālāvai e fa'afaigōfie ai le fetafea'iga o le vai pe 'ā tatafe mālosi le vai, e fa'aitiitia ai lōloga</p> <p>Fa'atino āsiasiga māsan i o ālāvai ma fa'aleleia pe 'ā mana'omia</p> <p>Fa'atūlāfono e le Itumālō ātīna'e lata ane ma i tafatafa o ala o vai ma ālāvai 'olo'o feso'ota'i ma le 'Auala 'autū o le Talafātai i Sasa'e'</p> <p>Matāfaioi: LTA /MWTFI/MWCSD/ Itumālō/Nu'u/ Āiga</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona tali atu ma toe fa'aleleia i taimi o fa'alavelave ma mala fa'alenātura</p> <p>Ūna'ia āiga 'olo'o nonofo i le talafātai e si'i i uta</p> <p>Fa'atūmau le mafai ona maua pea 'aula mo le ola lelei mo Upolu 'ātoa</p> <p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu i le toe fa'aleleia o meatōtino ua fa'aleagaina a le atunu'u fa'apea tagata ta'ito'atasi</p>	<p>Fa'aaogā fa'amatalaga 'olo'o iai nei e ta'iala, 'ae lē fa'apito i:</p> <p><i>"Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie (2017)"; "Iloiloga Aoao o Tapula'a o 'Auala i Sāmoa (2016)"; "Tūlāfono a Sāmoa o Fa'atinoga tau Si'osi'omaga (2007)"</i></p> <p>Fa'atino se Au'il'i'iliga o Tau o Fa'amaniuaga e fua i ai isi filifiliaga mo fa'atupega</p> <p>Aofia i fuafuaga popolega e uiga i puipuiga tau si'osi'omaga ma agafeso'otai ma fa'atino fa'atalanoaga ma tagata e a'afia</p> <p>Talosagaina pēmita ua fa'atūlāfonoina</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga</p> <p>Ātīna'e se Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma Fuafuaga mo le Fa'afoega o Lōloga mo le Itumālō o Lefaga ma Faleāse'eā</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itumālō/Nu'u ia aofia ai le tausiga o ālāvai ma le lāfoa'i fa'asolitūlāfono o otaota i ala o vai</p>	<p>CIM Strategy 2015 TSP2014-2019 Goal 2 KO 1 Community Sector Plan</p>
<p>Fale o le nu'u, falesā, meatōtino a le mālō ma 'aula 'olo'o i sone e matuā maualuga le tūlaga lamatia</p>	<p>Si'i i fafo atu o sone e maualuga le tūlaga lamatia meatōtino pe 'āfai e toe fausia</p> <p>Ātīna'e fuafuaga e pūlea ai le fa'aaogāga o lau'ele'ele ma ātīna'e e fa'atapula'a ai ātīna'e i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia e pei o le CEHZ ma le CFHZ</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu ona o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p> <p>Si'itia le iloa i</p>	<p>Ta'iala le Tūlāfono o le PUMA 2004 i āiaiga o fuafuaga</p> <p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale 2017</p> <p>Ūna'i 'inisiu o 'āseta ma mea tāua e teu fa'aagāga 'olo'o i totonu o sone</p>	<p>CIM Strategy 2015 National Building Code</p>

	<p>Fa'atino polokalame fa'apitoa e ūna'i ai le iloa i fa'atinoga o le fausaga o fale e maua'a i lōloga ma fuafuaga mo 'āiga e nonofo i sone e maualuga le tūlaga lamatia ma nofoaga lata ane</p> <p>Ia talafeagai le fuafuaga ma mamanu o ātīna'e tetele ia aofia ai fuafuaga mo sone lamatia vave; mo se fa'ata'ita'iga, fa'amaualuga fola o fale i nofoaga e a'afiagōfie i lōloga</p> <p>Fa'atapula'a le fauga o fale ma ātīna'e a 'āiga ma nu'u i vāega e tafe atu ai vai ma fa'ateteleina ai lōloga i uta ma lōlōga i tāfega o vaitafe pāpā</p> <p>Matāfaioi: Nu'u / 'Āiga /MWTI/ MNRE/ MWCSD</p>	tūlaga tau inisiua	<p>lamatia</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e ātīna'e ai faiga fa'avae ma fa'ai'uga o nofoaga e si'i i ai meatōtino</p> <p>Fa'ailoaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	
Fa'asoasoaina o le 'eletise	<p>Fa'apipi'i ma ta'i laina 'eletise i 'āiga e nonofo i uta</p> <p>Fa'apipi'i mōlī 'aulala i vāega 'olo'o mana'omia mo le saogalēmū o tagata o nu'u</p> <p>Si'i laina 'eletise i se nofoaga e maua'a atu pe 'ā o'o ina mana'omia le toe sui</p> <p>O le āga'i atu i le lumana'i, tanu i le 'ele'ele laina 'eletise</p> <p>Fa'apipi'i ma feso'ota'i atu i le mālosi'aga e maua mai le lā pe 'ā maua</p> <p>Matāfaioi: EPC /MWTI/ Nu'u</p>	<p>Fa'atūmau le mauaina o le 'eletise i taimi uma e aofia ai taimi o fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>'Alofia ni fa'alavelave e tutupu mai i poumōlī pā'u'ū</p>	<p>Tulimata'i feso'ota'iga i le fa'asoaina o le 'eletise ina ia 'alofia le mālosi tele o le 'eletise e tau'ave e uea ma pepē ai laina</p>	EPC Strategic Plan
Fa'aleleia feso'ota'iga o vai fa'asoia ma ia lelei le vai	<p>Toso le vai fa'asoia i 'āiga 'olo'o nonofo i uta ma lē maua se suāvai</p> <p>Fai se faiga e tali ai vaitimu, o se vaifofō mo se taimi lē tūmau, mo 'āiga a'afiagōfie</p> <p>Lagolago e le Itūmālō taumafaiga a le SWA e sā'ilili'i ai vaivili i le itūmālō</p> <p>Lagolago e le Itūmālō ma nu'u taumafaiga a le SWA e puipui ma fa'asao nofoaga o vaivili, vai pu'e ma 'apovai</p>	<p>Si'itia le mafai ona fa'amāsanai taimi o lāmala</p> <p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia le soifua mālōlōina ma le tūmamā</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō /Nu'u ia aofia ai le fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma vaivili</p> <p>Fa'atino le fuafuaga mo le 10 tausaga o tupe fa'aagāga a le SWA (2016) e fa'aleleia ai feso'ota'iga o vai fa'asoia e fesoasoani ai i 'āiga uma e lē maua le vai i uta</p> <p>Aofia i tupe fa'atatauina le</p>	<p>CIM Strategy 2015</p> <p>Water and Sanitation Sector Plan</p> <p>SWA 10 Year Investment Plan (2016)</p> <p>Community Engagement Plan</p>

	Matāfaioi: IWS/ SWA/ MWCSD/ MNRE / Itūmālō/ Nu'u/ CSSP	Fa'aititia le palapalā o vai fa'asoa Fa'aititia a'afiaga ona o lōloga i uta	fausaga o fuafuaga ma le tau o le fa'alauateleina atu o le suāvai fa'asoa ma faiga e tali ai vaitimu Fa'aogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma i'uga o su'esu'ega i le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga	
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofo Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'asao o Nofoaga Vailaloa/Togātogo o Matafa'a	<p>Fa'atino se su'esu'ega o le fetāfea'iga o le tai e mana'omia mo se si'osi'omaga fa'alenātura e ola lelei ai togātogo</p> <p>Fa'atapula'a le 'ave'eseina o lā'au ma le faiga o ātīna'e lata ane i laufanua vailaloa</p> <p>Fa'aauau le totōina o itū'āiga lā'au sa māsani ona ola i le talafātai ina ia fa'aititia le tafia ma le solo o le 'ele'ele. E mana'omia le lē i lalo ifo o le 200m o lā'au, ina ia aogā o se 'aula lelei e tāofia ai galu</p> <p>Tu'u i pā manu a 'āiga</p> <p>Matāfaioi : MNRE / Nu'u /CSSP/ UNDP-GEF SGP/ MWI</p>	<p>Puipuia ma fa'aopoopoina itū'āiga lā'au sa māsani ona ola i laufanua</p> <p>Fa'atūmauina le maua pea o fa'amanuiaga mai so'otaga a mea e ola ma a latou feso'ota'iga ma le si'osi'omaga</p> <p>Fa'aititia le palapalā o le suāvai fa'asoa</p> <p>Fa'aititia a'afiaga ona o lōloga i uta</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā ma le fa'amoemoe e fa'aititia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsani ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Fa'atino le polokalame mo le puipuiga o nofoaga vailaloa ma togātogo</p> <p>Fa'ailoa mana'oga mo le fa'atupega/tupe fa'atatauina ma le polokalame o fa'atinoga ina ia fa'aauauina le puipuiga o nofoaga o togātogo/ laufanua vailaloa o le itūmālō</p>	Draft NESP 2017-2021 Community Engagement Plan
Puipuiga mana'omia o le talafātai mo vāega pito a'afiagōfie	<p>Totō itū'āiga lā'au sa māsani ona ola i le talafātai e fa'amālosia ai taligalu 'olo'o iai nei ma ia fa'aititia ai le tafia ma le solo o le 'ele'ele. O lā'au o le talie, fetau, toa, togātogo ua iloga le maua'a ma mālolosi i taimi o mala fa'alenātura ma suiga o le tau.</p> <p>E mana'omia le lē i lalo ifo o le 200m o lā'au totō, ina ia aogā o se 'aula lelei e tāofia ai galu</p> <p>Matāfaioi : MNRE/ MAF/Nu'u</p>	<p>O le puipuiga o le talafātai 'ole'ā lagolago ma fa'amālosia ai ātīna'e tetele 'olo'o iai, fa'apea ātīna'e fou</p> <p>Fa'aititia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā ma le fa'amoemoe e fa'aititia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsani ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o ni nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau ma tu'uina atu</p>	NESP 2017-2021 Two Million Tree Planting Strategy 2015-2020 Restoration Operational Plan 2016-2020

		fa'alenātura Fa'atino se 'Auala e Fa'avae i Feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga	lā'au totō mo nu'u/'āiga e fa'ata'ita'i Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e 'anagatā i le tau	
Pūlega	Fofa Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'amālosia le pūlega lelei o puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāga o 'ele'ele e ala i tūlāfono a nu'u	<p>Teuteu fa'afou ma/pe ātīna'e tūlāfono e fa'afoe ai le fa'aaogāga o puna'oa fa'alenātura ma pūlea a'afiaga mai le fa'aaogāga o le 'ele'ele; e pei o le tausiga o ālāvai, lāfoa'iina o otaota, 'eliina o le oneone, manu ta'aloa ma le lē fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma lata ane i vaivili.</p> <p>Galulue fa'atasi ma Sui o Nu'u e māta'itū le fa'aaogāga ma a'afiaga o puna'oa fa'alenātura</p> <p>Fesoasoani ia faifaipea polokalame mo le si'itia o le iloa i nu'u</p> <p>Matāfaioi: MWCSD /Nu'u</p>	<p>Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga a vāega uma o le atunu'u</p> <p>Fa'amālosia le māta'itūina o Tūlāfono, Tūlāfono Fa'atonutonu, Ta'iala, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae uma a le Atunu'u</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona fa'amāsan, tali atu ma vave ona toe fa'aleleia nu'u i le āga'i atu i le lumana'i</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona tali atu ma fa'amālamalam a fa'atinoga ma maua se si'osi'omaga e mafai ona ātīna'e ai nu'u ma afio'aga</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le itūmālō/nu'u e puipuia ai meatōtino a le itūmālō/nu'u ma le mālō, le si'osi'omaga, 'aula o le tausiga o 'āiga ma le lava o mea'ai, 'aemaise fa'atinoga e a'afia ai laufanua 'apovai ma le talafātai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma o le fa'atinoga o tūlāfono a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Village Fono Act (Amendment Bill 2016)</p> <p>Community Sector Plan</p> <p>Community Development Plan 2016-2021</p>

4.2 *Faleāse'elā*

Fofo Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fofo Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Mana'omia le tausiga lelei ma le si'itia o le tūlaga lelei o 'aula feso'ota'i/gālue talu ai le a'afia tele ma fa'atetele ai lōloga, ma ia ūna'ia le si'itia 'ese o fale mai sone e maualuga le tūlaga lamatia	<p>'Eli ni 'autu i tafāala mo le fetāfea'iga o le vai i vāega o le 'aula e mana'omia ai</p> <p>Fa'atino faifaipea le tausiga o le 'aula ma 'autu i tafāala ma 'ave'ese ni otaota o fa'alavelave i le tafe lelei o le vai i tāfega</p> <p>Fa'atūlāfono e nu'u ātīna'e lata ane pe i 'autafa o 'aula feso'ota'i uma</p> <p>Fa'amālosia puipuiga tau si'osi'omaga i nofoaga o fuafua e tanu. Fa'afoe e le Mālō ma le itūmālō fa'agāsologa e ala i le mana'omia o tagata o nu'u ia maua pēmita ma fa'atagaga talafeagai</p> <p>Matāfaioi: LTA/ MWTFI/ MNRE/ Nu'u/'Āiga</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p> <p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino ua fa'aleagaina</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai a le tagata su'esu'e i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afaoega o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanai ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Fa'aiiloaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele mo le itūmālō o Lefaga ma <i>Faleāse'elā</i></p>	<p>National Disaster Management Plan 2017-2021</p> <p>CIM Strategy 2015</p> <p>TSP 2014-2019 Goal 2 KO 1</p> <p>Community Sector Plan</p>
Fale o le nu'u, falesā ma meatōtino a le mālō 'olo'o i totonu o sone e matuā maualuga le tūlaga lamatia	<p>Si'i i fafo atu o sone e maualuga le tūlaga lamatia meatōtino pe 'āfai e toe fausia</p> <p>Ātīna'e fuafuaga e pūlea ai le fa'aaogāga o lau'ele'ele ma ātīna'e e fa'atapula'a ai ātīna'e i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia e pei o le CEHZ ma le CFHZ</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu ona o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p> <p>Si'itia le iloa i tūlaga tau inisiua</p>	<p>Ta'iala le Tūlāfono o le PUMA 2004 i āiaiga o fuafuaga</p> <p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Hale 2017</p> <p>Ūna'i 'inisiua o 'āseta ma mea tāua e teu fa'aagāga 'olo'o i totonu o sone lamatia</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o</p>	<p>CIM Strategy 2015</p> <p>National Building Code</p>

	<p>Fa'atino polokalame fa'apitoa e ūna'i ai le iloa i fa'atinoga o le fausaga o fale e maua'a i lōlōga ma fuafuaga mo 'āiga e nonofo i sone e mauluga le tūlaga lamatia ma nofoaga lata ane</p> <p>Ia talafeagai le fuafuaga ma mamanu o ātīna'e tetele ia aofia ai fuafuaga mo sone lamatia vave; mo se fa'ata'ita'iga, fa'amaualuga fola o fale i nofoaga e a'afiagōfie i lōloga</p> <p>Fa'atapula'a le fauga o fale ma ātīna'e a 'āiga ma nu'u i vāega e tafe atu ai vai ma fa'ateteleina ai lōloga i uta ma lōlōga i tāfega o vaitafe pāpā</p> <p><i>Matāfaioi: Nu'u / 'Āiga /MWTI/ MNRE/ MWCSD</i></p>		<p>nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e ātīna'e ai faiga fa'avae ma fa'ai'uga o nofoaga e si'i i ai meatōtino</p> <p>Fa'ailoaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	
'Auala o puipuiga o āsaga ma 'aulala laupapa mai lōloga: sui le 'ogāsimā o le āsaga i Faleāse'elā	<p>Fa'aleleia ala o vai</p> <p>Fa'aleleia āsaga uma</p> <p>Fa'aleleia pe fa'afou pā 'olo'o puipui ai 'auvai o vaitafe i gā'uta o Faleāse'elā</p> <p>Fa'amautinoa le tausiga lelei ala o vai ma 'ave'ese i taimi fa'atūlagaina 'ogālā'au ma mea e poloka ai le tafe o vaitafe i uta</p> <p>Fau ni pā e fa'aititia ai lōloga pe 'ā pā vaitafe i mulivai o vaitafe ma ālia i le talafātai</p> <p>Fau fa'ailo e lapata'ia ai tagata sāavalai ma 'aveta'avale i pito o le 'aulala ma le loloto o le vai i vāega uma o 'aulala e sopo'ia ai vai</p> <p>Galulue fa'atasi le Mālō</p>	<p>Fa'aititia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Fa'aititia le āfāina e mafai ona tūla'i mai ona o lōlōga i uta</p> <p>Fa'aititia lōloga i nofoaga e iai fale ma isi ātīna'e</p> <p>Fa'atūmau le mafai ona maua pea 'aulala mo le ola lelei mo Upolu 'ātoa</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aulala</p>	<p>Fa'atino se su'esu'ega 'āto'atoa o le fa'afoga o nofoaga 'apovai, iloiloga o Ālāvai ma le fetafea'iga o vai ma se su'esu'ega fa'a'inisinia o le fausaga o le 'ele'ele ma papa, ma fa'aaogā fautuaga o su'esu'ega e fa'avae ai nofoaga ma fausaga</p> <p>Fa'atino le Fuafuaga tu'ufa'atasi o Ta'iala mo Nofoaga e Pu'eina ai le Suāvai ma le Fa'afoga o Lōloga mo le Itūmālō Lefaga ma Faleāse'elā ua tu'ufa'atasi ma Fa'afanua o sone lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aaogā 'aulala o puipuiga fa'alenañura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o</p>	CIM Strategy 2015 TSP 2014-2019 Goal 2 KO 1 Vulnerability Assessment of the Samoa Road Network (2016) and Road Network Adaptation Strategy, LTA

	<p>ma le Nu'u i fa'agāsologa mana'omia mo le puipuiga o 'auvai o vaitafe ma le talafātai mai ātīna'e ma le 'tāina o lā'au</p> <p>Matāfaioi : MWI/LTA/MNRE/ Itūmālō / Nu'u</p>		<p>fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoega o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Aofia i tupe fa'atatauina o le polokalame le tau o su'esu'ega o le tau o fa'amanuia (CBA), fuafuaga ma le fausaga.</p> <p>Fa'aiolaina o le IFHZ o se sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	
Fa'aleleia feso'ota'iga o vai fa'asoia ma ia lelei le vai	<p>Toso le vai fa'asoia i 'āiga 'olo'o nonofo i uta ma lē maua se suāvai</p> <p>Fai se faiga e tali ai vaitimu, o se vaifofō mo se taimi lē tūmau, mo 'āiga a'afiagōfie</p> <p>Lagolago e le Itūmālō taumafaiga a le SWA e sā'ilili ai vaivili i le itūmālō</p> <p>Lagolago e le Itūmālō ma nu'u taumafaiga a le SWA e puipui ma fa'asao nofoaga o vaivili, vai pu'e ma 'apovai</p> <p>Matāfaioi: SWA/ MWCSD/ MNRE / Itūmālō/ Nu'u/ CSSP</p>	<p>Si'itia le mafai ona fa'amāsani i taimi o lāmala</p> <p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia le soifua mālōlōina ma le tūmamā</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o vai fa'asoia</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga ona o lōloga i uta</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō /Nu'u ia aofia ai le fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma vaivili</p> <p>Fa'atino le fuafuaga mo le 10 tausaga o tupe fa'aagāga a le SWA (2016) e fa'aleleia ai feso'ota'iga o vai fa'asoia e fesoasoani ai i 'āiga uma e lē maua le vai i uta</p> <p>Aofia i tupe fa'atatauina le fausaga o fuafuaga ma le tau o le fa'alauateleina atu o le suāvai fa'asoia ma faiga e tali ai vaitimu</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma i'uga o su'esu'ega i le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p>	CIM Strategy 2015 Water and Sanitation Sector Plan SWA 10 Year Investment Plan (2016) Community Engagement Plan
Fa'asoasoaina o le 'eletise	<p>Fa'apipi'i ma ta'i laina 'eletise i 'āiga e nonofo i uta</p> <p>Fa'apipi'i mōlī 'aulala i vāega 'olo'o mana'omia mo le saogalēmū o</p>	<p>Fa'atūmau le mauaina o le 'eletise i taimi uma e aofia ai taimi o fa'alavelave fa'alenātura</p>	<p>Tulimata'i feso'ota'iga i le fa'asoainā o le 'eletise ina ia 'alofia le mālosi tele o le 'eletise e tau'ave e uaea ma pepē ai laina</p>	EPC Strategic Plan

	<p>tagata o nu'u</p> <p>Si'i laina 'eletise i se nofoaga e maua'a atu pe 'ā o'o ina mana'omia le toe sui</p> <p>O le āga'i atu i le lumana'i, tanu i le 'ele'ele laina 'eletise</p> <p>Fa'apipi'i ma feso'ota'i atu i le mālosi'aga e maua mai le lā pe 'ā maua</p> <p>Matāfaioi: EPC /MWTFI/ Nu'u</p>	<p>'Alofia ni fa'alavelave e tutupu mai i poumōlī pā'u'ū</p>		
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofo Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'asao o Nofoaga Vailaloa/Togāt ogo o Faleāse'elā	<p>Fa'atino se su'esu'ega o le fetāfea'iga o le tai e mana'omia mo se si'osi'omaga fa'alenātura e ola lelei ai togātogo</p> <p>Fa'atapula'a le 'ave'eseina o lā'au ma le faiga o ātīna'e lata ane i laufanua vailaloa</p> <p>Fa'aauau le totōina o itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i le talafātai ina ia fa'aitiitia le tafia ma le solo o le 'ele'ele. E mana'omia le lē i lalo ifo o le 200m o lā'au, ina ia aogā o se 'aulala lelei e tāofia ai galu</p> <p>Tu'u i pā manu a 'āiga</p> <p>Matāfaioi a le: MNRE / Nu'u /CSSP/ UNDP-GEF SGP /MWTFI</p>	<p>Puipuia ma fa'aopoopoina itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i laufanua</p> <p>Fa'atūmauina le maua pea o fa'amanuiaga mai so'otaga a mea e ola ma a latou feso'ota'iga ma le si'osi'omaga</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o le suāvai fa'asoa</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga ona o lōloga i uta</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Fa'atino le polokalame o le fa'asao o nofoaga vailaloa ma togātogo</p> <p>Fa'ailoa mana'oga mo le fa'atupega/tupe fa'atatauina ma le polokalame o fa'atinoga ina ia fa'aauauina le puipuiga o nofoaga o togātogo/ laufanua vailaloa o le itūmālō</p>	<p>Draft NESP 2017-2021</p> <p>Community Engagement Plan</p>

'Auala o puipuiga mai lōloga (fofō e lagolagoina 'aulala fa'atino i ātīna'e tetele)	<p>Fa'atino le totōina o lā'au i 'auvai o vaitafe ma ala o vai</p> <p>Ūna'i le totōina o lā'au Sāmoa e lagolago i fuafuaga o galuega fa'a'inisinia mo le fa'atafe'eseina o le vai</p> <p>Ūna'i ma lagolago nu'u ma le itūmālō i le toe totōina o lā'au i laufanua 'apovai i nofoaga maualuluga ma fa'a'ogātononu, e fa'aitiitia ai le fa'aleagaina o 'auvai o vaitafe 'aemaise i nofoaga a'afiagōfie i lōloga</p>	<p>Fa'aitiitia le āfaina e mafai ona tūla'i mai ona o lōloga i uta</p> <p>Fa'aitiitia lōloga i nofoaga e iai fale ma isi ātīna'e</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aulala</p>	<p>Fa'atino le Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma le Fuafuaga mo le Fa'afoega o Lōloga mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā, fa'atasi ma Fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega o le fausaga o le 'ele'ele, e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Fa'aihoa e le MNRE tuā'oi o sone lamatia i 'autafa o ala o vai, e fa'avae i lamatiaga mai lōloga, e iloa ai vāega talafeagai i 'auvai o vaitafe mo le toe totōina o lā'au</p>	<p>Two Million Tree Strategy 2015-2020 Restoration Operational Plan 2016-2020</p>
Vaomatua o le Itūmālō i Nofoaga Maualuluga	<p>Fa'aauau le polokalame a le Vāega o Vaomatua i le totōina o itū'āiga o lā'au sa māsanī ona ola i vaomatua i nofoaga maualuluga</p> <p>Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma le totōina fa'afefiloi o lā'au e aofia ai fuālā'au 'aina suamalie, mo le fa'amautūina o mea e ola 'ese'ese 'olo'o i le si'osi'omaga, puipuia o le 'ele'ele ma fa'aitiitia ai le a'afiagōfie o lā'au totō i manu fa'alāfuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoega o Meaola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino fa'ata'ita'iga o Fa'afoega Fa'aauau o le 'Ele'ele (SLM)</p>	<p>Puipuia ma fa'aopoopoina itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i laufanua</p> <p>Fa'aitiitia lamatiaga mai 'ele'ele solo ma le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai lōloga i uta</p>	<p>Galulue fa'atasi le Vāega o le Vaomatua a le MNRE, DEC ma le MAF e tu'uina atu lā'au totō e maua'a i le tau</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoega o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itū'āiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliaga o itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le si'osi'omaga o nu'u</p>	<p>Community Engagement Plan Two Million Tree Planting Strategy 2015-2020 Restoration Operational Plan 2016-2020</p>

Puipuiga o nofoaga 'apovai	<p>Ūna'i ma lagolago le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma isi faiga e totōina fa'afefiloai ai lā'au, 'aemaise lava i nofoaga 'apovai ma nofoaga ma'a'ale'ale ma a'afiagōfie i le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'atapula'a le tāina o le vaomatua ma ātīna'e tau fa'ato'aga lata ane i nofoaga 'apovai, fa'atānoa ma vaivili a le SWA 'olo'o i le itūmālō</p> <p>Fa'amālosia le Fa'afoga o le Sone 'olo'o totō ai lā'au i 'auvai o vaitafe e fa'atonutonu ai le tafe solo o le vai ma le Pūlega o le sopo atu o ātīna'e i 'auvai o vaitafe, ma fa'atonutonu ātīna'e i laufanua maualuluga</p> <p>Toe totō itū'āiga lā'au māsanī e pei o le tava ma le poumuli i nofoaga 'apovai</p> <p>Matāfaioi: MNRE/ SWA/Itūmālō/Nu'u/ CSSP/GEF-SGP</p>	<p>Fa'aitiitia lamatiaga mai 'ele'ele solo ma le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aleleia le maua'a o nofoaga 'apovai</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o vai fa'asoa</p>	<p>Ātīna'e se Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma Fuafuaga mo le Fa'afoga o Lōloga mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō/Nu'u ia aofia ai fa'asalaga mo le tāina fa'asolitūlāfono o le vaomatua ma ātīna'e i nofoaga 'apovai i laufanua maualuluga</p>	<p>Water Sector Plan Community Engagement Plan Restoration Operational Plan 2016-2020</p>
'Eliina o le oneone (fa'apisinisi) ma le la'uina o le oneone (e 'āiga): vaitafe ma 'auvai o vaitafe	<p>Fa'ailoa isi nofoaga e mafai ona maua fa'aauau ai le oneone mo le fa'aaogāina e 'āiga</p> <p>Fai se su'esu'ega o a'afiaga o le 'eliina o le oneone</p> <p>Soālaupule nu'u i se faiga fa'avae ma le fa'atūlāfonoina o le 'eliina o le oneone</p> <p>Galulue fa'atasi le Mālō ma nu'u i nofoaga ua fa'ailoa e mafai ona 'eli ai le oneone/ma'a</p>	<p>Fa'aitiitia a'afiaga e mafai ona o'o i ai ona o le tafia o le talafātai ma lōloga</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le 'ele'ele i le talafātai</p> <p>Fa'amanuiaga tau tamāo'āiga mo le nu'u mai fa'atinoga e mafai ona fa'aauau o le 'eliina o le oneone</p>	<p>Fa'aauau le fa'ailoa e le MNRE o nofoaga patino e lata i le matāfaga po o uta e mafai ona 'eliina ai le oneone/ma'a e fa'amalieina ai mana'oga, 'ae lē āfāina ai 'auvai o vaitafe</p> <p>Fa'atino su'esu'ega o nofoaga ua fa'ailoa</p> <p>Fa'atino fa'atalanoaga ma nu'u e a'afia i fuafuaga mo le 'eliina o le oneone/ma'a</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō ia aofia ai le fa'afoga ma le māta'itūina o le 'eliina o le oneone/ma'a</p>	Draft Soil Resource Management Bill

	Fa'atupu le iloa ma le lagolagoina o fa'atinoga e mafai ai ona fa'aauau le maua pea o puna'oa o le 'ele'ele <i>Matāfaioi : MNRE/Nu'u/'Āiga</i>		mai vaitafe mo mana'oga o 'āiga Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma o fa'atinoga o le Fuafuaga o le CIM	
Puipuiga mana'omia o le talafatai mo vāega pito a'afiagōfie	Totō itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i le talafātai e fa'amālosia ai taligalu 'olo'o iai nei ma ia fa'aitiitia ai le tafia ma le solo o le 'ele'ele. O lā'au o le talie, fetau, toa, togātogo ua iloga le maua'a ma mālolosi i taimi o mala fa'alenātura ma suiga o le tau. E mana'omia le lē i lalo ifo o le 200m o lā'au totō, ina ia aogā o se 'aula lelei e tāofia ai galu <i>Matāfaioi: MNRE/MAF/Nu'u</i>	O le puipuiga o le talafātai 'ole'ā lagolago ma fa'amālosia ai ātīna'e tetele 'olo'o iai, fa'apea ātīna'e fou Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave fa'alenātura Fa'atino se 'Auala e Fa'avae i Feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga	Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o ni nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e 'anagatā i le tau	NESP 2017-2021 Two Million Tree Planting Strategy 2015-2020 Restoration Operational Plan 2016-2020
Alamanuia ma le Lava o Taumafa	Fofa Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Lamatia fa'ato'aga, lā'au ma lā'au totō ona o suiga o le tau, lōloga i uta ma le lē talafeagai o le palapala mo lā'au totō	Ūna'i ma fesoasoani i le totōina o lā'au fai'i'o (ufi, 'umala) e 'anagatā i afā, lāmala ma lōloga Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o lā'au o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma le totō fa'afeiloi o lā'au e aofia ai itū'āiga o fuālā'au 'aina suamalie e lagolago ai le mautū o mea e ola 'ese'ese o le si'osi'omaga, puipuia o le palapala ma fa'aitiitia le a'afiagōfie o lā'au totō i meaola fa'alāfuā ma fa'ama'i Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoga o Mea e Ola Fa'alāfuā Fa'atino Fa'afoga o le	Fa'aleleia le soifua mālōlōina e ala i le maua o suāvai mamā ma le fa'afoga o otaota lāfoa'i Si'itia le mafai ona toe fa'aleleia ma si'itia ai le maua'a o nu'u Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura	Tu'uina atu e le Vāega o Fa'ato'aga ta'iala o fa'afoga aupito sili ona lelei mo le fa'afoga o le suāvai ina ia mafai ona fa'aitiitia le fa'aleagaina o le suāvai Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e 'anagatā i le tau Fa'atino e le MAF a'oa'oga, polokalame fa'atupu silafia i le totōina o lā'au totō 'ese'ese ia talafeagai ma a'afiaga fa'aauau ona o suiga o le tau, ma lagolagoina le 'aufaifa'ato'aga e ala i le tu'uina atu o lā'au ua fa'afaileina, tomai fa'apitoa ma isi faiga ia mafai ai ona toe totō lā'au	Agriculture Sector Plan 2016-2021 Two Million Tree Strategy 2015-2020 Restoration Operational Plan 2016-2020

	<p>Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aauau (SLM)</p> <p>Fa'atino ni nofoaga e fa'ata'ita'i ai itū'āiga lā'au totō 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p> <p>Matāfaioi: MAF/MNRE/Nu'u</p>		<p>Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o ni nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau ma tu'uina atu lā'au totō mo nu'u/'āiga e fa'ata'ita'i</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoega o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itū'āiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliiga o itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le si'osi'omaga o nu'u</p>	
Pūlega	Fofa Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'amālosia le pūlega lelei o puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāga o 'ele'ele e ala i tūlāfono a nu'u	<p>Teuteu fa'afou ma/pe ātīna'e tūlāfono e fa'afoe ai le fa'aaogāga o puna'oa fa'alenātura ma pūlea a'afiaga mai le fa'aaogāga o le 'ele'ele; e pei o le tausiga o ālāvai, lāfoa'iina o otaota, 'eliina o le oneone, manu ta'aloa ma le lē fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma lata ane i vaivili.</p> <p>Galulue fa'atasi ma Sui o Nu'u e māta'itū le fa'aaogāga ma a'afiaga o puna'oa fa'alenātura</p> <p>Fesoasoani ia faifaipea polokalame mo le si'itia o le iloa i nu'u</p> <p>Matāfaioi: MWCSD/Nu'u</p>	<p>Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga a vāega uma o le atunu'u</p> <p>Fa'amālosia le māta'itūina o Tūlāfono, Tūlāfono Fa'atonutonu, Ta'iala, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae uma a le Atunu'u</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona fa'amāsanī, tali atu ma vave ona toe fa'aleleia nu'u i le āga'i atu i le lumana'i</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona tali atu ma fa'amālamalama fa'atinoga ma maua se si'osi'omaga e mafai ona ātīna'e ai nu'u ma afio'aga</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le itūmālō/nu'u e puipuia ai meatōtino a le itūmālō/nu'u ma le mālō, le si'osi'omaga, 'auala o le tausiga o 'āiga ma le lava o mea'ai, 'aemaise fa'atinoga e a'afia ai laufanua 'apovai ma le talafātai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma o le fa'atinoga o tūlāfono a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Village Fono Act (Amendment Bill 2016)</p> <p>Community Sector Plan</p> <p>Community Development Plan 2016-2021</p>

4.3 *Sāfa'ato'a*

Fofu Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fofu Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Toe si'itia le 'aula "autū" o le talafātai mai Faleāse'elā e o'o i Sāvaia ⁴	<p>Fa'aauau su'esu'ega o le mafai ona si'i 'ese i uta le 'aula o le talafātai</p> <p>Soālaupule e le itūmālō, nu'u ma 'āiga matā'upu tau 'ele'ele</p> <p>O ni nofoaga o fuafua e tanu, fa'afoe e le Mālō ma le itūmālō fa'agāsologa e ala i le mana'omia o tagata o nu'u ia maua pēmita ma fa'atagaga talafeagai</p> <p>Matāfaioi: Nu'u /'Āiga</p>	<p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>Fa'atūmau le mafai ona maua pe'a'aula mo le ola lelei mo Lefaga & Faleāse'elā</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p> <p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia mai fa'alavelave fa'alenātura ona o meatōtino a le mālō ma tagata ta'ito'atasi ua fa'aleagaina</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i le fausaga o le 'ele'ele</p> <p>Ātīna'e se Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma le Fuafuaga mo le Fa'afoga o Lōloga mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā, fa'atasi ma Fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega o le fausaga o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele mo le itūmālō o Lefaga & Faleāse'elā</p> <p>Fa'ailoanina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	CIM Strategy 2015 Community Sector Plan
Mana'omia le tausiga lelei ma le si'itia o le tūlaga lelei o 'aula feso'ota'i/gālue talu ai le a'afia tele ma fa'atetele ai lōloga, ma ia ūna'ia le si'itia 'ese o fale mai sone e mauluga le	<p>Su'esue ma fa'aleleia 'aula feso'ota'i/gālue ina ia mafai ona 'avea o ni alasola</p> <p>'Eli ni 'autu i tafāala mo le fetāfea'iga o le vai vāega o le 'aula e mana'omia ai</p> <p>Fa'atino faifaipea le tausiga o le 'aula ma 'autu i tafāala ma 'ave'ese ni otaota o fa'alavelave i le tafe lelei</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai a le tagata su'esu'e i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai</p>	<p>National Disaster Management Plan 2017-2021</p> <p>CIM Strategy 2015</p> <p>NISP 2011 KESO 5</p> <p>TSP 2014-2019 Goal 2 KO 1</p> <p>Community Sector Plan</p>

⁴Ua fa'ailoanina i le līpoti a le LTA o le Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie le vāega lenei e feoloolo le lamatiaga o le talafātai. Ua fautuaina i le līpoti le ta'i sefulu tausaga ma toe folā.

<p>tūlaga lamatia, ma ia mafai ona 'avea o ni alasola i taimi o fa'alavelave</p>	<p>o le vai i tāfega Fa'atūlāfono e nu'u ātīna'e lata ane pe i 'autafa o 'aula feso'ota'i uma Fa'amālosia puipuiga tau si'osi'omaga i nofoaga o fuafua e tanu. Fa'afoe e le Mālō ma le itūmālō fa'agāsologa e ala i le mana'omia o tagata o nu'u ia maua pēmita ma fa'atagaga talafeagai</p> <p>Matāfaioi: LTA/ MWTI/ MNRE/ Nu'u /Āiga</p>	<p>F'a'itiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino ua fa'aleagaina</p>	<p>apitaga māsani ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga Fa'ailoonaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele mo le itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p>	
<p>Fale o le nu'u, falesā, Ā'oga Tūlagalua a Sāfa'ato'a ma meatōtino a le mālō 'olo'o i totonu o sone e matuā maualuga le tūlaga lamatia</p>	<p>Si'i i fafo atu o sone e maualuga le tūlaga lamatia meatōtino pe 'āfafai e toe fausia Ātīna'e fuafuaga e pūlea ai le fa'aaogāga o lau'ele'ele ma ātīna'e e fa'atapula'a ai ātīna'e i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia e pei o le CEHZ ma le CFHZ Fa'atino polokalame fa'apitoa e ūna'i ai le iloa i fa'atinoga o le fausaga o fale e maua'a i lōlōga ma fuafuaga mo 'āiga e nonofo i sone e maualuga le tūlaga lamatia ma nofoaga lata ane Ia talafeagai le fuafuaga ma mamanu o ātīna'e tetele ia aofia ai fuafuaga mo sone lamatia vave; mo se fa'ata'ita'iga, fa'amaualuga fola o fale i nofoaga e a'afiagōfie lōloga Fa'atapula'a le fauga o fale ma ātīna'e a 'āiga ma nu'u i vāega e tafe atu ai vai ma fa'ateteleina ai lōloga i uta ma lōlōga i tāfega o vaitafe pāpā</p>	<p>F'a'itiitia tupe fa'aalu ona o meatōtino fa'aleagaina Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula Si'itia le iloa i tūlaga tau inisiua</p>	<p>Ta'iala le Tūlāfono o le PUMA 2004 i āiaiga o fuafuaga Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale 2017 Ūna'i 'inisiua o 'āseta ma mea tāua e teu fa'aagāga 'olo'o i totonu o sone lamatia Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e ātīna'e ai faiga fa'avae ma fa'ai'uga o nofoaga e si'i i ai meatōtino Fa'ailoonaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	<p>CIM Strategy 2015 National Building Code</p>

	Matāfaioi: Nu'u / Āiga /MWTF/ MNRE/ MWCSD			
Puipuiga o le Talafātai	<p>O se fofō mo se taimi lē tūmau, su'esu'e le aogā o se pā puipui i vāega o le talafātai ua matuā tafia ma e lē mafai ona si'i atu meatōtino 'olo'o iai i se isi nofoaga</p> <p>Fa'amālosia puipuiga tau si'osi'omaga i nofoaga o fuafua e tanu. Fa'afoe e le Mālō ma le itūmālō fa'agāsologa e ala i le mana'omia o tagata o nu'u ia maua pēmita ma fa'atagaga talafeagai</p> <p>Matāfaioi: MNRE/ Nu'u</p>	<p>Fa'aitiitia a'afiaga o vāega o le talafātai ona o lōloga i uta</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga e mafai ona o'o i ai ona o le tafia o le talafātai ma lōloga</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p>	<p>Ta'iala le Tūlāfono o le PUMA 2004 i āiaiga o fuafuaga</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'amautinoa ai nofoaga saogalēmū si'i i ai meatōtino</p> <p>Fa'ai loaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	NESP 2017 - 2021
Fa'aleleia feso'ota'iga o vai fa'asoia ma ia lelei le vai	<p>Toso le vai fa'asoia i 'āiga 'olo'o nonofo i uta ma lē maua se suāvai</p> <p>Fai se faiga e tali ai vaitimu, o se vaifofō mo se taimi lē tūmau, mo 'āiga a'afiagōfie</p> <p>Lagolago e le Itūmālō taumafaiga a le SWA e sā'ilili ai vaivili i le itūmālō</p> <p>Lagolago e le Itūmālō ma nu'u taumafaiga a le SWA e puipui ma fa'asao nofoaga o vaivili, vai pu'e ma 'apovai</p> <p>Matāfaioi a le: IWS/SWA/ MWCSD/ MNRE / Itūmālō/ Nu'u/ CSSP</p>	<p>S'iitia le mafai ona fa'amāsani i taimi o lāmala</p> <p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia le soifua mālōlōina ma le tūmamā</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o vai fa'asoia</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga ona o lōloga i uta</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō /Nu'u ia aofia ai le fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma vaivili</p> <p>Fa'atino le fuafuaga mo le 10 tausaga o tupe fa'aagāga a le SWA (2016) e fa'aleleia ai feso'ota'iga o vai fa'asoia e fesoasoani ai i 'āiga uma e lē maua le vai i uta</p> <p>Aofia i tupe fa'atatauina le fausaga o fuafuaga ma le tau o le fa'alau teleina atu o le suāvai fa'asoia ma faiga e tali ai vaitimu</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma i'uga o su'esu'ega i le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p>	CIM Strategy 2015 Water and Sanitation Sector Plan SWA 10 Year Investment Plan (2016) Community Engagement Plan
Fa'asoasoaina o le 'eletise	<p>Fa'apipi'i ma ta'i laina 'eletise i 'āiga e nonofo i uta</p> <p>Fa'apipi'i mōlī 'aula i vāega 'olo'o mana'omia mo le saogalēmū o tagata o nu'u</p>	<p>Fa'atūmau le mauaina o le 'eletise i taimi uma e aofia ai taimi o fa'alavelave fa'alenātura</p>	<p>Tulimata'i feso'ota'iga i le fa'asoaina o le 'eletise ina ia 'alofia le mālosi tele o le 'eletise e tau'ave e uaea ma pepē ai laina</p>	EPC Strategic Plan

	<p>Si'i laina 'eletise i se nofoaga e maua'a atu pe 'ā o'o ina mana'omia le toe sui</p> <p>O le āga'i atu i le lumana'i, tanu i le 'ele'ele laina 'eletise</p> <p>Fa'apipi'i ma feso'ota'i atu i le mālosi'aga e maua mai le lā pe 'ā maua</p> <p>Matāfaioi: EPC /MWTI/ Nu'u</p>	<p>'Alofia ni fa'alavelave e tutupu mai i poumōlī pā'u'ū</p>		
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofo Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'asao o Nofoaga Vailaloa/Togātogo o Sāfa'ato'a	<p>Fa'atino se su'esu'ega o le fetāfea'iga o le tai e mana'omia mo se si'osi'omaga fa'alenātura e ola lelei ai togātogo</p> <p>Fa'atapula'a le 'ave'eseina o lā'au ma le faiga o ātīna'e lata ane i laufanua vailaloa</p> <p>Fa'aauau le totōina o itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i le talafātai ina ia fa'aitiitia le tafia ma le solo o le 'ele'ele. E mana'omia le lē i lalo ifo o le 200m o lā'au, ina ia aogā o se 'aula lelei e tāofia ai galu</p> <p>Tu'u i pā manu a 'āiga 'olo'o ta'aloa e su'e mea'ai i nofoaga vailaloa</p> <p>Matāfaioi : MNRE / Nu'u /CSSP/ UNDP-GEF SGP/ MWTI</p>	<p>Puipuia ma fa'aopoopoina itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i laufanua</p> <p>Fa'atūmauina le maua pea o fa'amanuiaga mai so'otaga a mea e ola ma a latou feso'ota'iga ma le si'osi'omaga</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o le suāvai fa'asoa</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga ona o lōloga i uta</p>	<p>Tu'uina atu e le MNRE DEC fesoasoani tau tomai fa'apitoa ma le lagolago i le ātīna'ega o se Fuafuaga mo le Fa'afoga o Laufanua Vailaloa mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p> <p>Fa'ailoa mana'oga mo le fa'atupega/tupe fa'atatauina ma le polokalame o fa'atinoga ina ia fa'aauauina le puipuiga o nofoaga o togātogo/ laufanua vailaloa o le itūmālō</p>	<p>Draft NESP 2017-2021</p> <p>Community Engagement Plan</p>
Vaomatua o le Itūmālō i Nofoaga Maualuluga	<p>Fa'aauau le polokalame a le Vāega o Vaomatua i le totōina o itū'āiga o lā'au sa māsanī ona ola i vaomatua i nofoaga maualuluga</p> <p>Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le</p>	<p>Puipuia ma fa'aopoopoina itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i laufanua</p> <p>Fa'aitiitia lamatiaga mai</p>	<p>Galulue fa'atasi le Vāega o le Vaomatua a le MNRE, DEC ma le MAF e tu'uina atu lā'au totō e maua'a i le tau</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o</p>	<p>Community Engagement Plan</p> <p>Two Million Tree Planting Strategy 2015-2020 Restoration</p>

	<p>vaomatua ma le totōina fa'afefiloi o lā'au e aofia ai fuālā'au 'aina suamalie, mo le fa'amautūina o mea e ola 'ese'ese 'olo'o i le si'osi'omaga, puipuia o le 'ele'ele ma fa'aitiitia ai le a'afiafagōfie o lā'au totō i manu fa'alāfuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoga o Meaola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino fa'ata'ita'iga o Fa'afoga Fa'aauau o le 'Ele'ele (SLM)</p> <p>Matāfaioi: MNRE-WRD & Vāega o Vaomatua/ Itūmālō</p>	<p>'ele'ele solo ma le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai lōloga i uta</p>	<p>'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itū'āiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliga o itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le si'osi'omaga o nu'u</p>	Operational Plan 2016-2020
Puipuiga o nofoaga 'apovai	<p>Ūna'i ma lagolago le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma isi faiga e totōina fa'afefiloi ai lā'au, 'aemaise lava i nofoaga 'apovai ma nofoaga ma'a'ale'ale ma a'afiafagōfie i le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'atapula'a le tāina o le vaomatua ma ātīna'e tau fa'ato'aga lata ane i nofoaga 'apovai, fa'atānoa ma vaivili a le SWA 'olo'o i le itūmālō</p> <p>Fa'amālosia le Fa'afoga o le Sone 'olo'o totō ai lā'au i 'auvai o vaitafe e fa'atonutonu ai le tafe solo o le vai ma le Pūlega o le sopo atu o ātīna'e i 'auvai o vaitafe, ma fa'atonutonu ātīna'e i laufanua maualuluga</p> <p>Toe totō itū'āiga lā'au māsanī e pei o le tava ma le poumuli i nofoaga 'apovai</p> <p>Matāfaioi: MNRE/ SWA/Itūmālō/Nu'u/ CSSP/GEF-SGP</p>	<p>Fa'aitiitia lamatiaga mai 'ele'ele solo ma le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aleleia le maua'a o nofoaga 'apovai</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o vai fa'asoa</p>	<p>Ātīna'e se Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma Fuafuaga mo le Fa'afoga o Lōloga mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō/Nu'u ia aofia ai fa'asalaga mo le tāina fa'asolitūlāfono o le vaomatua ma ātīna'e i nofoaga 'apovai i laufanua maualuluga</p>	<p>Water Sector Plan</p> <p>Community Engagement Plan</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>

Puipuiga mana'omia o le talafātai mo vāega pito a'afiagōfie	<p>Totō itū'āiga lā'au sa māsani ona ola i le talafātai e fa'amālosia ai taligalu 'olo'o iai nei ma ia fa'aitiitia ai le tafia ma le solo o le 'ele'ele. O lā'au o le talie, fetau, toa, togātogo ua iloga le maua'a ma mālolosi i taimi o mala fa'alenātura ma suiga o le tau.</p> <p>E mana'omia le lē i lalo ifo o le 200m o lā'au totō, ina ia aogā o se 'aulala lelei e tāofia ai galu</p> <p>Matāfaioi: MNRE/MAF/Nu'u</p>	<p>O le puipuiga o le talafātai 'ole'ā lagolago ma fa'amālosia ai ātīna'e tetele 'olo'o iai, fa'apea ātīna'e fou</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>Fa'atino se 'Auala e Fa'avae i Feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoega o 'ele'ele mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfaina ai apitaga māsani ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o ni nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p> <p>Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e 'anagatā i le tau</p>	<p>NESP 2017-2021 Two Million Tree Planting Strategy 2015-2020 Restoration Operational Plan 2016-2020</p>
Vai o le nu'u 'olo'o i totonu o sone e mauluga le tūlaga lamatia	<p>E telē le fa'alētonu o le tūlaga 'olo'o iai nei le vai o le nu'u ma e mana'omia se su'esu'ega e fua i ai se filifiliga pe toe fa'aleleia pe sa'ili se isi nofoaga, 'ae fa'alagolago lea i nofoaga e iai vaipuna</p> <p>Su'esu'e le tūlaga lelei o le punāvai 'ae le'i fa'atinoina ni galuega fa'alelei (ft: pā/galuega toe fa'alelei)</p> <p>Matāfaioi : MoF-CSSP/MNRE/Nu'u/NGOs</p>	<p>Si'itia le fa'amāsani i suiga i taimi o lāmala</p> <p>Fa'aleleia le soifua mālōlōina ma le tūmamā</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o le suāvai fa'asoa</p>	<p>Fa'aaogā Fa'afanua o Nofoaga Lamatia ma fa'amaumauga o le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Fa'atino e le MNRE Water & Sanitation su'esu'ega o le suāvai ma se iloiloga o le vai o le nu'u 'ae le'i fa'atinoina i ai ni galuega o le toe fa'aleleia</p> <p>Teuteu fa'afou tūlāfono a le nu'u ia aofia ai le fa'afoega ma le tausiga o puna'oa fa'alenātura a le nu'u</p>	<p>CIM Strategy 2015 Community Engagement Plan</p>
Alamanuia ma le Lava o Taumafa	Fofa Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Lamatia fa'ato'aga, lā'au ma lā'au totō ona o suiga o le tau, lōloga i uta ma le lē talafeagai o le palapala mo lā'au totō	<p>Ūna'i ma fesoasoani i le totōina o lā'au fai'i'o (ufi, 'umala) e 'anagatā i afā, lāmala ma lōloga</p> <p>Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o lā'au o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma le totō fa'afeilo i lā'au e aofia ai itū'āiga o fuālā'au 'aina suamalie e lagolago ai le mautū o mea e ola 'ese'ese o le si'osi'omaga, puipuia o</p>	<p>Fa'aleleia le soifua mālōlōina e ala i le maua o suāvai mamā ma le fa'afoeina o otaota lāfoa'i</p> <p>Si'itia le mafai ona toe fa'aleleia ma si'itia ai le maua'a o nu'u</p> <p>Fa'aleleia le lava</p>	<p>Tu'uina atu e le Vāega o Fa'ato'aga ta'iala o fa'afoega aupito sili ona lelei mo le fa'afoega o le suāvai ina ia mafai ona fa'aitiitia le fa'aleagaina o le suāvai</p> <p>Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e 'anagatā i le tau</p> <p>Fa'atino e le MAF a'oa'oga,</p>	<p>Agriculture Sector Plan 2016-2021</p> <p>Two Million Tree Strategy 2015-2020</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>

	<p>le palapala ma fa'aitiitia le a'afiagōfie o lā'au totō i meaola fa'alāfuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoga o Mea e Ola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino Fa'afoga o le Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aauau (SLM)</p> <p>Fa'atino ni nofoaga e fa'ata'ita'i ai itū'āiga lā'au totō 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p> <p>Matāfaioi: MAF/ MNRE/Nu'u</p>	<p>tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p>	<p>polokalame fa'atupu silafia i le totōina o lā'au totō 'ese'ese ia talafeagai ma a'afiaga fa'aauau ona o suiga o le tau, ma lagolagoina le 'aufaifa'ato'aga e ala i le tu'uina atu o lā'au ua fa'afaileleina, tomai fa'apitoa ma isi faiga ia mafai ai ona toe totō lā'au</p> <p>Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o se nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau ma tu'uina atu lā'au totō mo nu'u/'āiga e fa'ata'ita'i</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfaina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itū'āiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliaga o itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le si'osi'omaga o nu'u.</p>	
Fa'afoga o meaola fa'alāfuā; lā'au ma manu fa'aulufale mai	<p>Fa'atino se polokalame fa'atāma'ia e taf'i ese, tāofiofia pe 'ave'ese ai itū'āiga mea e ola na fa'aulufale mai</p> <p>Fa'atino se fa'amaumauga o mea e ola na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u, ia aofia ai fa'amatalaga fa'ataatau i le taimi ua tuana'i, taimi nei ma le aogā i le lumana'i ma fa'ailoa fo'i ma a'afiaga ma gāoioiga e tatau ona fa'atino</p> <p>Fa'atino a'oa'oga ma polokalame fa'alauiloa fa'ataatau i a'afiaga mai mea e ola fa'alāfuā na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u</p>	<p>E fa'atūmau ai le ola fa'alenātura o mea e ola 'olo'o ola fa'atasi i le si'osi'omaga</p> <p>Ātīna'e ai le maua'a ma le ola lelei ma lava mea'ai a le nu'u</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfaina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga o le Itūmālō</p> <p>Fa'alauiloa e le MAF i le 'aufailafumanu a'afiaga o ālāvai ona o le lē lelei o le fa'afoga o lafumanu</p> <p>Fa'atino e le MNRE, MAF ma le SROS se polokalame mālosi mo le atunu'u 'ātoa e fa'atāma'ia ai mea e ola fa'alāfuā fa'avae i</p>	<p>Agriculture Sector Plan 2016-2021</p> <p>Samoa's National Invasive Species Action Plan (NISAP)</p>

	<p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoega o Mea e Ola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino Fa'afoega o le Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aauau (SLM)</p> <p>Ātīna'e le mafai o le 'aufaifa'ato'aga i le fa'afoeina o manu ta'aloa (pua'a, povi) 'olo'o fa'aleagaina puna'oa tau suāvai.</p> <p>Matāfaioi: Nu'u /Itūmālō/ MNRE/MAF/ SROS</p>		<p>fa'amaumauga ma fa'atino se polokalame fa'alauiloa fa'apitoa mo le si'itia o le iloa e le atunu'u</p> <p>A'oa'oga mo le 'aufaifa'ato'aga i le fa'afoega o meaola fa'alāfuā 'aemaise meaola fa'alāfuā 'olo'o a'afia ai fuālā'au 'aina mata ma lā'au totō</p>	
Pūlega	Fofa Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'amālosia le pūlega lelei o puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāga o 'ele'ele e ala i tūlāfono a nu'u	<p>Teuteu fa'afou ma/pe ātīna'e tūlāfono e fa'afoe ai le fa'aaogāga o puna'oa fa'alenātura ma pūlea a'afiaga mai le fa'aaogāga o le 'ele'ele; e pei o le tausiga o ālāvai, lāfoa'iina o otaota, 'eliina o le oneone, manu ta'aloa ma le lē fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma lata ane i vaivili.</p> <p>Galulue fa'atasi ma Sui o Nu'u e māta'itū le fa'aaogāga ma a'afiaga o puna'oa fa'alenātura</p> <p>Fesoasoani ia faifaipea polokalame mo le si'itia o le iloa i nu'u</p> <p>Matāfaioi: MWCSD /Nu'u</p>	<p>Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga a vāega uma o le atunu'u</p> <p>Fa'amālosia le māta'itūina o Tūlāfono, Tūlāfono Fa'atonutonu, Ta'iala, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae uma a le Atunu'u</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona fa'amāsan, tali atu ma vave ona toe fa'aleleia nu'u i le āga'i atu i le lumana'i</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona tali atu ma fa'amālamalama fa'atinoga ma maua se si'osi'omaga e mafai ona ātīna'e ai nu'u ma afio'aga</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le itūmālō/nu'u e puipuia ai meatōtino a le itūmālō/nu'u ma le mālō, le si'osi'omaga, 'aulala o le tausiga o āiga ma le lava o mea'ai, 'aemaise fa'atinoga e a'afia ai laufanua 'apovai ma le talafātai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma o le fa'atinoga o tūlāfono a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Village Fono Act (Amendment Bill 2016)</p> <p>Community Sector Plan</p> <p>Community Development Plan 2016-2021</p>

4.4 Tafagamanu

Fofu Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fa'ai'uga Pito Lelei	Fa'amaniuiaga	Ta'iala fesoasoani i fa'atinoga	Fuafuaga a Vāega, Fuafuaga Fa'ata'atitia ma Faiga Fa'avae Talafeagai
Toe si'itia le 'aula "autū" o le talafātai mai Faleāse'elā e o'o i Sāvaia ⁵	<p>Fa'aauau su'esu'ega o le mafai ona si'i 'ese i uta le 'aula o le talafātai</p> <p>Soālaupule e le itūmālō, nu'u ma 'āiga matā'upu tau 'ele'ele</p> <p>Matāfaioi a le: Nu'u /Āiga</p>	<p>Si'itia le maua'a ma le vave ona toe fa'aleleia o ātīna'e tetele</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpēna ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>Fa'atūmau le mafai ona maua pe'a 'aula mo le ola lelei mo Lefaga & Faleāse'elā</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele mo le itūmālō o Lefaga & Faleāse'elā</p> <p>Fa'ailoanina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	<p>CIM Strategy 2015</p> <p>TSP 2014-2019 Goal 2 KO 1</p> <p>Vulnerability Assessment of the Samoa Road Network (2016) and Road Network Adaptation Strategy, LTA</p>
Mana'omia le tausiga lelei ma le si'itia o le tūlaga lelei o 'aula feso'ota'i/gālue talu ai le a'afia tele ma fa'atetele ai lōloga, ma ia ūna'ia le si'itia 'ese o fale mai sone e maualuga le tūlaga lamatia	<p>Fa'atino faifaipea le tausiga o le 'aula ma 'autu i tafāala ma 'ave'ese ni otaota o fa'alavelave i le tafe lelei o le vai i tāfega</p> <p>'Eli ni 'autu i tafāala mo le fetāfea'iga o le vai i vāega o le 'aula e mana'omia ai</p> <p>Matāfaioi:LTA /MWTFI/ MNRE/ Itūmālō/</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia mai fa'alavelave ma mala fa'alenātura</p> <p>Ūna'i 'āiga 'olo'o nonofo i le talafātai e si'i i uta</p> <p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino ua fa'aleagaina</p>	<p>Fa'aaogā fa'amatalaga 'olo'o iai nei e ta'iala, 'ae lē fa'apito i:</p> <p>"Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie (2017)"; "Iloiloga Aoao o Tapula'a o 'Auala i Sāmoa (2016)"; "Tūlāfono a Sāmoa o Fa'atinoga tau Si'osi'omaga (2007)"</p> <p>Fa'atino se Au'ililiga o Tau o Fa'amaniuiaga e fua i ai isi filifiliga mo fa'atupega</p> <p>Aofia i fuafuaga popōlega e uiga i puipuiga tau si'osi'omaga ma agafeso'otai ma fa'atino</p>	<p>CIM Strategy 2015</p> <p>NISP2011 KESO 5</p> <p>TSP2014-2019 Goal 2 KO 1</p> <p>Community Sector Plan</p>

⁵Ua fa'ailoanina i le līpoti a le LTA o le Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie le vāega lenei e feoloolo le lamatiaga o le talafātai. Ua fautuaina i le līpoti le ta'i sefulu tausaga ma toe folia.

			<p>fa'atalanoaga ma tagata e a'afia</p> <p>Talosagaina pēmita ua fa'atūlāfonoina</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga</p> <p>Ātīna'e se Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma Fuafuaga mo le Fa'afoega o Lōloga mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p>	
Fale o le nu'u, falesā ma meatōtino a le mālō 'olo'o i totonu o sone e matuā maualuga le tūlaga lamatia	<p>Si'i i fafo atu o sone e maualuga le tūlaga lamatia meatōtino pe 'āfai e toe fausia</p> <p>Ātīna'e fuafuaga e pūlea ai le fa'aaogāga o lau'ele'ele ma ātīna'e e fa'atapula'a ai ātīna'e i tononu o sone e maualuga le tūlaga lamatia e pei o le CEHZ ma le CFHZ</p> <p>Fa'atino polokalame fa'apitoa e ūna'i ai le iloa i fa'atinoga o le fausaga o fale e maua'a i lōloga ma fuafuaga mo 'āiga e nonofo i sone e maualuga le tūlaga lamatia ma nofoaga lata ane</p> <p>Ia talafeagai le fuafuaga ma mamanu o ātīna'e tetele ia aofia ai fuafuaga mo sone lamatia vave; mo se fa'ata'ita'iga, fa'amaualuga fola o fale i nofoaga e a'afiagōfie i lōloga</p> <p>Fa'atapula'a le fauga o fale ma ātīna'e a 'āiga ma nu'u i vāega e tafe atu ai vai ma fa'ateteleina ai lōloga i uta ma lōlōga i tāfega o vaitafe pāpā</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu ona o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p> <p>Si'itia le iloa i tūlaga tau inisiua</p>	<p>Ta'iala le Tūlāfono o le PUMA 2004 i āiaiga o fuafuaga</p> <p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Hale 2017</p> <p>Ūna'i 'inisiua o 'āseta ma mea tāua e teu fa'aagāga 'olo'o i totonu o sone lamatia</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e ātīna'e ai faiga fa'avae ma fa'ai'uga o nofoaga e si'i i ai meatōtino</p> <p>Fa'ailoaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga taafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	CIM Strategy 2015 National Building Code

	Matāfaioi: Nu'u / Āiga / MWTI/ MNRE/ MWCSD			
Puipuiga o le talafātai	<p>O se fofō mo se taimi lē tūmau, su'esu'e le aogā o se pā puipui i vāega o le talafātai ua matuā tafia ma e lē mafai ona si'i atu meatōtino 'olo'o iai i se isi nofoaga</p> <p>Fa'amālosia puipuiga tau si'osi'omaga i nofoaga o fuafua e tanu. Fa'afoe e le Mālō ma le itūmālō fa'agāsologa e ala i le mana'omia o tagata o nu'u ia maua pēmita ma fa'atagaga talafeagai</p> <p>Matāfaioi : MNRE/ Nu'u</p>	<p>Fa'aitiitia a'afiaga o vāega o le talafātai ona o lōloga i uta</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga e mafai ona o'o i ai ona o le tafia o le talafātai ma lōloga</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p>	<p>Ta'iala le Tūlāfono o le PUMA 2004 i āiaiga o fuafuaga</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'amautinoa ai nofoaga saogalēmū si'i i ai meatōtino</p> <p>Fa'ailoaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	NESP 2017 - 2021
Fa'asoasoaina o le 'eletise	<p>Fa'apipi'i ma ta'i laina 'eletise i āiga e nonofo i uta</p> <p>Fa'apipi'i mōlī 'aula i vāega 'olo'o mana'omia mo le saogalēmū o tagata o nu'u</p> <p>Si'i laina 'eletise i se nofoaga e maua'a atu pe 'ā o'o ina mana'omia le toe sui</p> <p>O le āga'i atu i le lumana'i, tanu i le 'ele'ele laina 'eletise</p> <p>Fa'apipi'i ma feso'ota'i atu i le mālosi'aga e maua mai le lā pe 'ā maua</p> <p>Matāfaioi: EPC /MWTI/ Nu'u</p>	<p>Fa'atūmau le mauaina o le 'eletise i taimi uma e aofia ai taimi o fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>'Alofia ni fa'alavelave e tutupu mai i poumōlī pā'u'ū</p>	<p>Tulimata'i feso'ota'iga i le fa'asoaina o le 'eletise ina ia 'alofia le mālosi tele o le 'eletise e tau'ave e uea ma pepē ai laina</p>	EPC Strategic Plan
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofa Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Vaomatua o le Itūmālō i Nofoaga Maualuluga	Fa'aauau le polokalame a le Vāega o Vaomatua i le totōina o itū'āiga o lā'au sa māsanī ona ola i vaomatua	Puipuia ma fa'aopoopoina itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i	Galulue fa'atasi le Vāega o le Vaomatua a le MNRE, DEC ma le MAF e tu'uina atu lā'au totō e maua'a i le	Community Engagement Plan Two Million Tree

	<p>i nofoaga maualuluga</p> <p>Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma le totōina fa'afefiloi o lā'au e aofia ai fuālā'au 'aina suamalie, mo le fa'amautūina o mea e ola 'ese'ese 'olo'o i le si'osi'omaga, puipuia o le 'ele'ele ma fa'aitiitia ai le a'afiagōfie o lā'au totō i manu fa'alāfuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoega o Meaola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino fa'ata'ita'iga o Fa'afoega Fa'aauau o le 'Ele'ele (SLM)</p> <p>Matāfaioi: MNRE-WRD & Vāega o Vaomatua/ Itūmālō/Nu'u/CSSP</p>	<p>laufanua</p> <p>Fa'aitiitia lamatiaga mai 'ele'ele solo ma le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai lōloga i uta</p>	<p>tau</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoega o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itū'aiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliga o itū'aiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le si'osi'omaga o nu'u</p>	<p>Planting Strategy 2015-2020</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>
Puipuiga o nofoaga 'apovai	<p>Ūna'i ma lagolago le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma isi faiga e totōina fa'afefiloi ai lā'au, 'aemaise lava i nofoaga 'apovai ma nofoaga ma'a'ale'ale ma a'afiagōfie i le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'atapula'a le tāina o le vaomatua ma ātīna'e tau fa'ato'aga lata ane i nofoaga 'apovai, fa'atānoa ma vaivili a le SWA 'olo'o i le itūmālō</p> <p>Fa'amālosia le Fa'afoega o le Sone 'olo'o totō ai lā'au i 'auvai o vaitafe e fa'atonutonu ai le tafe solo o le vai ma le Pūlega o le sopo atu o ātīna'e i 'auvai o vaitafe, ma fa'atonutonu ātīna'e i laufanua maualuluga</p> <p>Toe totō itū'aiga lā'au māsanī e pei o le tava ma le poumuli i nofoaga 'apovai</p>	<p>Fa'aitiitia lamatiaga mai 'ele'ele solo ma le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aleleia le maua'a o nofoaga 'apovai</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o vai fa'asoā</p>	<p>Ātīna'e se Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma Fuafuaga mo le Fa'afoega o Lōloga mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō/Nu'u ia aofia ai fa'asalaga mo le tāina fa'asolitūlāfono o le vaomatua ma ātīna'e i nofoaga 'apovai i laufanua maualuluga</p>	<p>Water Sector Plan</p> <p>Community Engagement Plan</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>

	Matāfaioi a le: MNRE/ /SWA/Itūmālō/Nu'u/ CSSP/GEF-SGP			
Alamanuia ma le Lava o Taumafa	Fofa Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Lamatia fa'ato'aga, lā'au ma lā'au totō ona o suiga o le tau, lōloga i uta ma le lē talafeagai o le palapala mo lā'au totō	<p>Ūna'i ma fesoasoani i le totōina o lā'au fai'i'o (ufi, 'umala) e 'anagatā i afā, lāmala ma lōloga</p> <p>Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o lā'au o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma le totō fa'afeilo i lā'au e aofia ai itū'āiga o fuālā'au 'aina suamalie e lagolago ai le mautū o mea e ola 'ese'ese o le si'osi'omaga, puipuia o le palapala ma fa'aitiitia le a'afiagōfie o lā'au totō i meaola fa'alāfuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoga o Mea e Ola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino Fa'afoga o le Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aauau (SLM)</p> <p>Fa'atino ni nofoaga e fa'ata'ita'i ai itū'āiga lā'au totō 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p> <p>Matāfaioi: MAF/ MNRE/Nu'u</p>	<p>Fa'aleleia le soifua mālōlōina e ala i le maua o suāvai mamā ma le fa'afoga o le suāvai ina ia mafai ona fa'aitiitia le fa'aleagaina o le suāvai</p> <p>Si'itia le mafai ona toe fa'aleleia ma si'itia ai le maua'a o nu'u</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p>	<p>Tu'uina atu e le Vāega o Fa'ato'aga ta'iala o fa'afoga aupito sili ona lelei mo le fa'afoga o le suāvai ina ia mafai ona fa'aitiitia le fa'aleagaina o le suāvai</p> <p>Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e 'anagatā i le tau</p> <p>Fa'atino e le MAF a'oa'oga, polokalame fa'atupu silafia i le totōina o lā'au totō 'ese'ese ia talafeagai ma a'afiaga fa'aauau ona o suiga o le tau, ma lagolagoina le 'aufaifa'ato'aga e ala i le tu'uina atu o lā'au ua fa'afaileleina, tomai fa'apitoa ma isi faiga ia mafai ai ona toe totō lā'au</p> <p>Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o se nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau ma tu'uina atu lā'au totō mo nu'u/'āiga e fa'ata'ita'i</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsani ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itū'āiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliga o itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le</p>	<p>Agriculture Sector Plan 2016-2021</p> <p>Two Million Tree Strategy 2015-2020</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>

			si'osi'omaga o nu'u	
Fa'afoga o meaola fa'alāfuā; lā'au ma manu fa'aulufale mai	<p>Fa'atino se polokalame fa'atāma'ia e tafi'esea, tāofiofia pe 'ave'ese ai itū'aiga mea e ola na fa'aulufale mai</p> <p>Fa'atino se fa'amaumauga o mea e ola na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u, ia aofia ai fa'amatalaga fa'ataatau i le taimi ua tuana'i, taimi nei ma le aogā i le lumana'i ma fa'ailoa fo'i ma a'afiaga ma gāoioiga e tatau ona fa'atino</p> <p>Fa'atino a'oa'oga ma polokalame fa'alauiloa fa'ataatau i a'afiaga mai mea e ola fa'alāfuā na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoga o Mea e Ola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino Fa'afoga o le Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aauau (SLM)</p> <p>Ātīna'e le mafai o le 'aufaifa'ato'aga i le fa'afoeina o manu ta'aloa (pua'a, pov) 'olo'o fa'aleagaina puna'oa tau suāvai.</p> <p>Matāfaioi: Nu'u /Itūmālō/ MNRE/MAF/ SROS</p>	<p>E fa'atūmau ai le ola fa'alenātura o mea e ola 'olo'o ola fa'atasi i le si'osi'omaga</p> <p>Ātīna'e ai le maua'a ma le ola lelei ma lava mea'ai a le nu'u</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā ma le fa'amoemoe e fa'aititia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfaina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga o le Itūmālō</p> <p>Fa'alauiloa e le MAF i le 'aufailafumanu a'afiaga o ālāvai ona o le lē lelei o le fa'afoga o lafumanu</p> <p>Fa'atino e le MNRE, MAF ma le SROS se polokalame mālosi mo le atunu'u 'ātoa e fa'atāma'ia ai mea e ola fa'alāfuā fa'avae i fa'amaumauga ma fa'atino se polokalame fa'alauiloa fa'apitoa mo le si'itia o le iloa e le atunu'u</p> <p>A'oa'oga mo le 'aufaifa'ato'aga i le fa'afoga o meaola fa'alāfuā 'aemaise meaola fa'alāfuā 'olo'o a'afia ai fuālā'au 'aina mata ma lā'au totō</p>	Agriculture Sector Plan 2016-2021 Samoa's National Invasive Species Action Plan (NISAP)
Pūlega	Fa'ai'uga Pito Lelei	Fa'amanuiaga	Ta'iala fesoasoani i fa'atinoga	Fuafuaga a Vāega, Fuafuaga Fa'ata'atitia ma Faiga Fa'avae Talafeagai
Fa'amālosia le pūlega lelei o puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāga o 'ele'ele e ala i	Teuteu fa'afou ma/pe ātīna'e tūlāfono e fa'afoe ai le fa'aaogāga o puna'oa fa'alenātura ma pūlea a'afiaga mai le fa'aaogāga o le 'ele'ele; e pei o le	Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga a vāega uma o le atunu'u Fa'amālosia le	Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le itūmālō/nu'u e puipuia ai meatōtino a le itūmālō/nu'u ma le mālō, le si'osi'omaga, 'aulala o le tausiga o 'āiga ma le lava o	Village Fono Act (Amendment Bill 2016) Community Sector Plan

<p>tūlāfono a nu'u</p> <p>tausiga o ālāvai, lāfoa'iina o otaota, 'eliina o le oneone, manu ta'aloa ma le lē fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma lata ane i vaivili.</p> <p>Galulue fa'atasi ma Sui o Nu'u e māta'itū le fa'aaogāga ma a'afiaga o puna'oa fa'alenañtura</p> <p>Fesoasoani ia faifaipea polokalame mo le si'itia o le iloa i nu'u</p> <p>Matāfaioi: MWCSD /Nu'u</p>	<p>māta'itūina o Tūlāfono, Tūlāfono Fa'atonutonu, Ta'iala, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae uma a le Atunu'u</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona fa'amāsanī, tali atu ma vave ona toe fa'aleleia nu'u i le āga'i atu i le lumana'i</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona tali atu ma fa'amālamalama fa'atinoga ma maua se si'osi'omaga e mafai ona ātīna'e ai nu'u ma afio'aga</p>	<p>mea'ai, 'aemaise fa'atinoga e a'afia ai laufanua 'apovai ma le talafātai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma o le fa'atinoga o tūlāfono a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Community Development Plan 2016-2021</p>
---	---	---	---

4.5 Sāvaia

Fofu Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fofu Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Sāvaia Road: Mana'omia le tausiga lelei ma le si'itia o le tūlaga lelei o 'aula feso'ota'i/gālue talu ai le a'afia tele ma fa'atetele ai lōloga, ma ia ūna'ia le si'itia 'ese o fale mai sone e maualuga le tūlaga lamatia, ma ia mafai ona 'avea o ni alasola i taimi o fa'alavelave	<p>Fa'atino faifaipea le tausiga o le 'aula ma 'autu i tafāala ma 'ave'ese ni otaota o fa'alavelave i le tafe lelei o le vai i tāfega</p> <p>'Eli ni 'autu i tafāala mo le fetāfea'iga o le vai i vāega o le 'aula e mana'omia ai.</p> <p>Matāfaioi: LTA/MWTFI/ MNRE/ Itūmālō/</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga ona o le tafia o le talafātai ma mala fa'alenātura</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p> <p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino ua fa'aleagaina</p>	<p>Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai a le tagata su'esu'e i fausaga o le 'ele'ele</p> <p>Aofia i tupe fa'atatauina o le polokalame le tau o su'esu'ega o le tau o fa'amanuiaga (CBA), fuafuaga ma le fausaga.</p> <p>Fa'aioloaina o le IFHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	<p>CIM Strategy 2015</p> <p>TSP2014-2019 Goal 2 KO 1</p> <p>Vulnerability Assessment of the Samoa Road Network (2016) and Road Network Adaptation Strategy, LTA</p>
Fa'aleleia faiga mo le fetāfea'iga o vai i nofoaga e maualuga le tūlaga lamatia	<p>Fa'aauau su'esu'ega ma fa'aleleia ālāpaipa tetele i lalo o le 'aula ma Ālāvai feso'ota'i, 'aemaise lava i feso'ota'iga ma isi 'aula i le itūmālō ina ia fa'afaigōfie le fetāfea'i o le vai i taimi o tīmuga mamafa ma fa'aitiitia ai lōloga – ma ia tusa ma fautuaga o le <i>Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie</i></p> <p>Fai ni ālāpaipa fou ma fa'alautetetele atu ālāpaipa 'olo'o iai nei i nofoaga vailaloa ina ia fa'aleleia le fetāfea'i o le tai ma le feoa'iga a i'a i nofoaga</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona tali atu ma toe fa'aleleia i taimi o fa'alavelave ma mala fa'alenātura</p> <p>Ūna'ia 'āiga 'olo'o nonofo i le talafātai e si'i i uta</p> <p>Fa'atūmau le mafai ona maua pea 'aula mo le ola lelei mo Upolu 'ātoa</p> <p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu i le toe</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga</p> <p>Fa'aaogā fa'amatalaga 'olo'o iai nei e ta'iala, 'ae lē fa'apito i:</p> <p><i>"Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie (2017); "Iloiloga Aoao o Tapula'a o 'Auala i Sāmoa (2016); "Tūlāfono a Sāmoa o Fa'atinoga tau Si'osi'omaga (2007)"</i></p> <p>Ātīna'e se Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma Fuafuaga mo le Fa'afoega o</p>	<p>CIM Strategy 2015</p> <p>TSP 2014-2019 Goal 2 KO 1</p> <p>Community Sector Plan</p>

	<p>vailaloa</p> <p>Fa'atino āsiasiga māsanī o ālāvai ma fa'aleleia pe 'ā mana'omia</p> <p>Fa'atino faifaipea e le nu'u le fa'amamāina o 'autu ma ala o vai i tuāfale o 'āiga</p> <p>Fa'atūlāfono e le mālō ātīna'e ma le lāfoa'i fa'asolitūlāfono o otaota i totonu ma lata ane i ala o vai ma ālāvai 'olo'o feso'ota'i ma le 'Auala 'autū o le Talafatai i Sasa'e</p> <p>Matāfaioi: LTA /MWTFI/MWCSD/ Itūmālō/Nu'u/ Āiga</p>	<p>fa'aleleia o meatōtino ua fa'aleagaina a le atunu'u fa'apea tagata ta'ito'atasi</p>	<p>Lōloga mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p> <p>Fa'atino se Au'ilī'iliga o Tau o Fa'amanuiaga e fua i ai isi filifiliga mo fa'atupega</p> <p>Fa'aaogā 'aulala o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō/Nu'u ia aofia ai le tausiga o ālāvai ma le lāfoa'i fa'asolitūlāfono o otaota i ala o vai</p>	
Fale o le nu'u, falesā, Ā'oga ma meatōtino a le mālō 'olo'o i totonu o sone e matuā maualuga le tūlaga lamatia	<p>Si'i i fafo atu o sone e maualuga le tūlaga lamatia meatōtino pe 'afai e toe fausia</p> <p>Ātīna'e fuafuaga e pūlea ai le fa'aaogāga o lau'ele'ele ma ātīna'e e fa'atapula'a ai ātīna'e i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia e pei o le CEHZ ma le CFHZ</p> <p>Fa'atino polokalame fa'apitoa e ūna'i ai le iloa i fa'atinoga o le fausaga o fale e maua'a i lōloga ma fuafuaga mo 'āiga e nonofo i sone e maualuga le tūlaga lamatia ma nofoaga lata ane</p> <p>Ia talafeagai le fuafuaga ma mamanu o ātīna'e tetele ia aofia ai fuafuaga mo sone lamatia vave; mo se fa'ata'ita'iga, fa'amaualuga fola o fale i nofoaga e a'afiagōfie i lōloga</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu ona o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aulala</p> <p>Si'itia le iloa i tūlaga tau inisiua</p>	<p>Ta'iala le Tūlāfono o le PUMA 2004 i āiaiga o fuafuaga</p> <p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale 2017</p> <p>Ūna'i 'inisiua o 'āseta ma mea tāua e teu fa'aagāga 'olo'o i totonu o sone lamatia</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e ātīna'e ai faiga fa'avae ma fa'ai'uga o nofoaga e si'i i ai meatōtino</p> <p>Fa'ailoaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	CIM Strategy 2015 National Building Code

	Fa'atapula'a le fauga o fale ma ātīna'e a 'āiga ma nu'u i vāega e tafe atu ai vai ma fa'ateteleina ai lōloga i uta ma lōlōga i tāfega o vaitafe pāpā <i>Matāfaioi: Nu'u / Āiga /MWTI/ MNRE/ MWCSD</i>			
Nofoaga e toso ai va'a	Fa'aleleia le nofoaga e fau ma fa'alelei ai paopao fāgota a le nu'u <i>Matāfaioi: Nu'u /CSSP</i>	Ātīna'e ai le maua'a ma le ola lelei ma lava mea'ai a le nu'u Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura	Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele	NESP 2017 - 2021 Community Engagement Plan
Fa'asoasoaina o le 'eletise	Fa'apipi'i ma ta'i laina 'eletise i 'āiga e nonofo i uta Fa'apipi'i mōlī 'aula i vāega 'olo'o mana'omia mo le saogalēmū o tagata o nu'u Si'i laina 'eletise i se nofoaga e maua'a atu pe 'ā o'o ina mana'omia le toe sui O le āgā'i atu i le lumana'i, tanu i le 'ele'ele laina 'eletise Fa'apipi'i ma feso'ota'i atu i le mālosi'aga e maua mai le lā pe 'ā maua <i>Matāfaioi: EPC /MWTI/ Nu'u</i>	Fa'atūmau le mauaina o le 'eletise i taimi uma e aofia ai taimi o fa'alavelave fa'alenātura 'Alofia ni fa'alavelave e tutupu mai i poumōlī pā'u'ū	Tulimata'i feso'ota'iga i le fa'asoaina o le 'eletise ina ia 'alofia le mālosi tele o le 'eletise e tau'ave e uea ma pepē ai laina	EPC Strategic Plan
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofa Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'asao o Nofoaga Vailaloa/Togāt ogo o Sāvaia	Fa'atino se su'esu'ega o le fetāfea'iga o le tai e mana'omia mo se si'osi'omaga fa'alenātura	Puipuia ma fa'aopoopoina itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i	Tu'uina atu e le MNRE DEC fesoasoani tau tomai fa'apitoa ma le lagolago i le ātīna'ega o se Fuafuaga mo	Draft NESP 2017- 2021 Community

	<p>e ola lelei ai togātogo</p> <p>Fa'atapula'a le 'ave'eseina o lā'au ma le faiga o ātīna'e lata ane i laufanua vailaloa</p> <p>Fa'aauau le totōina o itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i le talafātai ina ia fa'aitiitia le tafia ma le solo o le 'ele'ele. E mana'omia le lē i lalo ifo o le 200m o lā'au, ina ia aogā o se 'aulala lelei e tāofia ai galu</p> <p>Tu'u i pā manu a 'āiga 'olo'o ta'aloa e su'e mea'ai i nofoaga vailaloa</p> <p>Matāfaioi : MNRE / Nu'u /CSSP/ UNDP-GEF SGP/ MWI</p>	<p>laufanua</p> <p>Fa'atūmauina le maua pea o fa'amanuiaga mai so'otaga a mea e ola ma a latou feso'ota'iga ma le si'osi'omaga</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o le suāvai fa'asoa</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga ona o lōloga i uta</p>	<p>le Fa'afoga o Laufanua Vailaloa mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p> <p>Fa'ailoa mana'oga mo le fa'atugea/tupe fa'atatauina ma le polokalame o fa'atinoga ina ia fa'aauauina le puipuiga o nofoaga o togātogo/ laufanua vailaloa o le itūmālō</p>	Engagement Plan
Vaomatua o le Itūmālō i Nofoaga Maualuluga	<p>Fa'aauau le polokalame a le Vāega o Vaomatua i le totōina o itū'āiga o lā'au sa māsanī ona ola i vaomatua i nofoaga maululuga</p> <p>Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma le totōina fa'afefiloi o lā'au e aofia ai fuālā'au 'aina suamalie, mo le fa'amautūina o mea e ola 'ese'ese 'olo'o i le si'osi'omaga, puipuia o le 'ele'ele ma fa'aitiitia ai le a'afiagōfie o lā'au totō i manu fa'alāfuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoga o Meaola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino fa'ata'ita'iga o Fa'afoga Fa'aauau o le 'Ele'ele (SLM)</p> <p>Matāfaioi: MNRE-WRD & Vāega o Vaomatua/</p>	<p>Puipuia ma fa'aopoopoina itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i laufanua</p> <p>Fa'aitiitia lamatiaga mai 'ele'ele solo ma le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai lōloga i uta</p>	<p>Galulue fa'atasi le Vāega o le Vaomatua a le MNRE, DEC ma le MAF e tu'uina atu lā'au totō e maua'a i le tau</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itū'āiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliga o itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le si'osi'omaga o nu'u</p>	<p>Community Engagement Plan</p> <p>Two Million Tree Planting Strategy 2015-2020</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>

	<i>Itūmālō/Nu'u/CSSP</i>			
Puipuiga o nofoaga 'apovai	<p>Ūna'i ma lagolago le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma isi faiga e totōina fa'afefiloai ai lā'au, 'aemaise lava i nofoaga 'apovai ma nofoaga ma'a'ale'ale ma a'afiagōfie i le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'atapula'a le tāina o le vaomatua ma ātīna'e tau fa'ato'aga lata ane i nofoaga 'apovai, fa'atānoa ma vaivili a le SWA 'olo'o i le itūmālō</p> <p>Fa'amālosia le Fa'afoga o le Sone 'olo'o totō ai lā'au i 'auvai o vaitafe e fa'atonutonu ai le tafe solo o le vai ma le Pūlega o le sopo atu o ātīna'e i 'auvai o vaitafe, ma fa'atonutonu ātīna'e i laufanua maualuluga</p> <p>Toe totō itū'āiga lā'au māsanai e pei o le tava ma le poumuli i nofoaga 'apovai</p> <p>Matāfaioi: MNRE/ SWA/Itūmālō/Nu'u/ CSSP/GEF-SGP</p>	<p>Fa'aitiitia lamatiaga mai 'ele'ele solo ma le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aleleia le maua'a o nofoaga 'apovai</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o vai fa'asoa</p>	<p>Ātīna'e se Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma Fuafuaga mo le Fa'afoga o Lōloga mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō/Nu'u ia aofia ai fa'asalaga mo le tāina fa'asolitūlāfono o le vaomatua ma ātīna'e i nofoaga 'apovai i laufanua maualuluga</p>	<p>Water Sector Plan Community Engagement Plan Restoration Operational Plan 2016-2020</p>
Puipuiga mana'omia o le talafātai mo vāega pito a'afiagōfie	<p>Totō itū'āiga lā'au sa māsanai ona ola i le talafātai e fa'amālosia ai taligalu 'olo'o iai nei ma ia fa'aitiitia ai le tafia ma le solo o le 'ele'ele. O lā'au o le talie, fetau, toa, togātogo ua iloga le maua'a ma mālolosi i taimi o mala fa'alenātura ma suiga o le tau.</p> <p>E mana'omia le lē i lalo ifo o le 200m o lā'au totō, ina ia aogā o se 'aula lelei e tāofia ai galu</p>	<p>O le puipuiga o le talafātai 'ole'ā lagolago ma fa'amālosia ai ātīna'e tetele 'olo'o iai, fa'apea ātīna'e fou</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>Fa'atino se 'Auala e</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfaina ai apitaga māsanai ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o se nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p>	<p>NESP 2017-2021 Two Million Tree Planting Strategy 2015-2020 Restoration Operational Plan 2016-2020</p>

	Matāfaioi: MNRE/ MAF/Nu'u	Fa'avae i Feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga	Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e 'anagatā i le tau	
Fa'asao o le Gātaifale: fa'ama'i ua a'afia ai fāisua	<p>Fa'atino se polokalame fa'atāma'ia e tafi'esea, tāofiofia pe 'ave'ese ai itū'āiga mea e ola na fa'aulufale mai</p> <p>Fa'atino se fa'amaumauga o mea e ola na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u, ia aofia ai fa'amatalaga fa'atatau i le taimi ua tuana'i, taimi nei ma le aogā i le lumana'i ma fa'ailoa fo'i ma a'afiaga ma gāoioiga e tatau ona fa'atino</p> <p>Fa'atino a'oa'oga ma polokalame fa'alauiloa fa'atatau i a'afiaga mai mea e ola fa'alāfuā na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoega o Mea e Ola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino Fa'afoega o le Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aauau (SLM)</p> <p>Matāfaioi: Nu'u /Itūmālō/ MNRE/MAF/ SROS</p>	<p>E fa'atūmau ai le ola fa'alenātura o mea e ola 'olo'o ola fa'atasi i le si'osi'omaga</p> <p>Ātīna'e ai le maua'a ma le ola lelei ma lava mea'ai a le nu'u</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoega o 'ele'ele mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga o le Itūmālō</p> <p>Fa'alauiloa e le MAF i le 'aufailafumanu a'afiaga o ālāvai ona o le lē lelei o le fa'afoega o lafumanu</p> <p>Fa'atino e le MNRE, MAF ma le SROS se polokalame mālosi mo le atunu'u 'ātoa e fa'atāma'ia ai mea e ola fa'alāfuā fa'avae i fa'amaumauga ma fa'atino se polokalame fa'alauiloa fa'apitoa mo le si'itia o le iloa e le atunu'u</p> <p>A'oa'oga mo le 'aufaifa'ato'aga i le fa'afoega o meaola fa'alāfuā 'aemaise meaola fa'alāfuā 'olo'o a'afia ai fuālā'au 'aina mata ma lā'au totō</p>	<p>Agriculture Sector Plan 2016-2021</p> <p>Samoa's National Invasive Species Action Plan (NISAP)</p>
Alamanuia ma le Lava o Taumafa	Fofa Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Lamatia fa'ato'aga, lā'au ma lā'au totō ona o suiga o le tau, lōloga i uta ma le lē talafeagai o le palapala mo lā'au totō	<p>Ūna'i ma fesoasoani i le totōina o lā'au fai'i'o (ufi, 'umala) e 'anagatā i afā, lāmala ma lōloga</p> <p>Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o lā'au o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma le totō fa'afeiloi o lā'au e aofia ai</p>	<p>Fa'aleleia le soifua mālōlōina e ala i le maua o suāvai mamā ma le fa'afoeina o otaota lāfoa'i</p> <p>Si'itia le mafai ona toe fa'aleleia ma si'itia ai le maua'a</p>	<p>Tu'uina atu e le Vāega o Fa'ato'aga ta'iala o fa'afoega aupito sili ona lelei mo le fa'afoega o le suāvai ina ia mafai ona fa'aitiitia le fa'aleagaina o le suāvai</p> <p>Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e 'anagatā i le tau</p>	<p>Agriculture Sector Plan 2016-2021</p> <p>Two Million Tree Strategy 2015-2020</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>

	<p>itū'āiga o fuālā'au 'aina suamalie e lagolago ai le mautū o mea e ola 'ese'ese o le si'osi'omaga, puipuia o le palapala ma fa'aitiitia le a'afiagōfie o lā'au totō i meaola fa'alāfuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoga o Mea e Ola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino Fa'afoga o le Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aauau (SLM)</p> <p>Fa'atino ni nofoaga e fa'ata'ita'i ai itū'āiga lā'au totō 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p> <p>Matāfaioi: MAF/ MNRE/Nu'u</p>	<p>o nu'u</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p>	<p>Fa'atino e le MAF a'oa'oga, polokalame fa'atupu silafia i le totōina o lā'au totō 'ese'ese ia talafeagai ma a'afiaga fa'aauau ona o suiga o le tau, ma lagolagoina le 'aufaifa'ato'aga e ala i le tu'uina atu o lā'au ua fa'afaileleina, tomai fa'apitoa ma isi faiga ia mafai ai ona toe totō lā'au</p> <p>Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o se nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau ma tu'uina atu lā'au totō mo nu'u/'āiga e fa'ata'ita'i</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itū'āiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliga o itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le si'osi'omaga o nu'u.</p>	
Pūlega	Fofa Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'amālosia le pūlega lelei o puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāga o 'ele'ele e ala i tūlāfono a nu'u	<p>Teuteu fa'afou ma/pe ātīna'e tūlāfono e fa'afoe ai le fa'aaogāga o puna'oa fa'alenātura ma pūlea a'afiaga mai le fa'aaogāga o le 'ele'ele; e pei o le tausiga o ālāvai, lāfoa'iina o otaota, 'eliina o le oneone, manu ta'aloa ma le lē fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma lata ane i vaivili.</p> <p>Galulue fa'atasi ma Sui o</p>	<p>Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga a vāega uma o le atunu'u</p> <p>Fa'amālosia le māta'itūina o Tūlāfono, Tūlāfono Fa'atonutonu, Ta'iala, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae uma a le Atunu'u</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona fa'amāsanī, tali</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le itūmālō/nu'u e puipuia ai meatōtino a le itūmālō/nu'u ma le mālō, le si'osi'omaga, 'aula o le tausiga o 'āiga ma le lava o mea'ai, 'aemaise fa'atinoga e a'afia ai laufanua 'apovai ma le talafātai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma o le fa'atinoga o tūlāfono a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Village Fono Act (Amendment Bill 2016)</p> <p>Community Sector Plan</p> <p>Community Development Plan 2016-2021</p>

	<p>Nu'u e māta'itū le fa'aaogāga ma a'afiaga o puna'oa fa'alenañtura</p> <p>Fesoasoani ia faifaipea polokalame mo le si'itia o le iloa i nu'u</p> <p><i>Matāfaioi: MWCSD /Nu'u</i></p>	<p>atu ma vave ona toe fa'aleleia nu'u i le āga'i atu i le lumana'i</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona tali atu ma fa'amālamalama fa'atinoga ma maua se si'osi'omaga e mafai ona ātīna'e ai nu'u ma afio'aga</p>		
--	---	--	--	--

4.6 *Gagaifoolevao*

Fofo Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fofo Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Mana'omia le tausiga lelei ma le si'itia o le tūlaga lelei o 'aula feso'ota'i/gālue i Gagaifoolevao talu ai le a'afia tele ma fa'atetele ai lōloga, ma ia ūna'ia le si'itia 'ese o fare mai sone e mauluga le tūlaga lamatia, ma ia mafai ona 'avea o ni alasola i taimi o fa'alavelave	<p>Fa'atino faifaipea le tausiga o le 'aula ma 'autu i tafāala ma 'ave'ese ni otaota o fa'alavelave i le tafe lelei o le vai i tāfega</p> <p>'Eli ni 'autu i tafāala mo le fetāfea'iga o le vai i vāega o le 'aula e mana'omia ai.</p> <p>Matāfaioi a le : LTA/MWTI/ MNRE/ Itūmālō/</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fare ma 'aula</p> <p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino ua fa'aleagaina</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai a le tagata su'esu'e i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoega o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Fa'aioloaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele mo le itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p>	<p>National Disaster Management Plan 2017-2021</p> <p>CIM Strategy 2015</p> <p>NISP 2011 KESO 5</p> <p>TSP 2014-2019 Goal 2 KO 1</p> <p>Community Sector Plan</p>
Fa'aleleia faiga mo le fetāfea'iga o vai i nofoaga e mauluga le tūlaga lamatia	Fa'aauau su'esu'ega ma fa'aleleia ālāpaipa tetele i lalo o le 'aula ma ālāvai feso'ota'i, 'aemaise lava i feso'ota'iga ma isi 'aula i le itūmālō i totonu o sone lamatia (IFHZ, CEHZ, CFHZ), ina ia fa'afaigōfie le fetāfea'i o le vai i taimi o tīmuga mamaafa ma fa'aitiitia ai lōloga - ma ia tusa le faiga o ālāpaipa tetele i lalo o le 'aula, ma fautuaga o le <i>Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie (2017)</i> ; <i>Iloiloga Aoao o Tapula'a o 'Auala i Sāmoa (2016)</i> ; <i>Tūlāfono a Sāmoa o Fa'atinoga tau Si'osi'omaga (2007)</i> "	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona tali atu ma toe fa'aleleia i taimi o fa'alavelave ma mala fa'alenātura</p> <p>Ūna'ia 'āiga 'olo'o nonofo i le talafātai e sī'i i uta</p> <p>Fa'atūmau le mafai ona maua pea 'aula mo le ola lelei mo Upolu 'ātoa</p>	<p>Fa'aaogā fa'amatalaga 'olo'o iai nei e ta'iala, 'ae lē fa'apito i:</p> <p><i>Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiagōfie (2017)</i>; <i>Iloiloga Aoao o Tapula'a o 'Auala i Sāmoa (2016)</i>; <i>Tūlāfono a Sāmoa o Fa'atinoga tau Si'osi'omaga (2007)</i>"</p> <p>Fa'atino se Au'il'iiliga o Tau o Fa'amanuiaga e fua i ai isi filifiliga mo fa'atupega</p> <p>Aofia i fuafuaga popōlega e uiga i puipuiga tau</p>	<p>CIM Strategy 2015</p> <p>NISP2011 KESO 5</p> <p>TSP2014-2019 Goal 2 KO 1</p> <p>Community Sector Plan</p>

	<p><i>A'afiaigōfie</i></p> <p>Fa'atino le tapula'a fa'atūlagaina aoao mo ālāpaipa tetele i lalo o le 'auala ma ālāvai e fa'afaigōfie ai le fetafea'i o le vai pe 'ā tatafe mālosi le vai, e fa'aitiitia ai lōloga</p> <p>Fa'atino faifaipea āsiasiga o ālāvai ma fa'aleleia pe 'ā mana'omia</p> <p>Matāfaioi: LTA /MWTF/MNRE/MWCS D/ Nu'u/ 'Āiga</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu i le toe fa'aleleia o meatōtino ua fa'aleagaina a le atunu'u fa'apea tagata ta'ito'atasi</p>	<p>si'osi'omaga ma agafeso'otai ma fa'atino fa'atalanoaga ma tagata e a'afia</p> <p>Talosagaina pēmita fa'atūlāfonoina</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō/Nu'u ia aofia ai le tausiga o ālāvai ma le lāfoa'i fa'asolitūlāfono o otaota i ala o vai</p>	
Fale o le nu'u, falesā, Ā'oga ma meatōtino a le mālō i totonu o sone e matuā maualuga le tūlaga lamatia	<p>Si'i i fafo atu o sone e maualuga le tūlaga lamatia meatōtino pe 'āfai e toe fausia</p> <p>Sa'ili e le nu'u ni 'ele'ele e si'i atu i ai tagata ona o le fa'aopoopoina pea o 'ele'ele e aofia i sone o le CEFZ ma le CFHZ</p> <p>Ātīna'e fuafuaga e pūlea ai le fa'aaogāga o lau'ele'ele ma ātīna'e e fa'atapula'a ai ātīna'e i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia e pei o le CEHZ ma le CFHZ</p> <p>Fa'atino polokalame fa'apitoa e ūna'i ai le iloa i fa'atinoga o le fausaga o fare e maua'a i lōloga ma fuafuaga mo 'āiga e nonofo i sone e maualuga le tūlaga lamatia ma nofoaga lata ane</p> <p>Ia talafeagai le fuafuaga ma mamanu o ātīna'e tetele ia aofia ai fuafuaga mo sone lamatia vave; mo se fa'ata'ita'iga, fa'amaualuga fola o fare i</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu ona o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'auala</p> <p>Si'itia le iloa i tūlaga tau inisiua</p>	<p>Ta'iala le Tūlāfono o le PUMA 2004 i āiaiga o fuafuaga</p> <p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale 2017</p> <p>Ūna'i 'inisiua o 'āseta ma mea tāua e teu fa'aagāga 'olo'o i totonu o sone lamatia</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e ātīna'e ai faiga fa'avae ma fa'ai'uga o nofoaga e si'i i ai meatōtino</p> <p>Fa'ailoaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	CIM Strategy 2015 National Building Code

	<p>nofoaga e a'afiagōfie i lōloga</p> <p>Fa'atapula'a le fauga o fale ma ātīna'e a 'āiga ma nu'u i vāega e tafe atu ai vai ma fa'ateteleina ai lōloga i uta ma lōlōga i tāfega o vaitafe pāpā</p> <p>Matāfaioi: Nu'u / 'Āiga /MWTI/ MNRE/ MWCSD</p>			
Fa'asoasoaina o le 'eletise	<p>Fa'apipi'i ma ta'i laina 'eletise i 'āiga e nonofo i uta</p> <p>Fa'apipi'i mōlī 'auala i vāega 'olo'o mana'omia mo le saogalēmū o tagata o nu'u</p> <p>Si'i laina 'eletise i se nofoaga e maua'a atu pe 'ā o'o ina mana'omia le toe sui</p> <p>O le āga'i atu i le lumana'i, tanu i le 'ele'ele laina 'eletise</p> <p>Fa'apipi'i ma feso'ota'i atu i le mālosi'aga e maua mai le lā pe 'ā maua</p> <p>Matāfaioi: EPC /MWTI/ Nu'u</p>	<p>Fa'atūmau le mauaina o le 'eletise i taimi uma e aofia ai taimi o fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>'Alofia ni fa'alavelave e tutupu mai i poumōlī pā'u'ū</p>	<p>Tulimata'i feso'ota'iga i le fa'asoaina o le 'eletise ina ia 'alofia le mālosi tele o le 'eletise e tau'ave e uaea ma pepē ai laina</p>	EPC Strategic Plan
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofa Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'asao o Nofoaga Vailaloa o Gagaifoolevao	<p>Fa'atino se su'esu'ega o le fetāfea'iga o le tai e mana'omia mo se si'osi'omaga fa'alenātura e ola lelei ai togātogo</p> <p>Fa'atapula'a le 'ave'eseina o lā'au ma le faiga o ātīna'e lata ane i laufanua vailaloa</p> <p>Fa'aaauau le totōina o itū'āiga lā'au sa māsanī</p>	<p>Puipuia ma fa'aopoopoina itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i laufanua</p> <p>Fa'atūmauina le maua pea o fa'amanuiaga mai so'otaga a mea e ola ma a latou feso'ota'iga ma le si'osi'omaga</p> <p>Fa'atino le polokalame mo le puipuiga o nofoaga o togātogo/laufanua vailaloa</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p>	<p>Draft NESP 2017-2021</p> <p>Community Engagement Plan</p>

	<p>ona ola i le talafātai ina ia fa'aitiitia le tafia ma le solo o le 'ele'ele. E mana'omia le lē i lalo ifo o le 200m o lā'au, ina ia aogā o se 'aula lelei e tāofia ai galu</p> <p>Tu'u i pā manu a 'āiga</p> <p>Matāfaioi: MNRE / Nu'u /CSSP/ UNDP-GEF SGP/ MWTI</p>	<p>Fa'aitiitia le palapalā o le suāvai fa'asoia</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga ona o lōloga i uta</p>	<p>Fa'aihoa mana'oga mo le fa'atupega/tupe fa'atatauina ma le polokalame o fa'atinoga ina ia fa'avaeina le puipuiga o nofoaga o togātogo/ laufanua vailaloa o le itūmālō</p>	
Vaomatua o le Itūmālō i Nofoaga Maualuluga	<p>Fa'aauau le polokalame a le Vāega o Vaomatua i le totōina o itū'āiga o lā'au sa māsanī ona ola i vaomatua i nofoaga maualuluga</p> <p>Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma le totōina fa'afefiloi o lā'au e aofia ai fuālā'au 'aina suamalie, mo le fa'amautūina o mea e ola 'ese'ese 'olo'o i le si'osi'omaga, puipuia o le 'ele'ele ma fa'aitiitia ai le a'afiagōfie o lā'au totō i manu fa'alāfuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoega o Meaola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino fa'ata'ita'iga o Fa'afoega Fa'aauau o le 'Ele'ele (SLM)</p> <p>Matāfaioi: MNRE-WRD & Vāega o Vaomatua/ Itūmālō/Nu'u/CSSP</p>	<p>Puipuia ma fa'aopoopoina itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i laufanua</p> <p>Fa'aitiitia lamatiaga mai 'ele'ele solo ma le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai lōloga i uta</p>	<p>Galulue fa'atasi le Vāega o le Vaomatua a le MNRE, DEC ma le MAF e tu'uina atu lā'au totō e maua'a i le tau</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoega o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itu'āiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliga o itu'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le si'osi'omaga o nu'u</p>	<p>Community Engagement Plan</p> <p>Two Million Tree Planting Strategy 2015-2020</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>
Puipuiga o nofoaga 'apovai	<p>Ūna'i ma lagolago le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma isi faiga e totōina fa'afefiloi ai lā'au, 'aemaise lava i nofoaga 'apovai ma nofoaga ma'a'ale'ale ma</p>	<p>Fa'aitiitia lamatiaga mai 'ele'ele solo ma le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aleleia le maua'a o nofoaga 'apovai</p>	<p>Ātīna'e se Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma Fuafuaga mo le Fa'afoega o Lōloga mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p> <p>Ātīna'e ma resitala</p>	<p>Water Sector Plan</p> <p>Community Engagement Plan</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>

	<p>a'afiagōfie i le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'atapula'a le tāina o le vaomatua ma ātīna'e tau fa'ato'aga lata ane i nofoaga 'apovai, fa'atānoa ma vaivili a le SWA 'olo'o i le itūmālō</p> <p>Fa'amālosia le Fa'afoga o le Sone 'olo'o totō ai lä'au i 'auvai o vaitafe e fa'atonutonu ai le tafe solo o le vai ma le Pūlega o le sopo atu o ātīna'e i 'auvai o vaitafe, ma fa'atonutonu ātīna'e i laufanua maualuluga</p> <p>Toe totō itū'āiga lä'au māsani e pei o le tava ma le poumuli i nofoaga 'apovai</p> <p>Matāfaioi: MNRE/ SWA/Itūmālō/Nu'u/ CSSP/GEF-SGP</p>	<p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o vai fa'asoa</p>	<p>tūlāfono a le Itūmālō/Nu'u ia aofia ai fa'asalaga mo le tāina fa'asolitūlāfono o le vaomatua ma ātīna'e i nofoaga 'apovai i laufanua maualuluga</p>	
Vai o le nu'u 'olo'o i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia	<p>E telē le fa'alētonu o le tūlaga 'olo'o iai nei le vai o le nu'u ma e mana'omia se su'esu'ega e fua i ai se filifiliga pe toe fa'aleleia pe sa'ili se isi nofoaga, 'ae fa'alagolago lea i nofoaga e iai vaipuna</p> <p>Su'esu'e le tūlaga lelei o le punāvai 'ae le'i fa'atinoina ni galuega fa'alelei (ft: pā/galuega toe fa'alelei)</p> <p>Matāfaioi: MoF-CSSP/ MNRE/Nu'u</p>	<p>S'iitia le fa'amāsan i suiga i taimi o lāmala</p> <p>Fa'aleleia le soifua mālōlōina ma le tūmamā</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o le suāvai fa'asoa</p>	<p>Fa'aaogā Fa'afanua o Nofoaga Lamatia ma fa'amaumauga o le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Fa'atino e le MNRE Water & Sanitation su'esu'ega o le suāvai ma se iloiloga o le vai o le nu'u 'ae le'i fa'atinoina i ai ni galuega o le toe fa'aleleia</p> <p>Teuteu fa'afou tūlāfono a le nu'u ia aofia ai le fa'afoga ma le tausiga o puna'oa fa'alenātura a le nu'u</p>	<p>CIM Strategy 2015 Community Engagement Plan</p>
Fa'asao o le Gātaifale: fāisua	<p>Su'esu'e le tūlaga pe mafai ona fa'atino se fa'asao o le gātaifale a le nu'u, o se isi 'aula e maua ai taumafa</p> <p>Toe tu'u e le nu'u i le fa'asao o le gātaifale</p>	<p>E puipuia ma fa'atūmauina ai itū'āiga o mea e ola sa māsani ona ola i le si'osi'omaga</p> <p>E fa'atūmau ai le</p>	<p>Tu'uina atu e le MAF ma le MNRE DEC ma le CC fesoasoani tau tomai fa'apitoa ma le lagolago i su'esu'ega ma le fa'avaeina o se fa'asao o le gātaifale mo le nu'u</p>	<p>Draft NESP 2016-2020 Community Engagement Plan Agriculture Sector Plan 2016-2021</p>

	<p>itū'āiga fāisua talafeagai</p> <p>Fa'aauau le fa'asāina o fanai'a, lā'au 'o'ona ('ava niukini), vailā'au 'o'ona ma isi 'aula o faigāfaiva lē talafeagai ma le 'eliina ma la'uina o le oneone</p> <p>Su'esu'e i puna'oa o faigāfaiva lata i le matāfaga e 'anagatā i suiga o le tau</p> <p>Tu'u i pā manu a le nu'u e tāofia ai le fa'aleagaina o le fa'asao o le gātaifale mai otaota</p> <p>Matāfaioi a le: MNRE /MAF/ Nu'u /CSSP/ UNDP-GEF SGP</p>	<p>ola fa'alenātura o mea e ola 'olo'o ola fa'atasi i le si'osi'omaga</p> <p>Ātīna'e ai le maua'a ma le ola lelei ma lava mea'ai a le nu'u</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Sa'ili e le nu'u 'aula o le fa'atupega o le fa'avaeina o se fa'asao o le gātaifale</p> <p>Fa'alauiloa e le MAF i le 'aufailafumanu a'afiaga o ālāvai ona o le lē lelei o le fa'afoga o lafumanu</p>	
Alamanuia ma le Lava o Taumafa	Fofo Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Lamatia fa'ato'aga, lā'au ma lā'au totō ona o suiga o le tau, lōloga i uta ma le lē talafeagai o le palapala mo lā'au totō	<p>Ūna'i ma fesoasoani i le totōina o lā'au fai'i'o (ufi, 'umala) e 'anagatā i afā, lāmala ma lōloga</p> <p>Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o lā'au o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma le totō fa'afeiloi o lā'au e aofia ai itū'āiga o fuālā'au 'aina suamalie e lagolago ai le mautū o mea e ola 'ese'ese o le si'osi'omaga, puipuia o le palapala ma fa'aitiitia le a'afiagōfie o lā'au totō i meaola fa'alāfuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoga o Mea e Ola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino Fa'afoga o le Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aauau (SLM)</p> <p>Fa'atino ni nofoaga e fa'ata'ita'i ai itū'āiga lā'au totō 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p>	<p>S'iitia le mafai ona toe fa'aleleia ma si'itia ai le maua'a o nu'u</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p>	<p>Fa'aaogā Fa'afanua o Nofoaga Lamatia ma fa'amaumauga o le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o Fa'ato'aga ta'iala o fa'afoga aupito sili ona lelei mo le fa'afoga o le suāvai ina ia mafai ona fa'aitiitia le fa'aleagaina o le suāvai</p> <p>Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e 'anagatā i le tau</p> <p>Fa'atino e le MAF a'oa'oga, polokalame fa'atupu silafia i le totōina o lā'au totō 'ese'ese ia talafeagai ma a'afiaga fa'aauau ona o suiga o le tau, ma lagolagoina le 'aufaifa'ato'aga e ala i le tu'uina atu o lā'au ua fa'afaileleina, tomai fa'apitoa ma isi faiga ia mafai ai ona toe totō lā'au</p> <p>Fesoasoani le MAF i le</p>	<p>Agriculture Sector Plan 2016-2021</p> <p>Two Million Tree Strategy 2015-2020</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>

	Matāfaioi a le: MAF/MNRE/Nu'u		<p>fa'avaeina o ni nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau ma tu'uina atu lā'au totō mo nu'u/'āiga e fa'ata'ita'i</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'aoega o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfaina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itū'āiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliga o itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le si'osi'omaga o nu'u.</p>	
Pūlega	Fofu Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'amālosia le pūlega lelei o puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāga o 'ele'ele e ala i tūlāfono a nu'u	<p>Teuteu fa'afou ma/pe ātīna'e tūlāfono e fa'afoe ai le fa'aaogāga o puna'oa fa'alenātura ma pūlea a'afiaga mai le fa'aaogāga o le 'ele'ele; e pei o le tausiga o ālāvai, lāfoa'iina o otaota, 'eliina o le oneone, manu ta'aloa ma le lē fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma lata ane i vaivili.</p> <p>Galulue fa'atasi ma Sui o Nu'u e māta'itū le fa'aaogāga ma a'afiaga o puna'oa fa'alenātura</p> <p>Fesoasoani ia faifaipea polokalame mo le si'itia o le iloa i nu'u</p> <p>Matāfaioi a le: MWCSD /Nu'u</p>	<p>Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga a vāega uma o le atunu'u</p> <p>Fa'amālosia le māta'itūina o Tūlāfono, Tūlāfono Fa'atonutonu, Ta'iala, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae uma a le Atunu'u</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona fa'amāsanī, tali atu ma vave ona toe fa'aleleia nu'u i le āga'i atu i le lumana'i</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona tali atu ma fa'amālamalama fa'atinoga ma maua se si'osi'omaga e mafai ona ātīna'e ai nu'u ma afio'aga</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le itūmālō/nu'u e puipuia ai meatōtino a le itūmālō/nu'u ma le mālō, le si'osi'omaga, 'aula o le tausiga o 'āiga ma le lava o mea'ai, 'aemaisa fa'atinoga e a'afia ai laufanua 'apovai ma le talafātai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma o le fa'atinoga o tūlāfono a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Village Fono Act (Amendment Bill 2016)</p> <p>Community Sector Plan</p> <p>Community Development Plan 2016-2021</p>

4.7 Matāutu

Fofu Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fofu Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
<p>'Auala o Matātu Roads 1 & 2 (talafātai ma uta): Manā'omia le tausiga lelei ma le si'itia o le tūlaga lelei o 'aula feso'ota'i/gālue talu ai le a'afia tele ma fa'atetele ai lōloga, ma ia ūna'ia le si'itia 'ese o fale mai sone e mauluga le tūlaga lamatia, ma ia mafai ona 'avea o ni alasola i taimi o fa'alavelave</p>	<p>Fa'atino faifaipea le tausiga o le 'aula ma 'autu i tafāala ma 'ave'ese ni otaota o fa'alavelave i le tafe lelei o le vai i tāfega</p> <p>'Eli ni 'autu i tafāala mo le fetāfea'iga o le vai i vāega o le 'aula e manā'omia ai.</p> <p>Matāfaioi: LTA/MWTI/ MNRE/ Itūmālō/</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Fa'aititia a'afiaga ona o le tafia o le talafātai ma mala fa'alenātura</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula</p> <p>Fa'aititia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino ua fa'aleagaina</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai a le tagata su'esu'e i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā. Fa'atino e le MNRE le faiga o sone mo nofoaga saogalēmū</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aititia ai ni fa'atinoga lē manā'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Aofia i tupe fa'atatauina o le polokalame le tau o su'esu'ega o le tau o fa'amanuiaga (CBA), fuafuaga ma le fausaga.</p> <p>Fa'aiolaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Nu'u ia aofia ai le tausiga o ālāvai ma le lāfoa'iina fa'asolitūlāfono o otaota i ala o vai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e māta'itū ai le gāsologa o polokalame fa'amamā ma polokalame fa'atupu silafia a le nu'u</p>	<p>CIM Strategy 2015</p> <p>TSP2014-2019 Goal 2 KO 1</p> <p>Community Sector Plan</p> <p>Community Engagement Plan</p>

<p>Fa'aleleia faiga mo le fetāfea'iga o vai i nofoaga e maualuga le tūlaga lamatia</p>	<p>Fa'aauau su'esu'ega ma fa'aleleia ālāpaipa tetele i lalo o le 'aulala ma ālāvai feso'ota'i, 'aemaise lava i feso'ota'iga ma isi 'aulala i le itūmālō i totonu o sone lamatia (IFHZ, CEHZ, CFHZ), ina ia fa'afaigōfie le fetāfea'i o le vai i taimi o tīmuga mamafa ma fa'aitiitia ai lōloga – ma ia tusa le faiga o ālāpaipa tetele i lalo o le 'aulala, ma fautuaga o le <i>Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afagōfie</i></p> <p>Fa'atino le tapula'a fa'atūlagaina aoao mo ālāpaipa tetele i lalo o le 'aulala ma ālāvai e fa'afaigōfie ai le fetafea'i o le vai pe 'ā tatafe mālosi le vai, e fa'aitiitia ai lōloga</p> <p>Fai ālāpipa tetele i lalo o le 'aulala i nofoaga vailaloa e fa'aleleia ai le fetāfea'i o le tai ma le feoa'i o i'a i nofoaga vailaloa</p> <p>Fa'atino faifaipea āsiasiga o ālāvai ma fa'aleleia pe 'ā mana'omia</p> <p>Matāfaioi: LTA /MWTI</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona tali atu ma toe fa'aleleia i taimi o fa'alavelave ma mala fa'alenātura</p> <p>Ūna'ia 'āiga 'olo'o nonofo i le talafātai e si'i i uta</p> <p>Fa'atūmau le mafai ona maua pea 'aulala mo le ola lelei mo Upolu 'ātoa</p> <p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu i le toe fa'aleleia o meatōtino ua fa'aleagaina a le atunu'u fa'apea tagata ta'ito'atasi</p>	<p>Fa'aaogā fa'amatalaga 'olo'o iai nei e ta'iala, 'ae lē fa'apito i:</p> <p>"<i>Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afagōfie (2017)</i>"; "<i>Iloiloga Aoao o Tapula'a o 'Auala i Sāmoa (2016)</i>"; "<i>Tūlāfono a Sāmoa o Fa'atinoga tau Si'osi'omaga (2007)</i>"</p> <p>Fa'atino se Au'ili'iliga o Tau o Fa'amanuiaga e fua i ai isi filifiliga mo fa'atupega</p> <p>Aofia i fuafuaga popōlega e uiga i puipuiga tau si'osi'omaga ma agafeso'otai ma fa'atino fa'atalanoaga ma tagata e a'afia</p> <p>Talosagaina pēmita fa'atūlāfonoina</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga</p>	<p>CIM Strategy 2015 NISP2011 KESO 5 TSP2014-2019 Goal 2 KO 1 Community Sector Plan</p>
<p>Fale o le nu'u, falesā ma meatōtino a le mālō 'olo'o i totonu o sone e matuā maualuga le tūlaga lamatia</p>	<p>S'i'i fafo atu o sone e maualuga le tūlaga lamatia meatōtino pe 'āfai e toe fausia</p> <p>Ātīna'e fuafuaga e pūlea ai le fa'aaogāga o lau'ele'ele ma ātīna'e e fa'atapula'a ai ātīna'e i totonu o sone e maualuga le tūlaga lamatia e pei o le CEHZ ma le CFHZ</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu ona o meatōtino fa'aleagaina</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aulala</p> <p>Si'itia le iloa i tūlaga tau inisiua</p>	<p>Ta'iala le Tūlāfono o le PUMA 2004 i āiaiga o fuafuaga</p> <p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale 2017</p> <p>Ūna'i 'inisiua o 'āseta ma mea tāua e teu fa'aagāga 'olo'o i totonu o sone lamatia</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma</p>	<p>CIM Strategy 2015 National Building Code</p>

	<p>Fa'atino polokalame fa'apitoa e ūna'i ai le iloa i fa'atinoga o le fausaga o fale e maua'a i lōloga ma fuafuaga mo 'āiga e nonofo i sone e maualuga le tūlaga lamatia ma nofoaga lata ane</p> <p>Ia talafeagai le fuafuaga ma mamanu o ātīna'e tetele ia aofia ai fuafuaga mo sone lamatia vave; mo se fa'ata'ita'iga, fa'amaualuga fola o fale i nofoaga e a'afiagōfie i lōloga</p> <p>Fa'atapula'a le fauga o fale ma ātīna'e a 'āiga ma nu'u i vāega e tafe atu ai vai ma fa'ateteleina ai lōloga i uta ma lōlōga i tāfega o vaitafe pāpā</p> <p>Matāfaioi: Nu'u / 'Āiga /MWTF/ MNRE/ MWCSD</p>		<p>Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e ātīna'e ai faiga fa'avae ma fa'ai'uga o nofoaga e si'i i ai meatōtino</p> <p>Fa'ailoaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	
Fa'asoasoaina o le 'eletise	<p>Fa'apipi'i ma ta'i laina 'eletise i 'āiga e nonofo i uta</p> <p>Fa'apipi'i mōlī 'aulala i vāega 'olo'o mana'omia mo le saogalēmū o tagata o nu'u</p> <p>Si'i laina 'eletise i se nofoaga e maua'a atu pe 'ā o'o ina mana'omia le toe sui</p> <p>O le āga'i atu i le lumana'i, tanu i le 'ele'ele laina 'eletise</p> <p>Fa'apipi'i ma feso'ota'i atu i le mālosi'aga e maua mai le lā pe 'ā maua</p> <p>Matāfaioi: EPC /MWTF/ Nu'u</p>	<p>Fa'atūmau le mauaina o le 'eletise i taimi uma e aofia ai taimi o fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>'Alofia ni fa'alavelave e tutupu mai i poumōlī pā'u'ū</p>	<p>Tulimata'i feso'ota'iga i le fa'asoaina o le 'eletise ina ia 'alofia le mālosi tele o le 'eletise e tau'ave e uea ma pepē ai laina</p>	EPC Strategic Plan

<p>Mana'omia se Nofoaga Saogalēmū ma se alasola e feso'ota'i i ai mo le lava tāpena ma le tali atu i fa'alovelave fa'afuase'i</p>	<p>Su'esu'e ma/pe filifili le nofoaga 'olo'o iai nei po o se nofoaga fou, e aofia ai ma le alasola saogalēmū fou e feso'ota'i i ai</p> <p>Fa'atino se su'esu'ega o le nofoaga saogalēmū ,a fa'ailoa o fa'afanua o nofoaga lamatia o Fuafuaga o le CIM</p> <p>Ātīna'e se Fuafuaga o Fa'aoega a le Nu'u i taimi o Mala e māfua ona o le Tau (VCDMP)</p> <p>Fa'atino a'o'aoga mo Tagata e iai Mana'oga Fa'apitoa (PWDs) i fuafuaga fa'ata'atitia e tali atu ai i taimi o fa'alavelave fa'afuase'i ma mala</p> <p>Fa'atino le polokalame o le CDCRM</p> <p>Fa'atutū fa'ailo talafeagai e ta'ita'i ai le nu'u i taimi e tali atu ai i fa'alavelave fa'afuase'i ma nofoaga 'olo'o iai nofoaga saogalēmū e sulufa'i i ai</p> <p>Fau ni fale e sulufa'i i ai i fafo atu o sone lamatia pe 'āfai e leai ni nofoaga saogalēmū o iai i le taimi nei</p> <p>Toe fau ma fa'aopoopo vāega mana'omia mo le fa'aleleia o faleā'oga po o falesā i fafo atu o sone lamatia ma ua talia e fa'aaogā o ni nofoaga saogalēmū e sulufa'i atu i ai</p> <p><i>Matāfaioi a le: MNRE /DMO/ MWTI/Nu'u /CSSP/Fono a 'Ekālēsia/MWCSD</i></p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i fa'alavelave fa'alenātura</p>	<p>Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale 2017</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p>	<p>National Disaster Management Plan 2017-2021</p> <p>National Building Code</p> <p>National Policy for People with Disabilities</p> <p>NISP 2011 KESO 5</p>
---	---	--	--	--

Puipuiga o le Talafātai	O se fofō mo se taimi lē tūmau , su'esu'e le aogā o se pā puipui i vāega o le talafātai ua matuā tafia ma e lē mafai ona si'i atu meatōtino 'olo'o iai i se isi nofoaga Fa'amālosia puipuiga tau si'osi'omaga i nofoaga o fuafua e tanu. Fa'afoe e le Mālō ma le itūmālō fa'agāsologa e ala i le mana'omia o tagata o nu'u ia maua pēmita ma fa'atagaga talafeagai <i>Matāfaioi: MNRE/ Nu'u</i>	Fa'aitiitia a'afiaga o vāega o le talafātai ona o lōloga i uta Fa'aitiitia a'afiaga e mafai ona o'o i ai ona o le tafia o le talafātai ma lōloga Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula	Ta'iala le Tūlāfono o le PUMA 2004 i āiaiga o fuafuaga Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'amautinoia ai nofoaga saogalēmūe si'i i ai meatōtino Fa'ailoonaina o le IFHZ, CEHZ ma le CFHZ o sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele	NESP 2017 - 2021
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofō Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'asao o Nofoaga Vailaloa/Togātogo o Matātū	'Ave'ese e le nu'u le limu 'o'ona 'olo'o maua nei i togātogo Fa'atino se su'esu'ega o le fetāfea'iga o le tai e mana'omia mo se si'osi'omaga fa'alenātura e ola lelei ai togātogo Fa'atapula'a le 'ave'eseina o lā'au ma le faiga o Ātīna'e lata ane i laufanua vailaloa Fa'aauau le totōina o itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i le talafātai ina ia fa'aitiitia le tafia ma le solo o le 'ele'ele. E mana'omia le lē i lalo ifo o le 200m o lā'au, ina ia aogā o se 'aula lelei e tāofia ai galu Tu'u i pā manu a 'āiga <i>Matāfaioi : MNRE / Nu'u /CSSP/ UNDP-GEF SGP/ MWTI</i>	Puipuia ma fa'aopoopoina itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i laufanua Fa'atūmauina le maua pea o fa'amanuiaga mai so'otaga a mea e ola ma a latou feso'ota'iga ma le si'osi'omaga Fa'aitiitia le palapalā o le suāvai fa'asoa Fa'aitiitia a'afiaga ona o lōloga i uta	Tu'uina atu e le DEC fesoasoani o tomai fa'apitoa e fa'amamā 'ese ai le limu Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga Fa'atino le polokalame mo le puipuiga o nofoaga o togātogo/laufanua vailaloa	Draft NESP 2017-2021 Community Engagement Plan
Puipuiga mana'omia o le talafātai mo	Totō itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i le talafātai e fa'amālosia ai	O le puipuiga o le talafātai 'ole'ā lagolago ma	Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele mo le Itūmālō o	NESP 2017-2021 Two Million Tree

vāega pito a'afiagōfie	<p>taligalu 'olo'o iai nei ma ia fa'aitiitia ai le tafia ma le solo o le 'ele'ele. O lā'au o le talie, fetau, toa, togātogo ua iloga le maua'a ma mālolosi i taimi o mala fa'alenātura ma suiga o le tau.</p> <p>E mana'omia le lē i lalo ifo o le 200m o lā'au totō, ina ia aogā o se 'aula lelei e tāofia ai galu</p> <p>Matāfaioi: MNRE/ MAF/Nu'u</p>	<p>fa'amālosia ai ātīna'e tetele 'olo'o iai, fa'apea ātīna'e fou</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai le tafia o le talafātai ma fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>Fa'atino se 'Auala e Fa'avae i Feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p>	<p>Lefaga ma Faleāse'elā ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfaina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o ni nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p> <p>Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e 'anagatā i le tau</p>	<p>Planting Strategy 2015-2020</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>
Vaomatua o le Itūmālō i Nofoaga Maualuluga	<p>Fa'aauau le polokalame a le Vāega o Vaomatua i le totōina o itū'āiga o lā'au sa māsanī ona ola i vaomatua i nofoaga maualuluga</p> <p>Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma le totōina fa'afefilo i lā'au e aofia ai fuālā'au 'aina suamalie, mo le fa'amautūina o mea e ola 'ese'ese 'olo'o i le si'osi'omaga, puipuia o le 'ele'ele ma fa'aitiitia ai le a'afiagōfie o lā'au totō i manu fa'alāfuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoga o Meaola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino fa'ata'ita'iga o Fa'afoga Fa'aauau o le 'Ele'ele (SLM)</p> <p>Matāfaioi a le: MNRE-WRD & Vāega o Vaomatua/ Itūmālō/Nu'u/CSSP</p>	<p>Puipuia ma fa'aopoopoina itū'āiga lā'au sa māsanī ona ola i laufanua</p> <p>Fa'aitiitia lamatiaga mai 'ele'ele solo ma le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai lōloga i uta</p>	<p>Galulue fa'atasi le Vāega o le Vaomatua a le MNRE, DEC ma le MAF e tu'uina atu lā'au totō e maua'a i le tau</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itū'āiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliga o itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le si'osi'omaga o nu'u</p>	<p>Community Engagement Plan</p> <p>Two Million Tree Planting Strategy 2015-2020</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>
Fa'asao o le gātaifale: fāisua	<p>Toe tu'u e le nu'u i le fa'asao o le gātaifale itū'āiga fāisua talafeagai</p> <p>Fa'aauau le fa'asāina o</p>	<p>E puipuia ma fa'atūmauina ai itū'āiga o mea e ola sa māsanī ona ola i le</p>	<p>Tu'uina atu e le MAF ma le MNRE DEC ma le CC fesoasoani tau tomai fa'apitoa ma le lagolago i su'esu'ega ma le fa'avaeina o</p>	<p>Draft NESP 2016-2020</p> <p>Community Engagement Plan</p>

	<p>fanai'a, lā'au 'o'ona ('ava niukini), vailā'au 'o'ona ma isi 'aulala o faigāfaiva lē talafeagai ma le 'eliina ma la'uina o le oneone</p> <p>Su'esu'e i puna'oa o faigāfaiva lata i le matāfaga e 'anagatā i suiga o le tau</p> <p>Tu'u i pā manu a le nu'u e tāofia ai le fa'aleagaina o le fa'asao o le gātaifale mai otaota</p> <p>Matāfaioi : MNRE /MAF /Nu'u /CSSP/ UNDP-GEF SGP</p>	<p>si'osi'omaga</p> <p>E fa'atūmau ai le ola fa'alenātura o mea e ola 'olo'o ola fa'atasi i le si'osi'omaga</p> <p>Ātīna'e ai le maua'a ma le ola lelei ma lava mea'ai a le nu'u</p>	<p>se fa'asao o le gātaifale mo le nu'u</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Sa'ili e le nu'u 'aulala o le fa'atupega o le fa'avaeina o se fa'asao o le gātaifale</p> <p>Fa'alauiloa e le MAF i le 'aufailafumanu a'afiaga o ālāvai ona o le lē lelei o le fa'afoga o lafumanu</p>	Agriculture Sector Plan 2016-2021
Alamanuia ma le Lava o Taumafa	Fofo Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Lamatia fa'ato'aga, lā'au ma lā'au totō ona o suiga o le tau, lōloga i uta ma le lē talafeagai o le palapala mo lā'au totō	<p>Ūna'i ma fesoasoani i le totōina o lā'au fai'i'o (ufi, 'umala) e 'anagatā i afā, lāmala ma lōloga</p> <p>Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o lā'au o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma le totō fa'afeiloi o lā'au e aofia ai itū'āiga o fuālā'au 'aina suamalie e lagolago ai le mautū o mea e ola 'ese'ese o le si'osi'omaga, puipuia o le palapala ma fa'aitiitia le a'afiagōfie o lā'au totō i meaola fa'alāfuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoga o Mea e Ola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino Fa'afoga o le Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aauau (SLM)</p> <p>Fa'atino ni nofoaga e fa'ata'ita'i ai itū'āiga lā'au totō 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p>	<p>Si'itia le mafai ona toe fa'aleleia ma si'itia ai le maua'a o nu'u</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p>	<p>Fa'aaogā Fa'afanua o Nofoaga Lamatia ma fa'amaumauga o le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o Fa'ato'aga ta'iala o fa'afoga aupito sili ona lelei mo le fa'afoga o le suāvai ina ia mafai ona fa'aitiitia le fa'aleagaina o le suāvai</p> <p>Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e 'anagatā i le tau</p> <p>Fa'atino e le MAF a'oa'oga, polokalame fa'atupu silafia i le totōina o lā'au totō 'ese'ese ia talafeagai ma a'afiaga fa'aauau ona o suiga o le tau, ma lagolagoina le 'aufaifa'ato'aga e ala i le tu'uina atu o lā'au ua fa'afaileleina, tomai fa'apitoa ma isi faiga ia mafai ai ona toe totō lā'au</p> <p>Fesoasoani le MAF i le</p>	Agriculture Sector Plan 2016-2021 Two Million Tree Strategy 2015-2020 Restoration Operational Plan 2016-2020

	Matāfaioi: MAF/ MNRE/Nu'u		<p>fa'avaeina o ni nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau ma tu'uina atu lā'au totō mo nu'u/'āiga e fa'ata'ita'i</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoega o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aititia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itū'āiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliga o itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le si'osi'omaga o nu'u.</p>	
Fa'afoega o meaola fa'alāfuā; lā'au ma manu fa'aulufale mai	<p>Fa'atino se polokalame fa'atāma'ia e taf'i'esea, tāofiofia pe 'ave'ese ai itū'āiga mea e ola na fa'aulufale mai</p> <p>Fa'atino se fa'amaumauga o mea e ola na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u, ia aofia ai fa'amatalaga fa'atatau i le taimi ua tuana'i, taimi nei ma le aogā i le lumana'i ma fa'ailoa fo'i ma a'afiaga ma gāoioiga e tatau ona fa'atino</p> <p>Fa'atino a'oa'oga ma polokalame fa'alauiloa fa'atatau i a'afiaga mai mea e ola fa'alāfuā na fa'aulufale mai i totonu o le atunu'u</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoega o Mea e Ola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino Fa'afoega o le Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aauau (SLM)</p> <p>Ātīna'e le mafai o le 'aufaifa'ato'aga i le</p>	<p>E fa'atūmau ai le ola fa'alenātura o mea e ola 'olo'o ola fa'atasī i le si'osi'omaga</p> <p>Ātīna'e ai le maua'a ma le ola lelei ma lava mea'ai a le nu'u</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoega o 'ele'ele mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā ma le fa'amoemoe e fa'aititia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga o le Itūmālō</p> <p>Fa'alauiloa e le MAF i le 'aufailafumanu a'afiaga o ālāvai ona o le lē lelei o le fa'afoega o lafumanu</p> <p>Fa'atino e le MNRE, MAF ma le SROS se polokalame mālosi mo le atunu'u 'ātoa e fa'atāma'ia ai mea e ola fa'alāfuā fa'avae i fa'amaumauga ma fa'atino se polokalame fa'alauiloa fa'apitoa mo le si'itia o le iloa e le atunu'u</p> <p>A'oa'oga mo le 'aufaifa'ato'aga i le fa'afoega o meaola fa'alāfuā 'aemaise meaola fa'alāfuā 'olo'o a'afia ai fuālā'au 'aina mata ma lā'au totō</p>	<p>Agriculture Sector Plan 2016-2021</p> <p>Samoa's National Invasive Species Action Plan (NISAP)</p>

	<p>fa'afoeina o manu ta'aloa (pua'a, pov) 'olo'o fa'aleagaina puna'oa tau suāvai.</p> <p>Matāfaioi: Nu'u /Itūmālō/ MNRE/MAF/SROS</p>			
Pūlega	Fofo Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'amālosia le pūlega lelei o puna'oa fa'alēnātura ma le fa'aaogāga o 'ele'ele e ala i tūlāfono a nu'u	<p>Teuteu fa'afou ma/pe ātīna'e tūlāfono e fa'afoe ai le fa'aaogāga o puna'oa fa'alēnātura ma pūlea a'afiaga mai le fa'aaogāga o le 'ele'ele; e pei o le tausiga o ālāvai, lāfoa'iina o otaota, 'elina o le oneone, manu ta'aloa ma le lē fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma lata ane i vaivili.</p> <p>Galulue fa'atasi ma Sui o Nu'u e māta'itū le fa'aaogāga ma a'afiaga o puna'oa fa'alēnātura</p> <p>Fesoasoani ia faifaipea polokalame mo le si'itia o le iloa i nu'u</p> <p>Matāfaioi: MWCSD /Nu'u</p>	<p>Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga a vāega uma o le atunu'u</p> <p>Fa'amālosia le māta'itūina o Tūlāfono, Tūlāfono Fa'atonutonu, Ta'iala, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae uma a le Atunu'u</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona fa'amāsan, tali atu ma vave ona toe fa'aleleia nu'u i le āga'i atu i le lumana'i</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona tali atu ma fa'amālamalama fa'atinoga ma maua se si'osi'omaga e mafai ona ātīna'e ai nu'u ma afio'aga</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le itūmālō/nu'u e puipuia ai meatōtino a le itūmālō/nu'u ma le mālō, le si'osi'omaga, 'aula o le tausiga o 'āiga ma le lava o mea'ai, 'aemaise fa'atinoga e a'afia ai laufanua 'apovai ma le talafātai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma o le fa'atinoga o tūlāfono a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Village Fono Act (Amendment Bill 2016)</p> <p>Community Sector Plan</p> <p>Community Development Plan 2016-2021</p>

4.8 Tanumalala

Fofo Fuafuaina o le CIM

Ātīna'e Tetele	Fofo Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
'Auala Fa'alava o le Itū Sisifo o le Motu: Fa'aleleia faiga o fetāfea'iga o vai i nofoaga e mauluga le tūlaga lamatia (sone lamatia i le pāpā o tāfega o vaitafe)	<p>Fa'aauau su'esu'ega ma fa'aleleia ālāpaipa tetele i lalo o le 'aula ma ālāvai feso'ota'i, 'aemaise lava i feso'ota'iga ma isi 'aula 'olo'o i totonu o sone lamatia i le pāpā o vaitafe, ina ia fa'afaigōfie le fetāfea'i o le vai i taimi o tīmuga mamafa ma fa'aitiitia ai lōloga – ma ia talafeagai ālāpaipa tetele i lalo o le 'aula ma fautuaga o le <i>Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiafagōfie</i></p> <p>Fa'atino le tapula'a fa'atūlagaina aoao mo ālāpaipa tetele i lalo o le 'aula ma ālāvai e fa'afaigōfie ai le fetafea'i o le vai pe 'ā tatafe mālosi le vai, e fa'aitiitia ai lōloga</p> <p>Fa'atino faifaipea āsiasiga o ālāvai ma fa'aleleia pe 'ā mana'omia</p> <p>Matāfaioi: LTA/ MWTFI/MNRE/MWCSD /Itūmālō/Nu'u</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona tali atu ma toe fa'aleleia i taimi o fa'alavelave ma mala fa'alenātura</p> <p>Fa'atūmau le mafai ona maua pea 'aula mo le ola lelei mo Upolu 'ātoa</p> <p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu i le toe fa'aleleia o meatōtino ua fa'aleagaina a le atunu'u fa'apea tagata ta'ito'atasi</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai fuafuaga</p> <p>Fa'aaogā fa'amatalaga 'olo'o iai nei e ta'iala, 'ae lē fa'apito i:</p> <p><i>"Fuataga o 'Auala Feso'ota'i o Sāmoa e A'afiafagōfie (2017)"; "Iloiloga Aoao o Tapula'a o 'Auala i Sāmoa (2016)"; "Tūlāfono a Sāmoa o Fa'atinoga tau Si'osi'omaga (2007)"</i></p> <p>Ātīna'e se Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma Fuafuaga mo le Fa'afoega o Lōloga mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p> <p>Fa'atino se Au'il'iliga o Tau o Fa'amanuiaga e fua i ai isi filifiliga mo fa'atupega</p> <p>Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiafaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele mo le itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p>	CIM Strategy 2015 NISP 2011 KESO 5 TSP 2014-2019 Goal 2 KO 1 Lefaga & Faleāse'elā District Development Plan
'Auala feso'ota'i/gālue (Tanumalala Access Roads 1&2, WSTEC Access Road) : Mana'omia le tausiga lelei ma	<p>Fa'atino faifaipea le tausiga o le 'aula ma 'autu i tafāala ma 'ave'ese ni otaota o fa'alovelave i le tafe lelei o le vai i tāfega</p> <p>Fa'atūlāfono e le nu'u ātīna'e lata ane pe i 'autafa o</p>	<p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali</p>	<p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai a le tagata su'esu'e i fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p>	TSP 2014-2019 Goal 2 KO 1 Lefaga & Faleāse'elā District Development Plan

<p>le si'itia o le tūlaga lelei o 'aula, talu ai ua fa'ateteleina ai lōloga i le 'Auala Fa'alava o le Itū Sisifo o le Motu</p>	<p>'aula feso'ota'i uma Fa'amālosia puipuiga tau si'osi'omaga i nofoaga o fuafua e tanu. Fa'afoe e le Mālō ma le itūmālō fa'agāsologa e ala i le mana'omia o tagata o nu'u ia maua pēmita ma fa'atagaga talafeagai 'Eli ni 'autu i tafāala mo le fetāfea'iga o le vai i vāega o le 'aula e mana'omia ai Su'esu'e 'aula feso'ota'i ma fa'aleleia vāega 'olo'o mana'omia galuega fa'alelei Matafaioi:LTA /MWTFI/ MNRE/ Nu'u/ 'Āiga</p>	<p>atu i mala fa'alenātura Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula Fa'aitiitia tupe fa'aalu a le atunu'u i le toe fa'aleleia o meatōtino ua fa'aleagaina</p>	<p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoega o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfaina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga Fa'ailoaina o le IFHZ o se sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele Fa'aaogā 'aula o puipuiga fa'alenātura ma agafeso'ota'i e aofia ai Iloiloga o A'afiaga o le Si'osi'omaga (EIAs) i iloiloga ma fa'ai'uga o fuafuaga o galuega o ātīna'e tetele mo le itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p>	
<p>Fale o le nu'u, falesā ma meatōtino a le mālō 'olo'o i sone sone lamatia i le pāpā o tāfega o vaitafe</p>	<p>Si'i i fafo atu o sone e maualuga le tūlaga lamatia meatōtino pe 'āfai e toe fausia Fa'atino polokalame fa'apitoa e ūna'i ai le iloa i fa'atinoga o le fausaga o fale e maua'a i lōloga ma fuafuaga mo 'āiga e nonofo i sone e maualuga le tūlaga lamatia ma nofoaga lata ane Ia talafeagai le fuafuaga ma mamanu o ātīna'e tetele ia aofia ai fuafuaga mo sone lamatia vave; mo se fa'ata'ita'iga, fa'amaualuga folo o fale i nofoaga e a'afiafōfie i lōloga Fa'atapula'a le fauga o fale ma ātīna'e a 'āiga ma nu'u i vāega e tafe atu ai vai ma fa'ateteleina ai lōloga i uta ma lōlōga i tāfega o vaitafe pāpā</p>	<p>Fa'aitiitia tupe fa'aalu ona o meatōtino fa'aleagaina Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aula Si'itia le iloa i tūlaga tau inisiua</p>	<p>Ta'iala le Tūlāfono o le PUMA 2004 i āiaiga o fuafuaga Fa'amālosia le Tūlāfono Aoao o Fauga o Fale 2017 Ūna'i 'inisiua o 'āseta ma mea tāua e teu fa'aagāga 'olo'o i totonu o sone lamatia Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega i fausaga o le 'ele'ele e ātīna'e ai faiga fa'avae ma fa'ai'uga o nofoaga e si'i i ai meatōtino Fa'ailoaina o le IFHZ o se sone "lamatia", ma fuafuaga talafeagai e pūlea ma fa'atapula'a ai le fa'aaogāga o le 'ele'ele</p>	<p>CIM Strategy 2015 National Building Code Lefaga & Faleāse'elā District Development Plan</p>

	Matāfaioi a le: Nu'u / 'Āiga /MWTF/ MNRE/ MWCSD			
Fa'aleleia feso'ota'iga o vai fa'asoai ma ia lelei le vai	<p>Toso le vai fa'asoai i 'āiga 'olo'o nonofo i uta ma lē maua se suāvai</p> <p>Fai se faiga e tali ai vaitimu, o se vaifofō mo se taimi lē tūmau, mo 'āiga a'afiagōfie</p> <p>Lagolago e le Itūmālō taumafaiga a le SWA e sā'ilili ai vaivili i le itūmālō</p> <p>Lagolago e le Itūmālō ma nu'u taumafaiga a le SWA e puipui ma fa'asao nofoaga o vaivili, vai pu'e ma 'apovai i le itūmālō</p> <p>Matāfaioi: SWA/ MWCSD/ MNRE / Itūmālō / Nu'u/ CSSP</p>	<p>S'iitia le mafai ona fa'amāsanai i taimi o lāmala</p> <p>Fa'aleleia le maua'a o ātīna'e tetele ma le vave ona toe fa'aleleia</p> <p>Fa'aleleia le soifua mālōlōina ma le tūmamā</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o vai fa'asoai</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga ona o lōloga i uta</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō /Nu'u ia aofia ai le fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma vaivili</p> <p>Fa'atino le fuafuaga mo le 10 tausaga o tupe fa'aagāga a le SWA (2016) e fa'aleleia ai feso'ota'iga o vai fa'asoai e fesoasoani ai i 'āiga uma e lē maua le vai i uta</p> <p>Aofia i tupe fa'atatauina le fausaga o fuafuaga ma le tau o le fa'alauateleina atu o le suāvai fa'asoai ma faiga e tali ai vaitimu</p> <p>Fa'aaogā fa'afanua o nofoaga lamatia ma i'uga o su'esu'ega i le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p>	<p>CIM Strategy 2015</p> <p>Water and Sanitation Sector Plan</p> <p>SWA 10 Year Investment Plan (2016)</p> <p>Community Engagement Plan</p> <p>Lefaga & Faleāse'elā District Development Plan</p>
Fa'asoasoaina o le 'eletise	<p>Fa'aopoopo le mālosi o le 'eletise fa'asoai 'auā ātīna'e tetele fou 'olo'o fausia (ātīna'e tetele a le nu'u ma pisinisi) i le nu'u</p> <p>Fa'apipi'i ma ta'i laina 'eletise i 'āiga e nonofo i uta</p> <p>Si'i laina 'eletise i se nofoaga e maua'a atu pe 'ā o'o ina mana'omia le toe sui</p> <p>Fa'apipi'i mōlī 'aula i vāega 'olo'o mana'omia mo le saogalēmū o tagata o nu'u</p> <p>Fa'apipi'i ma feso'ota'i atu i le mālosi'aga e maua mai le lā pe 'ā maua</p> <p>Fa'atapula'a le fauga o fale ma ātīna'e a 'āiga lata ane i pou mōlī 'eletise</p> <p>Matāfaioi: EPC/ MWTF/</p>	<p>Fa'atūmau le mauaina o le 'eletise i taimi uma e aofia ai taimi o fa'alavelave fa'alenātura</p> <p>'Alofia ni fa'alavelave e tutupu mai i poumōlī pā'u'ū</p>	<p>Tulimata'i feso'ota'iga i le fa'asoaina o le 'eletise ina ia 'alofia le mālosi tele o le 'eletise e tau'ave e uaea ma pepē ai laina</p>	EPC Strategic Plan

	<i>Nu'u/Āiga</i>			
Puna'oa Fa'alenātura ma le Si'osi'omaga	Fofo Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Vaomatua o le Itūmālō/Nu'u i Nofoaga Maualuluga	<p>Fa'aauau le polokalame a le Vāega o Vaomatua i le totōina o itū'āiga o lā'au sa māsani ona ola i vaomatua i nofoaga maualuluga</p> <p>Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma le totōina fa'afefiloi o lā'au e aofia ai fuālā'au 'aina suamalie, mo le fa'amautūina o mea e ola 'ese'ese 'olo'o i le si'osi'omaga, puipuia o le 'ele'ele ma fa'aitiitia ai le a'afiagōfie o lā'au totō i manu fa'alāfuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoga o Meaola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino fa'ata'ita'iga o Fa'afoga Fa'aauau o le 'Ele'ele (SLM)</p> <p>Matāfaioi: MNRE-WRD & Vāega o Vaomatua/ Itūmālō/Nu'u/CSSP</p>	<p>Puipuia ma fa'aopoopoina itū'āiga lā'au sa māsani ona ola i laufanua</p> <p>Fa'aitiitia lamatiaga mai 'ele'ele solo ma le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aitiitia a'afiaga mai lōloga i uta</p>	<p>Galulue fa'atasi le Vāega o le Vaomatua a le MNRE, DEC ma le MAF e tu'uina atu lā'au totō e maua'a i le tau</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai so'o se fa'atinoga e ono a'afia ai meaola ma feso'ota'iga a mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itū'āiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliga o itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le si'osi'omaga o nu'u</p>	<p>Community Engagement Plan</p> <p>Two Million Tree Planting Strategy 2015-2020</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>
Puipuiga o nofoaga 'apovai	<p>Ūna'i ma lagolago le galuea'ina fa'atasi o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma isi faiga e totōina fa'afefiloi ai lā'au, 'aemaise lava i nofoaga 'apovai ma nofoaga ma'a'ale'ale ma a'afiagōfie i le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'atapula'a le tāina o le vaomatua ma ātīna'e tau fa'ato'aga lata ane i nofoaga 'apovai, fa'atānoa ma vaivili a le SWA 'olo'o i le itūmālō</p> <p>Fa'amālosia le Fa'afoga o le Sone 'olo'o totō ai lā'au i 'auvai o vaitafe e fa'atonutonu ai le tafe solo o le vai ma le Pūlega o le sopo</p>	<p>Fa'aitiitia lamatiaga mai 'ele'ele solo ma le tafia o le 'ele'ele</p> <p>Fa'aleleia le maua'a o nofoaga 'apovai</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p> <p>Fa'aitiitia le palapalā o vai fa'asoa</p>	<p>Ātīna'e se Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma Fuafuaga mo le Fa'afoga o Lōloga mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā</p> <p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le Itūmālō/Nu'u ia aofia ai fa'asalaga mo le tāina fa'asolitūlāfono o le vaomatua ma ātīna'e i nofoaga 'apovai i laufanua maualuluga</p>	<p>Water Sector Plan</p> <p>Community Engagement Plan</p> <p>Restoration Operational Plan 2016-2020</p>

	<p>atu o ātīna'e i 'auvai o vaitafe, ma fa'atonutonu ātīna'e i laufanua maualuluga</p> <p>Toe totō itū'āiga lā'au māsanī e pei o le tava ma le poumuli i nofoaga 'apovai</p> <p>Matāfaioi: MNRE/ SWA/Itūmālō/Nu'u/ CSSP/GEF-SGP</p>			
'Auala o puipuiga mai lōloga (fofō e lagolagoina 'aulala fa'atino i ātīna'e tetele)	<p>Fa'atino le totōina o lā'au i 'auvai o vaitafe ma ala o vai</p> <p>Ūna'i le totōina o lā'au Sāmoa e lagolago i fuafuaga o galuega fa'a'inisinia mo le fa'atafe'eseina o le vai</p> <p>Ūna'i ma lagolago nu'u ma le itūmālō i le toe totōina o lā'au i laufanua 'apovai i nofoaga maualuluga ma fa'a'ogātonu, e fa'aitiitia ai le fa'aleagaina o 'auvai o vaitafe 'aemaise i nofoaga a'afiagōfie i lōloga</p> <p>Matāfaioi: MNRE/ Nu'u/'Āiga</p>	<p>Fa'aitiitia le āfāina e mafai ona tūla'i mai ona o lōloga i uta</p> <p>Fa'aitiitia lōloga i nofoaga e iai fale ma isi ātīna'e</p> <p>Saogalēmū atu nu'u, fale ma 'aulala</p>	<p>Fa'atino le Tu'ufa'atasiga o Fuafuaga Fa'ata'atitia mo Nofoaga 'Apovai ma le Fuafuaga mo le Fa'afoga o Lōloga mo le Itūmālō o Lefaga ma Faleāse'elā, fa'atasi ma Fa'afanua o nofoaga lamatia ma Fa'amaumauga o Fausaga o Ālāvai mai su'esu'ega o le fausaga o le 'ele'ele, e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Fa'ailoa e le MNRE tuā'oi o sone lamatia i 'autafa o ala o vai, e fa'avae i lamatiaga mai lōloga, e iloa ai vāega talafeagai i 'auvai o vaitafe mo le toe totōina o lā'au</p>	<p>Two Million Tree Strategy 2015-2020 Restoration Operational Plan 2016-2020</p>
Alamanuia ma le Lava o Taumafa	Fofot Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Lamatia fa'ato'aga, lā'au ma lā'au totō ona o suiga o le tau, lōloga i uta ma le lē talafeagai o le palapala mo lā'au totō	<p>Ūna'i ma fesoasoani i le totōina o lā'au fai'i'o (ufi, 'umala) e 'anagatā i afā, lāmala ma lōloga</p> <p>Ūna'i le galuea'ina fa'atasi o lā'au o fa'ato'aga ma lā'au o le vaomatua ma le totō fa'afeiloi o lā'au e aofia ai itū'āiga o fuālā'au 'aina suamalie e lagolago ai le mautū o mea e ola 'ese'ese o le s'i'osi'omaga, puipuia o le palapala ma fa'aitiitia le a'afiagōfie o lā'au totō i meaola fa'alāfuā ma fa'ama'i</p> <p>Fa'atino le Polokalame Feso'ota'i o le Fa'afoga o</p>	<p>Si'itia le mafai ona toe fa'aleleia ma si'itia ai le maua'a o nu'u</p> <p>Fa'aleleia le lava tāpena ma le sāuni e tali atu i mala fa'alenātura</p>	<p>Fa'aaogā Fa'afanua o Nofoaga Lamatia ma fa'amaumauga o le fausaga o le 'ele'ele e fa'avae ai nofoaga ma fuafuaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o Fa'ato'aga ta'iala o fa'afoga aupito sili ona lelei mo le fa'afoga o le suāvai ina ia mafai ona fa'aitiitia le fa'aleagaina o le suāvai</p> <p>Galulue fa'atasi le MNRE Forestry, DEC ma le MAF i le tu'uina atu o lā'au totō e 'anagatā i le tau</p> <p>Fa'atino e le MAF a'oa'oga,</p>	<p>Agriculture Sector Plan 2016-2021 Two Million Tree Strategy 2015-2020 Restoration Operational Plan 2016-2020</p>

	<p>Mea e Ola Fa'alāfuā</p> <p>Fa'atino Fa'afoga o le Galuea'ina o le 'Ele'ele e Mafai ona Fa'aauau (SLM)</p> <p>Fa'atino ni nofoaga e fa'ata'ita'i ai itū'āiga lā'au totō 'ese'ese e talafeagai ma le tau</p> <p>Matāfaioi: MAF/MNRE/Nu'u</p>		<p>polokalame fa'atupu silafia i le totōina o lā'au totō 'ese'ese ia talafeagai ma a'afiaga fa'aauau ona o suiga o le tau, ma lagolagoina le 'aufaifa'ato'aga e ala i le tu'uina atu o lā'au ua fa'afaileleina, tomai fa'apitoa ma isi faiga ia mafai ai ona toe totō lā'au</p> <p>Fesoasoani le MAF i le fa'avaeina o ni nofoaga fa'ata'ita'i mo itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le tau ma tu'uina atu lā'au totō mo nu'u/'āiga e fa'ata'ita'i</p> <p>Ātīna'e se fuafuaga feso'ota'i o le fa'afoga o 'ele'ele ma le fa'amoemoe e fa'aitiitia ai ni fa'atinoga lē mana'omia e ono āfāina ai apitaga māsanī ma mea e ola 'olo'o i le si'osi'omaga</p> <p>Tu'uina atu e le Vāega o le Vaomatua a le MNRE fautuaga e uiga i itū'āiga lā'au e talafeagai, le loloto ma le putuputu o le totōina o lā'au, ma tu'uina atu fa'amiliga o itū'āiga lā'au 'ese'ese e talafeagai ma le si'osi'omaga o nu'u.</p>	
Pūlega	Fofa Talafeagai	Faamanuiaga	Taiala e fesoasoani ai i le Faatinoina	Taiala, Fuafuaga Talafeagai ma Faiga Faavae
Fa'amālosia le pūlega lelei o puna'oa fa'alenātura ma le fa'aaogāga o 'ele'ele e ala i tūlāfono a nu'u	<p>Teuteu fa'afou ma/pe ātīna'e tūlāfono e fa'afogai le fa'aaogāga o puna'oa fa'alenātura ma pūlea a'afiaga mai le fa'aaogāga o le 'ele'ele; e pei o le tausiga o ālāvai, lāfoa'iina o otaota, 'eliina o le oneone, manu ta'aloa ma le lē fa'atonutonuina o ātīna'e i nofoaga 'apovai ma lata ane i vaivili.</p> <p>Galulue fa'atasi ma Sui o Nu'u e māta'itū le fa'aaogāga ma a'afiaga o puna'oa fa'alenātura</p>	<p>Fa'amālosia le fa'atinoga o fuafuaga a vāega uma o le atunu'u</p> <p>Fa'amālosia le māta'itūina o Tūlāfono, Tūlāfono</p> <p>Fa'atonutonu, Ta'iala, Fuafuaga ma Faiga Fa'avae uma a le Atunu'u</p> <p>Fa'aleleia le mafai ona fa'amāsanī, tali atu ma vave ona toe fa'aleleia</p>	<p>Ātīna'e ma resitala tūlāfono a le itūmālō/nu'u e puipuia ai meatōtino a le itūmālō/nu'u ma le mālō, le si'osi'omaga, 'auala o le tausiga o 'āiga ma le lava o mea'ai, 'aemaise fa'atinoga e a'afia ai laufanua 'apovai ma le talafātai</p> <p>Fa'aaogā fonotaga fa'alemāsina a Sui o Nu'u e tulimata'i ai le āga'i i luma o le fa'atinoga o tūlāfono a le itūmālō/nu'u</p>	<p>Village Fono Act (Amendment Bill 2016)</p> <p>Community Sector Plan</p> <p>Community Development Plan 2016-2021</p> <p>Lefaga & Faleāse'elā District Development Plan</p>

	Fesoasoani ia faifaipea polokalame mo le si'itia o le iloa i nu'u Matāfaioi: MWCSD /Nu'u	nu'u i le āga'i atu i le lumana'i Fa'aleleia le mafai ona tali atu ma fa'amālamalama fa'atinoga ma maua se si'osi'omaga e mafai ona ātīna'e ai nu'u ma afio'aga		
--	--	--	--	--

Matā'upu Lē feso'ota'i na lāgā i fa'atalanoaga	Fa'ai'uga Fa'atūina	Fa'amatalaga
Saogalēmū o le 'aula: tele fa'alavelave e tutupu ona o le vaivai tele i luma o le Falesā EFKS Matāfaioi: LTA/MWTI	Fa'alautele le 'aula ma fai faiga talafeagai mo le fetāfea'iga o vai i nofoaga a'afia i le pāpā o vaitafe ma lōloga i tīmuga mamafa ina ia 'alofia ai vaivai tetele e tutupu ai fa'alavelave tau ta'avale i le 'aula 'autū	E feso'ota'i ma le matā'upu tau fetāfea'iga o vai i le CR. Peita'i o le matā'upu lenei o se matā'upu e 'autū i le saogalēmū i luga o 'aula ma 'olo'o aofia i fuafuaga ta'iala a le MWTI ma le LTA
Lamatiaga e mafai ona tūla'i mai ona o pāgotā sōsola mai le Falepuipui i Tanumalala Matāfaioi a le: 'Au'aunaga tau Falepuipui ma le Toefuata'iga (SPCS)	Ia fa'amautinoa e le SPCS le saogalēmū o tagata 'olo'o nonofo lata ane, e ala i le fa'atonutonu lelei, fa'aleleia ma le māta'itūina o faiga fa'avae tau saogalēmū, ia ōgatasi ma tūlaga mana'omia fa'avāomālō o 'au'aunaga tau falepuipui ma le toefuata'iga	E lē se matā'upu tau CR. Peita'i, o se matā'upu na matuā tāua i sui o le nu'u mo le māta'itūina i fuafuaga talafeagai a le mālō i le āga'i atu i le lumana'i

